

926389

IOAN CANTACUZINO

POEZII NOO
Alcătuite dă I... C...

Ediție critică, studiu introductiv, note, variante,
comentarii, glosar și bibliografie

de Ion Nuță

Coperta: *Cristian Almășanu*

**EDITAT CU SPRIJINUL
AGENȚIEI NAȚIONALE PENTRU
CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ**

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

Culegere text: Constantin Hușanu, Violeta Perju

Bun de tipar: *R. Ungureanu*

Tehnoredactor: Constantin Hușanu

ISBN: 973-8900-00-X

© Tipografia Moldova

Iași, 2005

Tipărit la **Tipografia Moldova**,

Bulevardul Carol I Nr. 3-5, Iași

Telefon/Fax: 0232206549

E-mail: tipo@iasi.astral.ro

IOAN CANTACUZINO

POEZII NOO
Alcătuite dă I... C...

Ediție critică, studiu introductiv, note, variante,
comentarii, glosar și bibliografie

de Ion Nuță

TIPO MOLDOVA

926389

*În memoria profesorului meu,
Ilustrul lingvist, Gheorghe Ivănescu*

UN POET DE LA SFÂRȘITUL SECOLULUI AL XVIII-LEA - IOAN CANTACUZINO

Cunoscut la început doar ca important om politic al vremii sale, Ioan Cantacuzino și-a înscris numele și ca literat, destul de târziu totuși, mai întâi autor de poezii, originale și traduceri, când a fost descoperit volumul *Poézii noo alcătuite dă I... C...*, tipărit la sfârșitul secolului al XVIII-lea (probabil între 1792 și 1796), și apoi a unor traduceri în proză, rămase în manuscris, semnate și ele tot I... C...

Problema cea mai importantă care se impunea acum era aceea de a stabili cu precizie ce nume se ascund sub cele două inițiale. Enigma va fi rezolvată în mod exact, pe baza unor argumente de necontestat, dar, așa cum vom vedea mai târziu, de-abia în 1959.

Cartea amintită a fost proprietatea lui Vasile Vârnav, contemporan al autorului, traducător (traducătorul din limba germană al lucrării lui D. Cantemir, *Descrierea Moldovei*, publicată sub titlul *Scrisoarea Moldovei*, Mănăstirea Neamț, 1825) și proprietarul unei moșii din Hilișeu, și apoi a intrat în posesia preotului D. Furtună din Dorohoi, începând cu anul 1933, care o cumpărase de la un bătrân din Botoșani.

Imediat, noul posesor al volumului anunță Academia Română despre descoperirea făcută, iar Dan Simionescu avea să o înregistreze în *Bibliografia românească veche IV, Adăugiri și îndreptări*, București,

1944 p. 111 (nr. 247), unde face doar unele presupuneri legate de anul și locul tipăririi lucrării și notează: "Cunoscutul cercetător Pr. D. Furtună din Dorohoi are o carte tipărită, de care ne comunică următoarele: „*Poézii noo* de I... K... Hârtia pe care este tipărită poartă în filigrană anul 1795" Dar, peste scurt timp, într-o scrisoare din 21 octombrie 1948 către D. Furtună, autorul amintitei *Biografii* își exprimă părerea că, de fapt, inițialele I. C. ar reprezenta numele spătarului muntean Ioan Cantacuzino, despre care scrisese, în 1845, Nicolae Bălcescu.

După aceea, volumul *Poézii noo*, păstrat și cunoscut astăzi doar într-un singur exemplar (o fotocopie, negativ, dăruită de G. Ivănescu, se află la Biblioteca Academiei Române din București, C.V.R. 596. A; altele, pozitiv, la Mariana Preotu și în biblioteca noastră (un microfilm la V.M. Gațac; probabil, vor fi existând și alte fotocopii), a aparținut câțva timp, din anul 1946, și lui Al. Alexianu, apoi ajunge la G. Ivănescu, unde îl întâlnim aproape trei decenii, iar în prezent se află la Biblioteca Academiei Române, Filiala Iași, cam deteriorat, fără coperti, cu unele colțuri rupte la primele pagini.

Deși, sporadic, cartea a fost semnalată de mai mulți cercetători, primele discuții ample asupra ei s-au făcut de-abia în 1953, când regretatul profesor și lingvist G. Ivănescu publică un articol, în care analizează cu competență conținutul și valoarea acesteia din punct de vedere literar și lingvistic, fără

a putea stabili însă numele celui care semna cu inițialele I.C., data și locul exact al tipăririi ei.¹

Puțin mai târziu, în 1959, același lingvist, împreună cu apreciatul filolog N. A. Ursu, descifrează enigma legată de inițialele amintite pe baza a două manuscrise de la Biblioteca Academiei Române din București, semnate tot I.C. (manuscrisele au fost descoperite și cercetate, se pare, numai de către N. A. Ursu, un specialist recunoscut în stabilirea paternității a numeroase texte din diverse perioade de timp), ms. nr. 3099 (p. 1 - 123), care cuprinde trei traduceri (din François-Thomas-Marie de Baculard, Montesquieu și Jean-Jacques Rousseau), și, în special, ms. nr. 1550 (358 p.).²

Cel mai important dintre acestea este ultimul, o traducere integrală din Florian, *Numa Pompilius*, dedicată mitropolitului Gavriil Bănulescu și semnată cu numele întreg. Iată finalul acestei dedicații: "Bine, rău, *Numa Pompilius* s-au tălmăcit pă limba noastră Acuș venea mie ca dragului fiului ostanelilor mele să-i aflu și un umbritor. Pă loc eu (ca cum am putea zice, l-am bucurat) am zis: *Numa Pompilius* să herezuiește prea sfințitului mitropolit novorosiscoi și neprovscoi, părintelui Gravriil.

Deci numele acesta, ce trebuie negreșit a aduce și preț Numii Pompilius rumânesc, aduce-va din sine dăstulă răsplată toatelor trudelor mele.

Eu și rămâi pentru totdeauna, Prea Sfinte Părinte, al Prea Sfințiii Tale fiu sufletesc și plecată slugă

Cneazul Ioan Cantacuzino"

Urmează apoi foaia de titlu, unde traducătorul semnează tot I.C.: "Numa Pompilius, al doilea crai al Romii. Pă franțozește scris de monsiul Florian și tălmăcit de I. C. la an 1796".³

După aceste fapte semnalate mai înainte se poate afirma cu certitudine că atât *Poézii noo*, cât și toate manuscrisele semnate I. C. sunt opera lui Ioan Cantacuzino. În acest sens, mai facem precizarea că în articolul citat anterior, pentru a întări această idee, cei doi autori aduc în plus și o serie de argumente lingvistice, particularități comune tuturor textelor citate.

Probleme la fel de dificile, care au suscitât discuții ample, sunt legate însă și de locul și anul tipăririi cărții de poezie. Astfel, G. Ivănescu, susține că aceasta s-a tipărit în Moldova, la Iași sau la Mănăstirea Neamț "între 1791 și 1797", iar după legătura volumului s-ar putea stabili mai exact "că *Poézii noo* a fost tipărită la Iași, la puțin timp după 1791, poate în 1792 sau 1793".⁴

Mai plauzibilă pare a fi ideea "ca Ioan Cantacuzino să-și fi tipărit volumașul său de poezii la Dubăsari, în 1796", unde Mihail Strelbițchi, după ce a plecat din Iași, înființează în localitatea de pe Nistru, în 1792, o tipografie cu litere grecești și chirilice, unde cărțile apărute "au literă identică cu cele tipărite de Strelbițchi la Iași și cu cea din volumul *Poézii noo*"⁵, autorii explicând că datorită acestui fapt "acest volum de poezii n-a avut o

circulație mai mare în țările române".⁶ Mai târziu, în 1968, N.A.Ursu afirmă că volumul în discuție a fost "tipărit probabil la Dubăsari ori la Movilău între anii 1792 și 1796".⁷

După datele oferite de Nicolae Bălcescu⁸, reactualizate și îmbogățite de către G. Ivănescu și N. A. Ursu⁹, Ioan Cantacuzino s-a născut la 20 ianuarie 1757, la Constantinopol, unde erau atunci părinții săi, clucerul Răducanu Cantacuzino, care a avut un rol politic important în istoria Țării Românești și a Moldovei, și domnița Ecaterina, fiica domnitorului Moldovei, Ioan Mavrocordat.

În 1759 familia se mută la București, unde cei doi copii, Ioan și Nicolae, au parte de o educație deosebită.

La începutul războiului ruso-turc, în 1769, tatăl viitorului poet capătă încuviințarea comandamentului rusesc de a forma un regiment de voluntari cu care să participe la lupte și primi încuviințarea Ecaterinei a II-a, în 1771, de a-l înrola pe Ioan, la 15 ani, ca praporgic, într-un regiment rusesc de grenadieri, iar doi ani mai târziu, după o strălucită victorie obținută de ostașii conduși de tatăl său, la Silistra, să fie avansat locotenent.

În 1774 Răducanu Cantacuzino moare, iar cei doi copii ai săi, minori încă, trec sub tutela unchiului lor, banul Mihail Cantacuzino, cu care se refugiază în Rusia, după pacea de la Kuciuc-Kainargi. Cei doi frați încearcă să se retragă apoi în patrie și, după multe dificultăți, ajung aici, în 1784, mai întâi în Țara

Românească, unde Ioan obține diverse ranguri de boier, și, mai târziu, în Moldova, unde Alexandru Mavrocordat, unchiul după mamă, îi acordă titlul de spătar.

La izbucnirea războiului austro-ruso-turc , în 1788, fuge la austrieci, unde îndeplinește diverse funcții diplomatice, iar după încheierea păcii de la Șiștov, din 1791, după ce trece prin Iași, toamna îl întâlnim în Rusia, la Petersburg și, în scurt timp, este primit în armată cu gradul de colonel. La retragerea din armată, în 1796, Ecaterina a II-a îi acordă titlul de cneaz și apoi pe cel de polcovnic, dându-i o moșie pe malul Bugului, unde înființează, împreună cu fratele său, localitatea Catacuzinca (sau Catacuzovca). Îl mai aflăm aproximativ patru ani la Petersburg, apoi, între anii 1813 și 1818, se stabilește la Odessa, de unde are legături cu Eteria, iar după 1818 se stabilește definitiv la moșia sa, la Catacuzinca, petrecându-și timpul și în bogata bibliotecă pe care o posedă. Aici moare la 3 iulie 1828.

Singurul său volum publicat, *Poézii noo*, considerat, pe bună dreptate, a fi "printre cele dintâi cărți de versuri românești tipărite"¹⁰, "întâiul volum de versuri originale"¹¹, are 69 de pagini (la ele se adaugă încă trei, ulterioare, care conțin "observații", note și unele comentarii făcute de diverșii cititori ai volumului) și cuprinde 22 de poezii (originale și traduceri).

Înainte a acestora se publică o *Predislóvie*, în care autorul încearcă să explice caracteristicile liricii sale,

precizând că: "Toate acestea s-au făcut mai mult pentru petrecere dă vreme și nu cu gând a fi lucruri pă placul multora sau cu gând de a vesti o osteneală cu toată săvârșirea meșteșugului poeticesc, scriitorul petrecând ceasurile sale netrebnice în oareșcare răsfățare a chibzuirii, acum arată și oareșcum ființa tinereților și șegile sale cele petrecute prin taină" (p. 1).

Ideea aceasta va fi contrazisă însă în *Răsuflare* unde creatorul își exprima dorința ca poezia sa, deși modestă, să contribuie la progresele liricii românești, că a fost elaborată în acest scop.

Poeziile considerate de către autor a fi "alcătuiii proprii" sunt în număr de 14 și anume: *Satiră: Omul, Cântec păstoresc, Pocitanie, Tănguire, Sfat unui șătrar amoretat ce avea în tot ceasul psihimu în gură, Cântec bețivesc, Păs, dăpărtat fiind dă Tica, Măgulire soții(i) cei pocite, Pofidă și imputare unii dăn trei surori ce lăsase pă cel ce zice, Cântec grădinăresc, Poveste, Cântec păstoreac, Răs mult și Răsuflare* (ultima poezie din volum; majoritatea cercetătorilor vorbesc de 13 poezii originale, fiind induși în eroare de faptul că această poezie apare în secțiunea a II-a, la traduceri, unde este și plasată).

Trebuie făcută precizarea că unele poezii de aici, considerate a fi originale, sunt, de fapt, traduceri, prelucrări sau simple inspirații din literaturi străine. Astfel, *Satiră: Omul* este inspirată de *An Essay on Man*, de Alexander Pope sau reprezintă o „prelucrare liberă a principalelor idei” de aici.¹²

Poetul va traduce din același scriitor, în 1807, *Cercarea asupra omului*, rămasă în manuscris, după varianta franceză a lui Silhouette, unde "redă pentru prima oară integral o operă literară engleză în limba română"¹³ De asemenea, *Poveste*, este o traducere a fabulei lui La Fontaine, *La cigale et la fourmi*, făcută "pentru prima dată în literatura română".¹⁴

A doua parte a volumului, *Acu încep tâlmăciri*, cuprinde următoarele 8 poezii (nu 9, a noua fiind *Răsuflare*): *Veacul cel fericit sau cel scump* (o traducere sau o imitație după un autor francez neidentificat), *Lăcașul morții(i)*. *După franțuzește tâlmăcit* (traducere, prin intermediul, francez, a unei poezii a englezului Th. Gray; după G. Ivănescu, "probabil după Young, *The Graves*, în traducere franceză"¹⁵, (*Pricina stihurilor acestora este dâן mithologhie. Tâlmăcirea lor după franțuzește.*) *Poveste* (traducerea poeziei *Daphné* din ciclul *Romances* de Marmontel), *Dimineața poeticească* (traducerea liberă a poemului *Description poétique du matin* sau *Le matin poétique*¹⁶, de cardinalul Fr.-J de Bernis), *Stihuri tâlmăcite după italienește din Metastasio* (traducere, probabil, prin intermediu francez, a unei arii din piesa *Nitteti*, de Metastasio), *Eleghie tâlmăcită din Metastasio* (traducere, prin intermediu francez, a cântonetei *La Partenza*, de Metastasio), *Stihuri după italienește* (probabil, tot o traducere din Metastasio), *Cântarea cântărilor. Tocma după ovreie* (traducere liberă și prescurtată din franceză).

În cadrul traducerilor, cităm tot aici, și unele bucăți în proză, rămase în manuscris: François-

Thomas-Marie de Baculard d'Arnaud, *Istoria lui Machen, povestire englezească* (1794); (cu un vădit caracter moral), Montesquieu, *Arsachie și Ismenia, istorie din partea Răsăritului* (1794), J.J. Rousseau, *Narchis sau îndrăgitul dă însuș de sine* (1794, "prima traducere în limba română, direct din limba franceză, a unei comedii"¹⁷, iar Ioan Cantacuzino este considerat "primul traducător a lui Rousseau la noi"¹⁸), Florian, *Numa Pompilius, al doilea crai al Romii* (1796), Alexander Pope, *Cercarea asupra omului* (1807); primele trei părți ale poemului *An Essay on Man*, după versiunea franceză în proză a lui Silhouette)¹⁹.

Aceste traduceri și prelucrări făcute indică exact preferințele literare ale poetului, încercările sale de a se orienta spre creațiile occidentale ale vremii. Dintre ele, cele mai multe, așa cum se poate observa, sunt făcute din scriitori francezi sau prin intermediu acestora, creatori cunoscuți sau neidentificați încă și reprezintă îmbinări de clasicism, iluminism și preromantism, cu acorduri elegiace și idilice.

În volumul *Poézii noo*, atât creațiile originale, cât și majoritatea traducerilor scot în evidență mai ales preocuparea constantă a poetului pentru unele elemente satirice, interesul acestuia față de comportările zilnice ale omului și pentru viața plină de plăceri pe care acesta trebuie să o ducă, în general, grija față de necazurile și bucuriile pe care le oferă ziua în care el trăiește.

Astfel, autorul ia poziție împotriva unor atitudini nejustificate ale oamenilor, a neadevărului

și lăcomiei, a defăimării și invidiei (*Pocitanie, Satiră: Omul*), a unor vicii morale și fizice (*Sfat unui sătrar amorezat ce avea în tot ceasu psihîmu în gură, Măgulire soții(i) cei pocite*). Ioan Cantacuzino, de asemenea, este adeptul luptei împotriva unor tendințe nejustificate de îmbogățire, dând sfaturi pentru o viață liniștită, a unui trai în care omul să se veselească în plăcerile oferite de cotidian (*Cântec bețivesc, Veacul cel fericit sau cel scump*). La fel, el îmbrățișează dragostea simplă, curată, firească, fără perversitate și minciună, dragostea trăită din plin (*Cântec păstoresc, Cântec grădinăresc, Păs, depărtat fiind dă Tica*).

Așadar, domină elementele erotice și satirice, autorul prețuind acele cântece "bețivești", păstorești și grădinărești, prin care este elogiată iubirea, viața fericită și tihnită din natură.

Râs mult subliniază bucuria enormă a omului pentru condiția sa socială, petrecerile minunate cu vin, masă îndestulată și plăceri senzuale, totul ponderat însă, tratarea cu indiferență a necazurilor zilnice, a tuturor relelor:

"Vesel om cin'e pă lume?

Eu sînt prea mult, căci cu glume

Mintea-m întrec zi și noapte,

Rod și crude, rod și coapte", (p. 21).

.....

"Cine închină tot în plin?

Eu sînt, cel ce cu plac sug vin,

Însă și știu, iar când să stau,

Minții mele răgas să dau", (p. 21).

În *Veacul cel fericit sau cel scump* se elogiază viața din epoca primitivă, deci dintr-o perioadă cu mult anterioară celei în care poetul trăiește: o viață frumoasă, îndestulată, liniștită și lipsită de griji:

"O, pă ce veac frumos părinți(i) noștri era!
Laptile din pământ atuncea izvora,
Mierea și cu mana curgea pântre flori,
Câmpul udat numai era dă lacrim(i) dă zori
(Că ochi(i) oamenilor nu-ncepuse a vărsa)".(p. 24-25).

Această viață este pusă în contradicție cu traiul modern, contemporan, Ioan Cantacuzino aducând acuze tiraniei, boierimii timpului, exprimându-și sentimentele de solidaritate cu cei nefericiți, dragostea față de omul amărât:

"Și geabnica arătare, idolul uimiri(i),
Tiranul înțolat cu cinul mării(i),
Încă nu turbura pacea oamenilor,
Cu vrăjmașă faptă și jandă dă omor.
Omul pravila lui atuncea nu căta,
Dreapta inima sa el numai asculta", (p. 26)

De asemenea, insistă și asupra faptului că *Cinstea*, adică noblețea, onoarea este "slută",

"dușmana firii", cea care duce la tulburarea liniștii, înțelegerii, a traiului unit și liber:

"Iată, strâmbă Cinste, cum ne dai inimă rea;

Dă-i Amorul dușman tu ești(i) cu mult mai
grea.

O, tirana vieții(i), stăpâna multor crai,
Ajungă-ți atât, că lor pravilă dai,
Turburând odihna stăpânilor lumi(i);
Nu merge la păstor, în lăcașul glumi(i),

Supt colibioara lui, unde stă în tică,
Dă schimbi pacea sa în rea neodihnă,
Cu spaime dășarte, cu trup fără iveală,
Care dă blândeților o foarte grea sfială,
Căci noi sîntem facuț să trăim la un loc,
Să-mpărțim între noi ce-avem dă la noroc
Și cerul ne-au zidit ca noi să ne iubim
Cu cât firea mai mult va să ne zămislim! (p.

28 - 29)

Una dintre cele mai valoroase creații cuprinsă în volumul *Poézii noo* este, fără îndoială, *Cântarea cântărilor*, făcută din "ovreie", dar, cu siguranță, o traducere din franceză. Este o adaptare foarte liberă, o prescurtare a primelor cinci părți la care se adaugă șase versuri inițiale din cântul al șaselea ale *Cântării cântărilor* din *Vechiul Testament*; probabil și cu "unele influențe din versiunea reprodusă în *Biblia de la București* (1688)²⁰. Este o tălmăcire în care sunt etalate multe abilități prozodice. Predomină aici trăsăturile de bază ale versului popular românesc, apar frecvent

cuvinte și expresii luate din uzul lingvistic curent, imagini poetice în care se simte aroma arhaismelor și sensibilitatea unor termeni neologici, dar, uneori, în contexte în care se întâlnesc, regretabil, și unele elemente de limbaj vulgar. Este totuși, fără dubii, o încercare poetică de calitate, deși apar destule neclarități, datorate, se pare, în primul rând, modificărilor pe care le aduce poetul textului original. Cu toate că se întâlnesc destule imperfecțiuni, în linii mari, meritele evidente ale acestei poezii sunt clare și ele aduc, în dese rânduri, pe prim plan, un poet a cărei originalitate merită a fi reținută de istoria literaturii, poezia oferind unele imagini și ritmuri neașteptat de realizate, putându-se astfel vorbi de o "tălmăcire plină de grație", unde lesne se poate observa "îndemânarea prozodică"²¹

"Sînt neagră iar frumoasă

Și mult drăgăstoasă.

Fetele locului

Ierusalimului

Poți să le privești

Ca sălașe crăiești.

Eu la chip neagră sînt

Dă soare și dă vînt.

Frați(i) să-nvrăjbiră

Pă maica siliră

Să plec să păzesc

Viia lor să străjesc.

A lor am păstrat-o,
A mea jaf am dat-o", (p. 49 - 50)

Ultima poezie a volumului, *Răsuflare*, aduce în atenție ideile poetice ale autorului, plecând chiar numai și de la simplele sensuri ale cuvântului: "destăinuire", „mărturisire".

Este, într-un fel, "arta poetică" a lui Ioan Cantacuzino, *testamentul său literar*, cu aceleași ecouri pe care le-a avut în epocă, și nu numai, cel al lui Ienăchiță Vacărescu, dar privat de "triumful" acestuia din urmă, prin faptul că poezia nu a fost cunoscută decât târziu.

Pentru Ioan Cantacuzino, poezia este "chibzuire" și "gând", mijlocul prin care se poate ridica valoarea spirituală a poporului, iar versurile reprezintă un îndemn lăsat tuturor românilor.

Conștient de starea precară a culturii poetice românești din acel timp, poetul era convins că poezia sa, deși prezintă destule imperfecțiuni (Oare din acest motiv n-a semnat versurile cu numele întreg? Dar traducerile, tot datorită faptului că le considera modeste?), este o "muștră" (exemplu), o primă încercare de versuri autohtone, că ea va fi o pildă pentru alții în dezvoltarea literaturii române:

"Limba noastră prea puțină
Nu-i a nimumi proastă vină,
Căci însoață rău cuvântul
În pârlejul ce dă gândul.
Mai cu vreme, și cine știe,

Prisosire poate să vie,
Că scriitori(i) împodobesc
Limba, patria-și slăvesc.
Fie această acuș cercare
Mustră altor, spre-ndemnare". (p. 69)

Deși opera sa literară a fost cunoscută foarte târziu, Ioan Cantacuzino va rămâne, "împreună cu Ienache Vacărescu și Matei Milo, începătorul poeziei moderne la români și este primul poet care, după Dosoftei, a tipărit un volum de poezii"²². De aceea, se poate afirma că *Poézii noo* "completează imaginea noastră despre literatura aceluia timp și dovedește că acea epocă a fost mai bogată în manifestări culturale decât ne-am închipuit până acum".²³

Pentru aceste lucruri evidente este destul de riscant să-l acuzi pe Ioan Cantacuzino, deși aparent "elegant", că traducerile sale provin "din a doua mână", că "nu era nici măcar un veritabil poet", versurile sale caracterizându-se "prin vulgaritatea lor și neavând comune cu poezia adevărată decât forma exterioară și intenția poetică, lăudabilă, ca atare, căci pe drumul care duce spre literatură, astfel de strădanii fac să sporească treptat și pretențiile estetice".²⁴

În ciuda acestor observații cam aspre, Ioan Cantacuzino rămâne totuși, alături de puțini alți scriitori ai epocii sale un deschizător de drumuri în literatura noastră modernă, iar creația sa atestă "o aliniere remarcabilă cu poezia europeană a epocii"²⁵.

Cartea sa de poezie reprezintă un "al doilea volum de versuri laice tipărit pe pământ românesc" (primul, ar fi, *Cântece câmpenești*, ale unui anonim transilvănean, din 1768) și "dovedește conștiința pionieratului și intenția de a îndruma poezia noastră pe făgașuri noi"²⁶.

NOTE

1.Gheorghe Ivănescu, *Un poet român necunoscut, din a doua jumătate a secolului XVIII, în Iașul nou*", an. V, nr. 3-4, 1953, p.219 -232.

2.G. Ivănescu și N.A. Ursu, *Un scriitor muntean de la sfârșitul secolului al XVIII-lea: Ioan Cantacuzino*, în "Studii și cercetări științifice", Istorie - Filologie, Filologie, Iași, anul X, fasc. 1-2, 1959, pg. 135- 14o.

3. *Ibidem*, p. 137.

4.Gheorghe Ivănescu, *art. cit.*, p. 22o.

5.G. Ivănescu și N. A. Ursu, *art. cit.*, p. 139.

6.*Ibidem*.

7.N.A. Ursu, *Ioan Cantacuzino*, în *Istoria literaturii române*, II, București, Editura Academiei, 1968, p. 18o.

8.Nicolae Bălcescu, *Spătarul Ioan Cantacuzino*, în "Magazin istoric pentru Dacia", tom. I, 1845, p. 187-205.

9.G. Ivănescu și N. A. Ursu, *art. cit.*, p. 137 - 138; N. A. Ursu, *art. cit.*, p. 180- 181.

10.Gheorghe Ivănescu, *art. cit.*,p.222; cf. și George Ivașcu, *Istoria literaturii române*, 1, București, Editura Științifică, 1969, p. 293.

11. George Ivașcu, *op. cit.*, p. 294.
12. Ediția Andrei Nestorescu, p.67.
13. Alexandru Duțu, *Coordonate ale culturii românești din secolul XVIII (1700-1821)*. Studii și texte, București, 1968, p. 169.
14. N.A. Ursu, *art. cit.*, 182.
15. Gheorghe Ivănescu, *art. cit.* p. 225.
16. *Ibidem*; N. A. Ursu, *art. cit.*, p. 182.
17. Al. Piru, *Literatura română veche* București, 1961, p. 566.
18. Alexandru Duțu, *op. cit.*, p. 168.
19. Vezi, pentru traducerile în proză, și: *Bibliografie*, III; Gh. Ivănescu și N. A. Ursu *art. cit.*, p. 135 - 136; N. A. Ursu, *art. cit.*, p.182.
20. Ediția Andrei Nestorescu, p. 69.
21. George Ivașcu, *op. cit.*, p. 339.
22. Gheorghe Ivănescu, *art. cit.*, p. 220.
23. *Ibidem*, p. 232.
24. I. Negoieșcu, *Istoria literaturii române*, I (1800 - 1945). București, Editura Minerva, 1991, p.11.
25. Mircea Angheliescu, *Preromantismul românesc (până la 1840)*, București, Editura Minerva, 76.
26. Mircea Scarlat, *Istoria poeziei românești*, IV, cu un argument de Nicolae Manolescu, ediție de Dora Scarlat, București, Editura Minerva, 1990, p. 275.

CÂTEVA OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA LIMBA SCRIERILOR LUI IOAN CANTACUZINO

Însemnările care urmează sunt încercări de a cerceta sumar limba operei unuia dintre primii noștri poeți, "una dintre cele mai interesante figuri ale sfârșitului de secol"¹, și urmărește să scoată în evidență meritul pe care l-a avut Ioan Cantacuzino în strădania generală a oamenilor de cultură de a aduce "schimbările" și "inovațiile" care se impuneau într-o perioadă de început a afirmării limbii române literare moderne. În acest sens, vor fi analizate și discutate elemente esențiale de fonetică, morfologie, lexic și sintaxă, pentru a se vedea mai clar baza lingvistică a textelor, dar și a reliefa efortul scriitorului în încercarea de a depăși treptat fazele limbii vechi și de a se apropia de elementele populare sau de unele fapte specifice limbii moderne.

Se va putea observa astfel că opera poetică a lui Ioan Cantacuzino este o creație în care predomină trăsături de bază ale limbii și versului popular românesc, cuvinte și expresii luate din mediul cotidian, imagini poetice în care își dau întâlnire atât arhaismele, cât și unele neologisme.

Referitor la **fonetică**, trebuie precizat încă de la început că în volumul de poezii al lui Ioan Cantacuzino predomină o serie de fenomene care sunt specifice graiurilor muntenești, conservate până astăzi aici, altele, mai puține, caracteristice limbii vechi, iar câteva par a fi proprii autorului, fapte

izolate, probabil, creații personale, familiale. Încercăm aici, rezumativ, a înregistra aceste trăsături.

În foarte multe situații vocalele palatale (*e, i*) trec în seria centrală (*ă, î, â*), mai ales după consoanele *d, p*, fenomen specific graiurilor de tip muntenesc. Trebuie făcută observația că trecerile se fac nu numai de la *e* la *ă* și de la *i* la *î* (*â*), ci și de la *e* la *î* (*â*) și *i* la *ă*. Fenomenul este frecvent la prepoziții (*dă, dăcât, dă-l dă la, dăn, dăn, pă, pă la, pân = prin, pântre* etc), dar și la alte cuvinte, unele formate cu ajutorul prefixului *des* (*dez*); *dăpărtare, dăpărtat, dăspărțim, dăspică, dășartă, dășărtăciune, dășchide, dășchise, dăzbrăcat, dăzmierdat, dăzmiardă, dăzmierdăm, dăzmierde, dăzvelește, dâmprejur, îndămână, îndăstulat*; fenomenul poate să apară și în alte situații, fapt consemnat nu numai în graiurile de tip sudic: *deosâbește, gădăli, între = între, jăfui, lăcrămi și lacrămi, mărgând, mielușai, nă - ne, năcicum, primiță-mă, ; rumăgați, să = se, tă = te, zlodă* etc.

Se întâlnește însă și fenomenul invers, când în locul vocalelor din seria centrală (*ă, î - â*) apar cele palatale (*e, i*) din limba literară actuală, mai ales în finalul unor adjective (*drăgostoase = drăgostoasă, frumoase = frumoasă, pocite = pocită*), dar și în *se laoe* (care rimează cu *vase*) sau în interiorul unor substantive ca: *șegi, schintei, streină* etc.

Termeni în care apare *ă* în locul lui *î* (*â*): *când, cât, decât, gădili, îngănați, măhnire, rău (râu), sănt, sfârșit, tănguire, zână*.

Ca o influență a limbii vechi, vocala *e* apare în locul lui *i*, în *întunerec, sedef etc.*

În majoritatea cuvintelor și în toate situațiile de fonetică sintactică *i* scurt final nu este redat: *glumeț, iubiț îm, împungeț, însuș, jucaț, nu-m, nu-ș, păziț, piele-ș, să-m, unde-m etc*; dispariția lui *i* după consoana *m* (*îm* pentru *îmi*) este considerată a fi o trăsătură specifică graiurilor muntenești.²

În volumul analizat impresionează numărul mare de alternanțe fonetice. Astfel, frecvent, după bilabiale (*b, p*), fricativele labio-dentale (*f, v*) și nazala bilabială *m*, vocala *e* apare alături de diftongul - *ie*; *dezmerde, ferb, fer, melușei, meu, pei, pele, pept, peri, perdut, vețui etc*, dar și *mieu, pierdut, viețui etc*. Uneori, în primul rând prepozițiile, apar în formele *din - dăn - dân, pe - pă, peste - preste - piste, pintre - pântre*, iar în alte cazuri apar alternanțe de tipul: *căuta - căta, dăcât - dăcăt, hodin - hodină, ibovnic - ibomnic, lacrămi - lăcrămi, pripastie - pripaștie, râu - rău, seamă - samă, seară - sară, sînt - sănt, străjar - strejar etc*. Ca o trăsătură esențială a volumului trebuie semnalată prezența frecventă a unor eliziuni, majoritatea prin fonetică sintactică, curente în limba vorbită: *bine-ț, capu-ș, d-au, m-omoare, nu-m, nu-ș, p-alt, piele~ș, să-m, ț-oi, unde-m etc*.

În volumul *Poézii noo* apare aproape constant scris -*u* final (*alesu, altu, dresu, mărețu, poeticescu etc*), dar construcția versurilor demonstrează că "acest *u* nu se citea și că se transcria numai datorită tradiției ortografice, create în secolul XV sau XVI, la

traducerea textelor religioase rotacizante. Ea se găsește de altfel și în alte texte de pe la 1788 -1830¹³.

Tot datorită tradiției, în finalul unor cuvinte este transcrisă vocala *ă* (Ѣ, în chirilică), care nu are însă nici o valoare fonetică: *cerbă, dată* (= dat), *fierbă* (= fierb), *sață, simță* (= simț) etc.

În inițiala cuvântului și la început de silabă, când urmează după o vocală, nu apare diftongul - *ie*, ci doar simpla vocală *e*: *beți, boer, fer, fluer, es, eri, melușăi, pei, pele* etc.

La imperfectul verbelor de conjugarea a IV-a, care nu au rădăcina în - *i*, apare diftongul -*ia* și nu -*ea* (*dormia, dormiam, primia* etc), întâlnit și în *însoțiat*, unde trebuia să fie *i*.

Cuvinte accentuate altfel decât în limba literară: *acoló, acoleá, predislóvie, satíra, poézii*.

Alte fapte fonetice, privind vocalele, consemnează fenomene izolate, proprii graiurilor de tip sudic, sau, mai rar, preluate din limba veche: *a* pentru *ă* (*zarilor* = zărilor), *ă* pentru, *o* (*drăgăstoase* = drăgostoasă), *i* în loc de *e* (*iresuri, laptili, pisti, podoabile, polií, țâțile*), *î* (*â*) pentru *ă* (*mâ-nchin, râsfățare, tâlmăcire, tâlmăciri* etc), *î*(*â*) pentru *u* (*porâmbiță*), *o* pentru *u* (*coprinse, coprinză, franțozește, moșoroaie*), *u* pentru *o* (*încunjur, rumânesc*) etc.

În privința diftongilor, menționăm păstrarea lui *iu* în *ceriul*, redarea lui *ua* prin *oa* (*păstoreaoa*) și a lui *oa* prin *ua* (*soiuasă*). Semnalăm ca o trăsătură larg răspândită în Muntenia, redarea triftongului *ieu*

în pronumele personal *mieu, miei*, fapt atestat consecvent în textele din secolul al XVI-lea. De asemenea, trebuie subliniată folosirea vocalelor în hiat în *noo, voo* și reducerea diftongilor *ea (totdauna)* și *eo (dodată, vodată, vro)*.

Conform unor tradiții grafice, în volum apar o serie de fapte pe care le vom menționa mai jos.

Diftongul *oa* este redat prin *ó*: *cóte, flórea, moșoróie, țâțóie*.

Diftongul *ea* (care redă litera chirilică Ъ) se întâlnește în cuvinte unde ar fi trebuit să fie *e (ie)* sau *a (creadem, goneaște, meale, peaptu, strajea, vează)*, mai ales că sunt impuse de rimă: *goneaște* (= gonește) - *crește, meale* (= mele) - *ele* etc; la fel, în cazul lui *ia* (care redă litera chirilică ІѦ), în care trebuia să fie *ie*: *dăzmiardăm, dăzmiardat, iadile, miare, miarea, piapt, piar, piare, piarz, viații* (și aici intervin necesități poetice: *miare* (= miere) - *cere, piare* (= piere) - *tăcere* etc).

Ca și la vocale, în sistemul consonantic trebuie evidențiate aceleași lucruri și anume că în volumul lui Ioan Cantacuzino predomină o serie de fapte caracteristice graiurilor populare românești, în special cele muntenești și păstrarea unor fenomene arhaice: înlocuirea consoanei *h* prin *c*, în *ticnă* și a lui *c* prin *f* (*doftorie*); *j* păstrat în *betejie* și *jur* (nu *giur*, ca în graiurile de tip nordic); *m* în *ibomnic* și *l* trecut la *r* în *turburat, turbure*; apare *s* pentru *z*, în *răgas*, iar fenomenul invers, caracteristic Munteniei se întâlnește în: *zleită, zmirnă, zmoală, zmochină*, unde

apare fenomenul sonorizării în grupuri consonantice prin asimilarea la *l* (*m*); ca un fenomen regional semnalăm prezența lui *ș* pentru *s* (*deșchide, deșchisei*) și păstrarea grupului *sch* în *schinteie, schintei*; forme de palatalizare ale fricativei labio-dentale surde *f* (*hiară*) și sonore *v*: *icleană, iclenește, iclenie*.

Se observă, de asemenea, că înaintea consoanelor labiale *b, p* apare totdeauna *în* (*in*) și nu *îm* (*im*): *cânpului, înbăia, înbrăca, înbuna, înbuca, împărți, înpodobi, înpunge, înpuns, pinprejur* etc

Alte fenomene specifice graiului muntean, apărute aici, sunt cele care se vor impune treptat în limba literară, dintre care cităm doar formele diftongate în *îi* (*pâine, câine* pentru *pâne, câne*) și *u* în loc de *î*: *umblu, umflu* pentru *îmflu, îmblu* etc .

În domeniul **morfologiei** faptele lingvistice provin din aceleași locuri amintite: graiurile populare (în special, subdialectul muntenesc) și limba veche românească.

Adesea, uneori din necesități de versificație (rimă, ritm), apar plurale feminine vechi, astăzi neobișnuite, întâlnite totuși în unele graiuri, de tipul: *boale, soarte, talpe, vine* (sg. vină), *soarte* etc.

Se întâlnesc uneori genitiv-dative de tipul *soartii*, dar și formate cu ajutorul prepoziției *la*: *date la amor* (= ... amorului).

Sub influența graiurilor populare, adesea lipsește articolul *-l* (la singularul unor substantive masculine și neutre): *cinstitu, fericitu, glasu, hodinu*,

iada, vinu etc. (apare însă și: *fericitul, omul, țicnitul* etc).

Uneori, câteodată din necesități prozodice, se folosesc forme nearticulate în loc de formele articulate și invers, în deosebi la genitiv-dativul singular (mai rar la plural) al unor substantive feminine: *lumi(i), poézii (i), soții(i), vii(i), veselii(i), uimiri(i)*; alteori, acestea apar și la persoana a II-a singular a verbelor de conjugarea a IV-a: *ști(i)*

Frecvența unor forme iotacizate la indicativ și conjunctiv prezent: *auz, crez, piei, poci, simță, spui, văz; să aib, să vie, să spuie, să vază, să simță* etc.

Păstrarea unui fenomen arhaic prin care apare forma *au*, de la auxiliarul *a avea*, la persoana a III-a singular a perfectului compus al indicativului: *iarna au trecut, gândirea drumul ș-au făcut, plevia au nimerit, smochinul rod au plodit, inima s-au rănit, cel ce lumea au așezat, dragostea n-au robit, iubitul au venit, pofta s-au împlinit, floarea s-au ivit, cerul ne-au zidit* etc.

Apariția unor forme populare de viitor, de tipul *o să (o să fac, o să merg)*, în loc de *voi* sau *am să*; se întâlnește însă și *oi face, oi merge*, dar mai rar.

Se folosește perfectul simplu, specific graiurilor de tip sudic: *adusei, ascunsei, avusei, deșchisei, dusei* etc.

Uneori, la indicativul și conjunctivului prezent, persoanele I și a III-a singular și la persoana a III-a plural, verbele de conjugarea I (și a IV-a) primesc sufixul - *ez* (respectiv - *esc*) (*asudește, curmez,*

îmbinează etc.), dar se întâlnesc și forme nesufixate: *îmbuna, însoață, să sângere* etc.

Alte forme morfologice apar cu totul izolat, unele dintre ele întâlnite doar aici: forme verbale de tipul: *vei* (= vrei), *îl fuge* (- îl fugărește), *va* (= vrea), *a fi ticnit* (= să fie tihnit), *să piere* (= să piară; datorită rimei), *păsărele să vede* (= se văd), *părinții era* (= ... erau), *să vede* (= se văd), *el viață cu ele* (= viețuiește), *gandí-i* (= vei mai gândi), gerunzii de tipul *viind*; vocativul *trandafire*; adjectivul masculin *mult* apare în locul femininului *multe* (*mult minciuni*); pronumele și adjectivul pronominal nehotărât *fiteșce*; pronumele negativ *nímui* pentru *nimănu*; articolul adjectival feminin *cea* la genitiv-dativ apare sub forma *cei* (*cei nenorocoase*); pronumele *cealaltă* este redat prin *ceailantă*; articolul nehotărât în genitiv-dativ *unei* apare sub forma *unii*; locuțiunile adverbiale *cu plac, din plac, de un plac* (= cu plăcere); frecvența prepoziției *supt* etc.

În privința *lexicului* trebuie evidențiate unele lucruri reprezentative pentru scrierile lui Ioan Cantacuzino.

Folosirea sufixelor - *ător și -itor* în loc de - *ătoriu și -itoriu*.

Frecvența formelor diminutive de tipul: *codricel, colibioară, floricea, florică, grădință, ierbuliță, ochișori, oiță, păsărele, păstorea, păstorel, prunculeț, rămuriță, tulpinița, turmulă* etc.

Calcuri lingvistice după franceză: *câmpesc' poposesc'* (din fr. - *comper*, indicativ prezent,

persoana a III-a plural), *că* - cum (temporal), când, (din fr. *que* 'când') etc.⁴

Termeni care reprezintă "moșteniri din epoca veche"⁵, unii dintre ei conservați și în graiurile populare: *chedru* 'cedru', *icoană* - 'imagine' figură de stil', *iubeț* 'drăgostos', *marghiol* (marghiul) 'șiret, pișicher', *mumă* 'mamă', *ocean* 'ocean', *plevie* 'plevilă', *pravilă* 'lege', *prici* 'a (se) certa', *răsuflare* 'destăinuire', *vercare* 'oricare', *verce* 'orice'; alte arhaisme pentru vremea aceea, "adică fapte lingvistice ce ieșiseră din uz pe la 1720 - 1730"⁶ : *împutare* 'imputare', *învița* 'îndemna', *ne-ntrupire* 'imperceptibil, nesesizabil', *vié* (*viá*) 'a trăi' etc.

Neologisme, "particularități care o leagă de limba nouă"⁷ : *amorezat* 'îndrăgostit (derivat din *amorez*, din fr. *amoureux*, venit pe cale rusească), *fum* - 'aer de superioritate', *eleghie* 'elegie', *metaforuri* 'metafore' (din franceză), *panigherisi* 'a celebra' (din greacă, în dedicația manuscrisă a traducerii din Florian, ms. nr. 1550, către Bănulescu - Bodoni⁸), *poézie* 'poezie' (din rusă, dacă luăm în considerație accentul), *stihurghie* 'versificație' (din greacă, "neatestat până acum la alt scriitor"⁹).

Unele cuvinte populare, specifice mai ales graiurilor muntenești, dar și câteva, probabil, creații ale autorului, care, izolat, apar și în subdialectul menționat: *bețivesc* 'de beție', *făță* 'a înfățișa, a exprima', *geabnic* 'zadarnic', *glagolí* 'a vorbi', *iconí* 'a imagina, a închipui', *îngănaș* 'înșelător', *jadnă* 'dorință, poftă', *mirodie* 'mirodenie', *nevedire*

'născocire', *nimui* 'nimănu', *pârlej* 'prilej',
privigătoare 'privighetoare', *saltă* 'urcare,
ascensiune', *stradă* - 'chin', *a se strădi* 'a se strădui'
etc.

Cuvinte specifice altor graiuri decât celor de tip
muntenesc: ardelenisme: *mâncă*, *mustră* 'exemplu',
pită; moldovenisme: *șagă*, *piste*.

Forme hipercorecte: *lecaș* 'locaș', *nevedire*
'nevădire', *a vedea*, *vădi*, 'a da pe față' etc.

Destule cuvinte apar pentru prima dată în
volumul de poezii al lui Ioan Cantacuzino și nu sunt
atestare în *Dicționarul limbii române*, București
(Academia Română), tom. I, II, 1913 ș.u.(DA) sau în
Dicționarul limbii române, serie nouă, București,
Editura Academiei, 1965 ș.u. (DLR) deloc sau, dacă
apar, au alt sens: *asudi* 'a asuda', *avroră* 'auroră',
bețivesc 'de beție', *bleji* 'a se holba', *brobodelnic*
'broboadă' (în DA, *brobodealnic*), *cerbiță* 'cerbice,
gât' (în DA sunt alte variante), *dafn* 'numele unui
copac', *fărmiță* 'firimitură', *filos* 'prieten iubitor', *fum*
'înfumurare' (în DA, numai - pluralul), *glagoli* 'a
vorbi', *icoană* 'imagine', *iconi*, 'a zugrăvi, a imagina',
împrumutare 'persoană care împrumută', *metaforuri*
'metafore', *motoi* 'motan', *muimí* 'a momi, a imita'
mureș 'cu pete negre', *neîntrupire* 'imperceptibil', *odin*
'odihnă', *ovreie* 'evreiesc', *panigherisi* 'a celebra',
păstorea 'păstorită', *plac* 'plăcere', *plevie* 'plevilă',
prici 'a (se) certa' (în DLR nu are valoare tranzitivă),
pripaste 'prăpastie', *pripaște* 'prăpastie', *psihímu*

'sufletul meu', *răspune* 'a pune cu intensitate', *rotos* 'rotund' etc.

Cuvinte care nu figurează în DA și DLR ca prime atestări. Termenii consemnați aici se află cuprinși în lucrări apărute (mult) mai târziu: *fumuros* 'înfumurat', *gliștir* 'clistir', *îmbăiat* 'scăldat', *însoveni* 'a se îmbrobodi', *lipici* 'farmec', *mintos* 'inteligent', *pofidă* 'dispreț', *predislóvie* 'prefață', *razdá* 'a da mereu', *târlă* 'tarla', *troscot* 'zgomot', *trufos* 'trufaș', *turbá* 'a tulbura' (în DLR nu apare valoarea tranzitivă) etc.

Ocupându-se amănunțit de limba scrierilor manuscrise ale lui Ioan Cantacuzino, N. A. Ursu, în partea a doua a unui studiu consistent și valoros)¹⁰, discută o serie de forme gramaticale și lexicale, fapte lingvistice caracteristice acestor lucrări, pe care le considerăm esențiale și, de aceea, sumar, le menționăm aici.

Frecvența unor adverbe și locuțiuni adverbiale ca: *și* 'îndată, imediat', *potrivă* 'egal, potrivit, proporțional', *de îndestul* 'suficient', *fără curmare* 'continuu' etc.

Articularea neobișnuită, în genitiv-dativ, atât a adjectivului *toată* 'fiecare, oricare, întreagă', antepus, cât și a substantivelor determinate: *a toatei părții*, *toate oblăduirii*, *toatii formii*, *a toatii cheltuielii*, *toatei republicii*, *toatii slavii*, *toatelor noroadelor*, *toatii vieții*, *toatii Italiei*, *toatii soartei*, *toatei pricinii*, *toatei țării*, *toatii vieții*, *toatii trudii* și *grijii*, *toatii ființii*, *toatelor lucrurilor* etc.

Antepunerea substantivului față de numeralul cardinal: *zile unsprezece*.

Pronume și adjective pronominale nehotărâte de tipul: *fiteșcare, fiteșce, fiteșcine, ver(i)ce* etc.

Termeni specifici scrisului lui Ioan Cantacuzino, unii dintre ei cu sens neobișnuit: *dămolí* 'a diminua, a tempera', *drept* (prep.) 'pentru', *hărțui* 'a exersa, a practica', *icoană*, 'imagine', *inaurí* 'a auri', *înferica* 'a fereca', *înmări* 'amari', *înzădări* 'a zidi', *mijlocire* 'intermediu', *nărav* 'morav', *necurmat* (adj. și adv.) 'continuu', *obraz* 'persoană', *spânzura* 'a depinde', *vinovați* 'a acuza'.

Cuvinte de proveniență latino-romanică (în deosebi, franceză), neogreacă și mai ales rusă, neologisme mai rar întâlnite la alți scriitori de la sfârșitul secolului al XVIII-lea, dintre care cităm: *arhisveščenie* 'arhieru', *cinóvnic* 'funcționar', *gheroi* 'erou', *indíaneț* 'indian', *mladén(e)ț* 'copil', *poézie* 'poezie', *providénie* 'providență', *republicáneț* 'republican', *sfeșcenic* 'preot', *trofei*, 'trofeu', *vnuc* 'nepot' etc.

Dintre particularitățile sintactice ale limbii poeziilor lui Ioan Cantacuzino semnalăm doar câteva fapte mai puțin uzitate sau deloc în alte scrieri ale epocii, mai ales inversiuni în topica propoziției și a frazei: *ciuda foarte îl pișcă rău, nu ști unde foarte vrăjmaș, brânci lui dau, prea rea poveste, va viețui prea nemâhnita da în iveală, nici mai știu (= nici nu mai știu), alt nu era mijloc*.

Lectura și analiza operei lui Ioan Cantacuzino aduc pe prim plan, așa cum au spus-o mulți specialiști, un poet care încearcă să introducă în poezia română un suflu nou al liricii europene a epocii, una dintre figurile reprezentative ale culturii din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, care, alături de Ienăchiță Vacărescu, este considerat un pionier al poeziei noastre moderne.

Analiza din punct de vedere lingvistic a volumului *Poézii noo*, cât și a faptelor de limbă întâlnite în manuscrisele lui Ioan Cantacuzino duc la concluzia că ne aflăm în fața unui autor care a folosit în lucrările sale cu precădere elemente specifice graiului muntean, particularități de limbă familiare lui, fără a neglija însă forme întâlnite și în alte provincii, elementele de bază ale limbii vechi și unele neologisme care apăruseră deja la noi. Acestora scriitorul le va adăuga însă și unii termeni care-i aparțin în exclusivitate, creații proprii, toate "construite" în spiritul limbii române.

Se poate afirma, în final, că "limba scriitorului este aceea obișnuită între 1780 și 1880 în Muntenia și, în general, în țările române, adică o limbă de tranziție de la limba veche la cea nouă, din secolul XIX și de azi"¹¹.

NOTE

1. Alexandru Duțu, *Coordonate ale culturii românești în secolul XVIII (1700 -1821). Studii și texte*, București, Editura pentru Literatură, 1968, p. 168.

2. Cf. și Gheorghe Ivănescu, *Un poet român necunoscut, din a doua jumătate a secolului XVIII-lea*, în "Iașul nou", an. V, 1953, nr. 3 - 4, p. 231.

3. Gheorghe Ivănescu, *art. cit.*, p. 232.

4. Cf. și Gheorghe Ivănescu, *art. cit.*, p. 229.

5. Gheorghe Ivănescu, *art. cit.*, p. 231.

6. *Ibidem.*

7. *Ibidem.*

8. Cf. G. Ivănescu și N. A. Ursu, *Un scriitor muntean de la sfârșitul secolului al XVIII-lea: Ioan Cantacuzino*, în "Studii și cercetări științifice", Istorie – Filologiei, Filologie, Iași, anul X, fasc. 1-2, 1959, p. 136.

9. Gheorghe Ivănescu, *art. cit.*, p. 231.

10. *Autorul proiectului este spătarul Ioan Cantacuzino*, partea a doua a articolului *Un proiect românesc de republică din secolul XVIII-lea*, de Iuliu C. Ciubotaru și N.A. Ursu, în "Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie A. D. Xenopol", Iași, tom. XXIV, 1987, 1, p. 190 - 196.

11. Gheorghe Ivănescu, *art. cit.*, p. 231.

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

Ediția de față publică, pentru prima dată, într-o interpretare critică, poeziile lui Ioan Cantacuzino, adunate în volumul *Poezii noo*, editorul încercând să redea varianta fidelă a textelor, cu respectarea trăsăturilor esențiale scrisului acelor timpuri.

Ca un lucru, credem noi important, se reproduce, xerografiat, și originalul ediției princeps, după care urmează transcrierea în alfabet latin a formei chirilice inițiale. În acest fel, cititorul va putea compara cele două "variante" și astfel își va da seama, măcar de aspectul grafic al textului de început.

Elaborarea acestei lucrări, destul de dificilă, mai ales în stabilirea textului, sperăm că va ajuta pe specialiști, lingviști și literați, să perceapă situația reală a limbii și a poeziei care se manifesta în acea epocă.

Pentru stabilirea cât mai exactă a limbii poeziilor care alcătuiesc volumul de față, au fost păstrate toate formele caracteristice scrisului lui Ioan Cantacuzino, particularități fonetice, morfologice, sintactice și lexicale proprii nu numai scrisului său, ci frecvente și la alți scriitori din epoca respectivă, fapte reale ale graiului muntean, în care poetul a scris, grafii care susțin trăsăturile dialectale de bază ale Munteniei. În acest sens, cităm, în continuare, pe cele mai importante și mai des întâlnite.

Fonetică și lexic:

a pentru **ă**, în pluralul **zarilor** (= zărilor);

ă în locul lui e: **dă** (= de) (pace), **dăzmerdat**, **dăzmiardă**, **dăzmierdăm**, **dăzmerde**, **dăpărtat**, **dăspărțim**, **dășarte**, **dășărtăciuni**, **dăzmiardă**, **dăzvălește**, **dăspică**, **dăzbrăcat**, **dășchide**, **dășchise**, **dăcât**, **îndămână**, **îndăstulare**, **jăfui**, **mărgând**, **melușăi**, **pă** (— pe), **să** (= se), **rumăgați**, **nă** (= ne), **tă** (= te) **iubi** etc;

ă pentru **î** (â): **când**, **căt**, **decăt**, **gădăli**, **îngănați**, **măhnire**, **rău** (=râu), **sânt**, **sfărșit**, **tănguire**, **zână** etc;

ă pentru **i**: **lacrămi** și **lăcrămi**, **năcicum**, **primiță-mă** etc;

ă pentru **o**: **drăgăstoase** etc;

e pentru **ă**: **drăgăstoase** (= drăgostoasă), **frumoase** (= frumoasă), (pasăre) **pocite**, **streină**, **șegi** etc;

e pentru **i**: **întunerec**, **sedef** etc;

e, precedat de oclusive bilabiale (**b**, **p**), fricative labio-dentale (**f**, **v**) și de nazala bilabială **m**, a fost păstrat în locul diftongului **-ie** din limba actuală: **dăzmerde**, **ferb**, **fer**, **melușei**, **pei**, **pele**, **pept**, **peri**, **perdut**, **vețui** etc. (dar apar și: **pierdut**, **viețui**;; care au fost păstrate);

i în locul lui e: **iresuri**, **laptili**, **piste**, **podoabile**, **polii**, **țâțile** etc;

i pentru **î** (â): **schintei**;

i final nu a fost restabilit în: **az**, **bine-ț**, **capu-ș**, **glumeț**, **iubiț**, **îm**, **împungeț**, **însuș**, **jucaț**, **nu-m**, **nu-ș**, **păziț**, **piele-ș**, **să-m**, **unde-m** etc;

î (â) pentru ă: *mâ-nchin, răsfățare, tâlmăcire, tâlmăciri* etc;

î (â) pentru e: *deosâbește*;

î (â) pentru i: *dâmprejur, dâ, gâdâli, între, pântre* etc;

î (â) pentru u: *porâmbiță* (= porumbiță);

o pentru u: *coprinse, coprinză, franțozește, moșoroaie* etc;

u pentru o: *încunjur, rumânească* etc;

ie pentru e, în *mieu* (dar și *meu*);

iu în *ceriul*;

oa pentru ua în : *păstoreaoa, zioa*;

ua pentru oa; *soiuasă*;

oo în *noo, voo*;

o păstrat în *ticnă*;

f pentru o în *doftorie*;

j păstrat în *betejiei*;

m în *ibomnic*;

r pentru l: *turburat, turbur*;

s pentru z în *răgas*;

ș pentru s: *deșchide, deșchisei*;

z păstrat în: *zleită, zmirnă, zmoală, zmochină*;

păstrarea grupului schi în *schinteie, schintei*.

În afara acestor cazuri, au fost menținute toate variantele fonetice, lexicale și morfologice specifice epocii și scrisului lui Ioan Cantacuzino, care astăzi nu se mai folosesc decât, uneori, regional: *asudește, greire, îmbună, îmbinează, însoață, pântre, îl*

fuge (= *îl fugărește*), *scoboară*, *privigătoare*, *tocma*, *să curmeze*, *a ținea* etc.

De asemenea, au fost păstrate formele duble ale unor cuvinte și unele alternanțe fonetice, cum ar fi: *mieu* - *meu*, *pripastie* - *pripaștie*, *dăcăt* - *dăcât*, *căuta* - *căta*, *ibovnic* - *ibomnic*, *lacrămi* - *lăcrămi*, *zice* - *zâce*, *hodin* - *hodihnă*, *sînt* - *sănt*, *râu* - *rău*, *din* - *dân* - *dăn*, *seamă* - *samă*, *seară-sară*, *flutur'le* - *fluturile*, *perdut* - *pierdut*, *străjar* - *strejar*, *viețui* - *vețui*, *vers* - *viers* etc.

2. Morfologie:

forme de plural de tipul: *boale*, *soarte*, *vine* (sg. *vină*) etc;

genitiv - dative de tipul: *soartii*;

genitiv- dative cu *la*: *dată la amor* (- ... amorului);

eliziunea articolului: *cinstitu*, *fericitu*, *glasu*, *hodinu*, *iadu*, *vinu* etc;

iotacizarea unor verbe: *să aib*, *auz*, *crez*, *piei*, *poci*, *paie*, *simță*, *spui*, *văz*, *să vie*, *să viu* etc;

auxiliarul *a avea*, în forma *au*, la persoana a III-a singular, indicativ, perfectul compus: *iarna au trecut*, *gândirea drumul ș-au făcut*, *plevia au nimerit*, *smochinul rod au plodit*, *inima s-au rănit*, *cel ce lumea au așezat*, *dragostea n-au robit*, *iubitul au venit*, *pofta s-au împlinit*, *floarea s-au ivit* etc;

gerunzii de tipul *viind*;

cei (pocite) pentru *cele*;

unii pentru *unei*;

să vede pentru *se văd* (trei păsărele să vede).

În conformitate cu principiile ortografiei actuale, unele forme grafice au fost transpuse în felul următor:

ă (ǃ) suprimat în: *cerbă, dată, ferbă, sață, simță*; deci: *cerb, dat, ferb, saț, simț*;

e a fost transcris - *ie* în inițiala cuvântului (excepțiile sunt: *eu, el, ea, eram, erai, era* etc.) și la început de silabă, când urmează după o vocală: *boier, fluier, fluieraș, ies, ieri, nevoie* etc; pentru *boer, fluer, flueraș, es, eri, nevoe* etc;

ó a fost transcris - *oa* în: *cóte, flórea, moșoróie, țâțóie* etc, care devin *coate, floarea, moșoroaie, tâțoaie* etc; a fost păstrat însă, în pofida faptului că era accentuat (probabil greșit), în *piciórele* (= *picioréle*), pentru că rimează cu *mele* sau cu *ele* (vezi p. 44/6 și 65/1);

u final a fost suprimat când nu exprima o realitate fonetică, cu excepția situațiilor în care avea valoare de articol hotărât sau când era cerut de măsura versului: *ales, alt, dres, măreș, poeticesc* etc., pentru *alesu, altu, dresu, măreșu, poeticescu* etc;

în a fost redat prin -*îm* înainte de consoanele labiale *b, p*: *câmpului, îmbăia, îmbrăca, îmbuna, îmbuca, împărți, împodobi, împunge, împuns, pimprejur, porâmbiță* etc, pentru *cânpului, înbăia, înbrăca, înbuna, înbucă, înpărți, înpodobi, înpunge, înpuns, pinprejur, porânbiță* etc;

diftongul -*ia* a fost transcris -*ea* la imperfectul verbelor de conjugarea a IV-a, care nu au rădăcina în *i*: *dormeam, adormeam și nu dormiam, adormiam*;

ia din **însoțiat**; a fost transcris **i: însoțit**;

au fost corectate forme ca **bârnci** (în **brânci**, p. 4/16), considerată a fi o greșeală de tipar, și **mă-nvince** în **mă-nvinge**.

Pentru că volumul *Poézii noo* al lui Ioan Cantacuzino a fost tipărit cu litere chirilice, redăm în continuare unele situații speciale de transcriere în alfabetul latin:

1. **†** transcris (i)e în: **creadem, goneaște, meale, peaptu** care devin **credem, gonește, mele, p(i)eptu**;

transcris **ia** în: **heară, dăzmeardă**, care devin **hiară, dăzmiardă**; transcris **a** în **strajea**, devenit **straja**;

2. **А** transcris (i)e în: **dăzmiardăm, dăzmiardat, miare, miarea, piapt, piar, piare, piarz, viați (i), care devin dăzm(i)erdăm, dăzm,(i)erdat, m(i)ere, m(i)erea, p(i)ept, p(i)er, p(i)ere, p(i)erz** (o situație aparte o constituie forma **priaduti** (probabil, **piarduti**), transcris **p(i)erduti**);

în **pian** s-a considerat o greșeală (**А** în loc de **Ѡ**) și s-a transcris **pân** (putință).

3. **И** (**ІА**) a fost transcris **iia** la imperfectul verbelor de conjugarea a IV-a, dar și la unele substantive care, în graiuri, se pronunță astfel și astăzi: **împărăția, sfiia, șoptiia**.

4. **И** transcris **ea** în **primia**, devenit **primea**; transcris (i)e în **piare** și **iadile**, devenite **p(i)ere, iedile**.

5. **Ии** transcris *ii*, pronunție frecventă și astăzi în graiuri, în *viia*.

6. **И** (*ior*) și **И** (*ius*) au fost transcriși totdeauna *ă* și respectiv *î*, (*â*), nu invers, pentru că majoritatea termenilor notați așa, chiar dacă nu reprezintă pronunții literare, sunt cazuri proprii, în general, graiurilor populare munteneste (deci, **И** = *î*. (*â*): *râsfățare, tâlmăcire* etc; **И** = *ă*: *când, cât, măhnire* etc.)

7. În legătură cu transcrierile lui **т** și **п** în (*i*)e, ele sunt impuse de rima poeziei: *miare* rimează cu *cere, tăcere cu piare, meale* cu *ele, crește* cu *goneaște*; deci, este limpede că ne găsim în fața unei tradiții grafice și trebuie transcris *m(i)ere, p(i)ere, mele, gonește* care rimează cu un termen precedent sau următor.

8. Celelalte litere chirilice au fost transcrise după normele cunoscute.

3. Modificări și precizări de altă natură;

a fost păstrat accentul cuvântului ori de câte ori diferă de cel fixat în limba literară: *acoló, acoleá, predislóvie, satíră, poézii* etc;

s-a adoptat punctuația modernă, corectă, renunțând, în majoritatea cazurilor, la cea originală, mai totdeauna inexactă;

au fost păstrate toate formele întâlnite de palatalizare ale fricativelor labio-dentale *f, v*: *hiară, icleană, iclenește* etc;

au fost menționate toate hipercorecțiile întâlnite: *lecaș, vedi* (= vădi), *nevedire* (= nevădire) etc.;

la genitiv-dativul singular al unor substantive feminine s-au adăugat, în paranteze, unul sau doi de *i* ; *lumi(i)* , *poezii(i)*, *vii(i)*, *veselii(i)* , *uimiri(i)*; un *i* s-a adăugat, tot în paranteze, la persoana a II-a singular a verbelor de conjugarea a IV-a: *ști (i)*;

între paranteze figurează, de asemenea, și întregirile unor cuvinte;

cele câteva lacune, datorate deteriorării textului, au fost încadrate între paranteze drepte;

numele proprii au fost transcrise în forma pe care a dat-o autorul: *Apolon, Febus, Metastasie* etc;

notele autorului sunt plasate, ca în original, după poezia în care apar, și sunt marcate, ca și aici, prin cifre arabe sau asterisc;

numărul paginii din originalul volumului *Poezii noo* este păstrat și consemnat ca atare, în paranteze rotunde și urmează numărătoarei curente, continuative.

însemnările de la sfârșitul cărții [*Note, variante, comentarii*) semnalează neconcordanțele dintre textul definitiv, tipărit de noi după ediția princeps, și cel republicat în diverse antologii sau în ediția din 1993. De asemenea, tot aici, sunt menționate unele aprecieri generale cu caracter istorico-literar.

Glosarul (regionalisme, arhaisme, construcții proprii) este conceput într-un sens mai larg și cuprinde, aparent doar, câteva cuvinte cunoscute,

dar ele figurează aici datorită sensurilor noi, speciale pe care le au.

După fiecare cuvânt s-a indicat pagina și rândul (nu versul) unde termenul apare pentru prima dată în ediția princeps.

Unele cuvinte, întâlnite, în general, în principalele lucrări de lexicografie, figurează aici pentru că ele sunt printre cele mai vechi atestări sau chiar primele, dacă facem o comparație cu datele înregistrate în DLR. Au fost menționate deci, considerând că ele, după apariția ediției de față, vor fi de folos unei viitoare reeditări a Dicționarului tezaur al limbii române.

Cuvintele care nu trimit la nici o pagină provin din manuscrise și se găsesc semnalate și de N. A. Ursu în partea a II-a a articolului scris în colaborare cu Iuliu C. Ciubotaru.

Bibliografia consemnează, în prima parte *Scrierile lui Ioan Cantacuzino*, poeziile din volume, cele reproduse în diverse antologii literare și lucrările rămase în manuscrisele aflate la Biblioteca Academiei Române din București. Cea de a doua, *Referințe critice*, înregistrează studii, articole și note consacrate vieții și operei poetului.

**Poézii noo
alcătuite
de
I... C...**

PREDISLÓVIE

- Unele dănr-aceste stihuri sînt tãl/măcite/
după limbi streine, iar altele alcă/tuite/
dănr nou pã limba rumânească și cel ma/i ades/
5 tot drept închipuirea celor vechi p/oetici/.
Toate acestea s-au făcut mai mult pentru
petrecere dă vreme și nu cu gând a fi lucruri
pã placul multora sau cu gând de a vesti
o osteneală cu toată săvârșirea meșteșugu-
10 lui poeticesc, scriitorul petrecând cea-
surile sale cele netrebnice în oareșcare răsă-
țare a chibzuinții, acum arată și oareșcum
ființa tinereților și șegile sale cele
petrecute prin taină.

SATIRĂ: OMUL

- /Verge-n/ lume are stare,
/Hiară/, pește, zburătoare;
/Jig/ania cea mai mică
Nici/oda/tă ea nu-ș strică.
- 5 Omul mândru să fălește
Că el toate stăpânește.
Ceriul însuș s-ar fi dres
Pentru dânsul, cel als.
Soare, lună, stele gloată
- 10 Cele dă sus, firea toată,
Lui sînt gata spre slujire
Și rai are iar gătire
Să petreacă mult trufos
Dăcât hiară mai norocos
- 15 Ar fi având și alt lecaș
Nu ști-unde, foarte vrăjmaș,
Iad numit pă nume bun
Unde pă cel ce nu dă pun.
Omul face și preface
- 20 Ce glagole și ce tace
Acu-i zice fericitul,
Dar dă-l știi, zi-i ticăitul.
El în cap e plin dă fum,
Care sfârșit n-are nicicum
- 25 Inima sa tot rugină,
Care-l roade p-a sa vină.
El ce are nu-i ce-i place,
Pofta-i crește, nu-i dă pace.

Or el ceva ce dorește
30 Cu sudoare să strădește,
Mii dă ani să n-aibă voie
De-a trăi fără nevoie,
Nici aceasta n-o gândește
/Cât tră/iește să trudește
35 /Nevo/ia-l poartă mai tot dă nas,
Iar zavistia leac nu-i dă pas.
Ciuda foarte îl piscă rău,
Drag argint stă-n cârcă-i greu,
Frica, spaima și minciuna,
40 Fără calea prea nebuna,
Clevetirea și pâra rea,
Cât să mișcă ele acoléa.
Iar mândria fumuroasă
E la dânsul tot dă casă.
45 Iată multu fericit
Și dăcât bou mai cinstit.
Dar boalele fără seamă
Că-i mărețu nu bag seamă,
Brânci lui dau fără de veste
50 Și lui spui prea rea poveste.
El ce zice că-i iconit
Asemenea și nimerit
Ca ființa cea prea naltă,
Ticălosul broască-n baltă
55 Nici rușine, nici simțire
Să priceapă c-a lui fire
Este nimic, nimic curat,
Să curmeze în lăudat.

El, dă va vrea a fi ticnit,
60 Va viețui mai nemâhnit.
Păsărească dășărtăciuni,
Iresuri și mult minciuni,
Gură-cască nu să lase
Dupa rele multe vase
65 Fiarbă-ș pacea inimii lui
Prea pă ușor ca pre un pui.
Mulțumească soartii sale
Că să află la cea cale,
Nu coprinză nici în sine
70 Gânduri ce nu ies bine.
Cel ce lumea au așezat
Tot preabine au vrut d-au dat
Ca vercare p-a lui ființă
A avea a sa trebuință.
75 Deci, vai celui ce s-abate
Și p-alt colnic capu-ș bate !

CÂNTEC PĂSTORESC

O, fluier, fluierașule,
Spune az, vrăjmașule,
Spune oiților mele
Că eu nu cânt pentru ele.
5 Zi-le: singure umblați,
Pașteți, beți, rumăgați!
Zi-le că ciobanul lor

E dă tot dat la amor;

Ah, iubiți mielușăi,
10 Voi vă jucaț, eu pei,
Voi vă-mpungeț, glumiț,
Dar păziț, nu iubiț!
Lupul nu-i atât dă rău
C-Amor cu focul său
15 El pune în stare rea
Vită, om și păsărea.

Eu a păzi bine
Nu poci nici pă mine.
Turmuliță dragă,
20 Cum t-oi ținea întreagă ?
Iată, mureș Grivei
Stă tot pă lângă ei.
Nu merg să văz locul
Unde-m stă norocul.

POCITANIE

Un boier dă láviță
Lacom ca o bábiță,
Porunci pentru cină
Să-i facă o curcă plină.
5 O mâncă, crapă, moare.
Nu-i leac. Dân peleș sare.
Gliștir muncesc s-apese,

- Pă sus îi dau să verse.
Nădejde nu-i la doftorie;
10. Zisă ră popa să vie.
Fraților, vel le zise,
Tot ce-am făcut sănt vise.
De vreme ce o să mor,
Ca să aib sfârșit ușor,
15. Ah, ziceți, vă rog, să vie
Cu ce mai e în tipsie.

TĂNGUIRE

- Di ce atât dă rea
Cu cel ce bine-ț vrea?
Dân ceas ce t-au zărit
Inima s-au rănit.
5 Cum vei fi, dar, cu cei
Ce-n vină pă ei vei ?

Cu chipul cel frumos,
Cu graiul cel sfătos,
N-ai nici o trebuință
10 A pune atât silință
Ș-am zice cu glas sigur
Ca moartea să-m cer singur

Eu poci acum să piei
Aceasta dă o vei.
15 Dar nu știi că-i păcat
Unul ce rob s-au dat
A vrea atât să pier

În loc dă mângâiere ?

**SFAT UNUI ȘĂTRAR AMOREZAT CE AVEA ÎN
TOT CEASU PSIHÍMU ÎN GURĂ**

Nu știi, psihímu, psihímu, șătrar
Că dulcele amor e și amar,
Că are săgeți foarte venoase
Și multe mângâieri mincinoase?
5 Ah, bădiță, păzești-te bine,
Să nu-nfigă săgeată în tine !
Fugi pă coate, frățioare,
Ochi frumoși să nu te omoare !
Amorul are într-înșii lăcaș,
10 Întrebă măcar și p-alt pătimaș.
Dar așa e, că nu șăguiesc;
Badeo, a glumi ce dobândesc?

CÂNTEC BEȚIVESC

Nimic nu-i ca vinu,
El ne dă hodinu,
Lumea sfărșit n-are
Când golim pahare.
5 Cli, cli, cli, cli, cli !
Măhnirea n-o vedem

Când cântăm și mult bem,
Nici frica ne~adapă,

Că-n vin pic nu-i apă.
10 Cli, cli, cli, cli, cli!

Suge, măi fârtate,
Căt ai sănătate,
Că nu știm prea bine
D-om fi vîi și mâine.
15 Cli, cli, cli, cli, cli!

PĂȘ, DĂPĂRTAT FIIND DĂ TICA

Inimă, ce folos vezi
În tot ceasu căci oftezi ?
Știu că gândul e pricină
În p(i)eptu-m dă n-ai hodină,
5 Dar și el ce vei să facă,
Chipul Tichi(i) cum să-l tacă,
Chipiul care cu lesnire
Vă da multă fericire ?
Acum simt și eu prea bine
10 Căt amar este pă tine,
Unde ești prea dăpărtată
Și dă Tica poate uitată.
Dar gândul ce folos are ?
Ticălosul pace n-are,
15 Zioa foarte să strădește,
Noaptea prea mult îl muimește.
Vai și ah, al tău cel mult
El nu-l face, căci este mut.

- Inimă, nu fii copilă,
20 Amândoi sînteț dă milă,
Starea voastră negreșit
O să-m dea curând sfârșit!

MĂGULIRE SOȚII(I) CEI POCITE

- De n-ai fi urătă, ai fi prea frumoasă;
D-aș fi un netot, ai fi prea mintoasă;
Dă n-ai fi dă gheață, aș fi tot dă foc;
Dă nu m-ai degera, ar fi să mă coc;
5 Dă n-ai clipi ochi(i), ai fi bute-ntreagă,
Dă n-ai rânji dinții, ai fi numai șagă;
Dă n-ai fi prea neagră, ai fi albă caș;
Dă n-ar fi nasul pumn, ar fi drăgălaș;
Dă n-ai fi târcăvă, ai fi încondeiată;
10 Dă n-ai fi soiuasă, ai fi ca-nbăiată;
D-ar fi gura mică, ar fi ca de baboi;
Dă n-ar fi cât dă somn, n-ai striga ca un
motoi;
D-ai avea țâțițe, n-ai avea țâțoaie;
D-ai fi mai strujită, n-ai fi moșoroaie;
15 D-ai ședea mai bine, n-ai fi broască-n pat;
D-ai umbla mai drept, ar fi racul uitat;
Dă n-aș avea nas, ai fi mirodie;
Dă n-aș bleji ochi(i), t-aș plânge dă vie;
Dă n-ai fi cam strâmbă, ai fi foarte-
ntreagă;
20 Dă nu mi-ai fi groază, mi-ai fi foarte dragă;
Dă n-ai fi pocită, ai fi minunată;

Dă nu te-aș și huli, ai fi tot uitată.

***POFIDĂ ȘI ÎMPUTARE UNII DÂN TREI
SURORI CE LĂSASE PĂ CEL CE ZICE***

Într-o frumoasă livede
Trei păsărele să vede:
Una foarte cântătoare
Crez că e privigătoare;
5 Alta este turturea,
Șade tot pă o rămurea,
Să dăzmiardă, să gătește
Și-n izvor tot să privește;
Ceailantă, prea icleană,
10 Schimbă fețe, umflă pană
Trebuie lanț, nu colivie,
Ca s-o ții închisă vie;
Unde vede un copăcel
Îi curge ochii după el;
15 Acum șade p-un putregai,
Știu că curând va cânta vai;
Ieri era p-un mărăcine,
Copăcel ce-nghimpă bine,
Unde păsărea iclenă,
20 Tu n-ai scăpat făr'dă rană.

CÂNTEC GRĂDINĂRESC

Frumosule trandafire,
Ține-ț fețișoara în fire,
Fii, dragule, tot rumeor,
Vestitor Bicî dă mult dor

5 Nu mi-ț plânge, tulpiniță,
Că ți-1 iau din rămuriță;
Floricea așa frumoasă
Trebuie a fi și norocoasă.

10 Bucură-te, crai dă flori,
Că o să vezi az doi ochișori
Care omoară și care învie.
Ah, iubite, așa îm fac mie.

15 N-m mai dori grădinița,
Că o să-i podobești cosița
Unde în părul cel dragălaș
Ș-au făcut amorul lăcaș.

20 Iar dă t-o pune pă peptul ei,
Știu, negreșit, că nu mai pei
Toți or rămni să te vază
Și tu poți dori altă loază

Ține un ghimpe la-ndămână
Ca să-nghipi s(t)reină mână,
Care o vrea să tă răpească
Și cu tine să mântrească.

POVESTE

Un greire, cântând vara
Noaptea, la zori, la prânz, sară,
El să găsi tot d-odată
În iarnă far'dă bucată
5 Și neavând nici o fărmiță
Dă mângă sau ierbuliță,
Merse la vecina furnică
Și spuse cât foamea îl strică:
-Soro, dă- m ceva codricei,
10 Că pă grindină văz că pei
Și până în luna lui cuptor
Dă nu ȝ-oi da și eu, să mor.
Încă-ȝi voi da înzecit,
Crede-m, cu tot că-s flămânzit.
15 Dar furnica n-a fost mare
Niciodată împrumutare:
- Frate, pă călduri ce făceai ?
Vreme aveai, dă ce nu-ȝ s(t)rângeai?
Greierle îi zise: - Atunci cântam
20 Și la iarnă nicicum nu gândeam.
- Daca-i așa, să nu-ȝ paie rău,
Joacă acuș, nimic nu-ȝ dau, zău!

CÂNTEC PĂSTORESC

Păstoreaoa cea-ndrăgită

Poartă turma tot mâhnită.
Ei, florica câmpului
Nu-i dă odihna sufletului,
5 Iar viersul păsărelilor
O dau și la mai mult amor.
Toate-i par că să jelesc,
Para dragostei tânjesc.
O fântână preacurată
10 Oglindă-i unde ea cată.
Or după chip n-o cunoaște
Ce-n inimă-ș simte a naște.
Fața-i zice foc curat,
Ochii, suflet turburat.
15 Ea cu lacrămile sale
Mulțește apa spre vale,
Zicând: - Tă rog, râule, spune
Celui ce l-amar mă pune
Că dă curgi acum mai tare,
20 Dân lăcrămi ești așa mare.

RÂS MULT

Vesel om cin'e pa lume?
Eu sînt prea mult, căci cu glume
Mintea-m întrec zi și noapte,
Rod și crude, rod și coapte.
5 Ha, ha, ha, ha, ha, ha !

Domnii toți, cei prea-nălțați,
Nu sînt puțin îngănați.

Griji, trude și sudoare,
Iată, mă, ce bune odoare!
10 Ha, ha, ha, ha, ha, ha!

Cine închină tot în plin ?
Eu sînt, cel ce cu plac sug vin,
Însă și știi, iar când să stau,
Minții mele răgas să dau.
15 Ha,ha, ha, ha, ha, ha !

Iar boierul cel mai mare,
Cu tusea sa cea prea tare,
Hă, hă! noaptea mai întreagă
Și tot măreț; asta-i șagă?
20 Ha, ha, ha, ha, ha, ha !

Cui place și pita goală?
Eu sînt, ce nu tem rea boală.
Am mai mult, mănânc bine,
Dar nu cât să dea dîn mine.
25 Ha, ha, ha, ha, ha, ha!

Cei cu masă îndăstulată,
Ei ce-mbucă nu mai cată.
Apoi rău, apoi doftorie.
Bat-o potca, ea nu ne-nvie!
30 Ha, ha, ha, ha, ha, ha!

Cine-i Tichi(i) pă mult plac?
Eu sînt, ce laude nu mai tac,

35 Nici șăgi, nici mângâieri,
Nici ce n-au număr până ieri.
Ha, ha, ha, ha, ha, ha!

Văz și scumpul cel bogat:
Nu mai stă dân numărat
Și pân la urmă tot să duc,
Fără număr mulți i-apuc.
40 Ha, ha, ha, ha, ha, ha !

Cine râde lumi(i) în nas ?
Eu sînt, mâhniri(i) nu dau pas.
Îi zic: - Afară, babă rea,
Căci tu cu mine n-ai ce vrea!
45 Ha, ha, ha, ha, ha, ha !

Alții prea mult să bocesc,
Râu singuri ei îl cresc.
Dășărtăciuni că-i tot
Ei a crede nici că o pot.
50 Ha, ha, ha, ha, ha, ha !

Cum ar fi a fi mai bine?
Eu sînt, pacea e în mine.
Nu merg s-o cer la vecin
Nici cuvânt pă ea nu-nchin.
55 Ha, ha, ha, ha, ha, ha!

Alți(i) umblă, aleargă tare,
Inima lor hodin n-are.

Zvâc încoace, zvâc încoalea.
Oar'ce prinsără? O muscă rea.
60 Ha, ha, ha, ha, ha, ha!

ACU ÎNCEP TÂLMĂCIRI

VEACUL CEL FERICIT SAU CEL SCUMP

O, pă ce veac frumos părinți(i) noștri era!
Laptile din pământ atuncea izvora,
Mierea și cu mana curgea pântre flori,
Câmpul udat numai era dă lacrim(i) dă zori
5 (Că ochi(i) oamenilor nu-ncepuse a vărsa).
Firea darurile ei peste tot le lăsa,
Trandafirul avea tot o primăvară
Și fața lui era mai tot rumeoară,
Iar pământul lăsat în grija naturi(i)
10 Nu primea să să dea la truda arături(i).
El după pofta lor da plodur(i)le toate
Și ochi(i) lor vedea numai noo bucate.
N-ascunde capul său cel rău și spurcat,
Șarpele, nici ședea supt floricea culcat.
15 Pă prea marele Ochean nici un vas nu mergea
Sărind pripăștile nici cu vântul muncea,
Ca să răpească aur din locuri streine
Sau să le sângere prădând fără vine.
Și geabnica arătare, idolul uimiri(i),
20 Tiranul înțolat cu cinul măririi(i),
Încă nu turbura pacea oamenilor,
Cu vrăjmașă faptă și jandă dă omor.

- Omul pravila lui atuncea nu căta,
Dreapta inima sa el numai asculta.
- 25 El încă nu știa că pot să-l vinească,
Căci cu mult drag urmează o poftă firească
Și fără prepus era încredințat,
Ca când va fi cinstit ce-i place nu-i păcat.
Atuncea pă covor dă iarbă și-nflorit,
- 30 Lângă un izvor frumos ca sticla lămurit,
Amori(i) să juca ca uni (i) prunculeți
La umbra unor tei, fără arc nici săgeți.
Și vedeai lângă ei o blândă păstorea
Cântând și culegând o mândră viorea,
- 35 Întinzând-o râzând păstorelului său,
Fără nici un prepus că face lucru rău.
Și-i vedeai că să pup sau că să mângâia,
Ca niște porumbei dă nimic nu să sfiia,
Căci rușinea în lume încă nu născuse,
- 40 Nici fiica pă sine straie nu văzuse.
Ea putea prea lesne oareș în ce izvor
Să vază cu mult drag ce-ș are pă trupșor
Și des a unui rău apa cea curată
Primea în sânul său un voinic ș-o fată.
- 45 Iar tu, sluto Cinste, și dușmana firii
Ai turbat pacea a noastre(i) uniri
Și silind lipici să să-nsovească
Tu ai rămnit ochi(i) să-i poată privească
Și gura d-a lăuda fața rumeoara
- 50 Când ici, colea să află pă fața albișoară,
A fi mult simțitor tu ții drept mare rău,

- Tu ne propești(i) du-n plac care a-l lăsa n-e
greu
Și dă când tu pă Amor supt taină l-ai pilit
El s-au făcut dușman, fricos și prea zgârcit
55 Și darul care odată el ne-l dă cu drag noao
Tu l-ai schimbat acuș în multe rele noo.
Iată, strâmbă Cinste, cum ne dai inimă rea;
Dă-i Amorul dușman, tu ești(i) cu mult mai
grea.
O, tirana vieți(i), stăpâna multor crai,
60 Ajungă-ți atât, că lor pravilă dai,
Turburând odihna stăpânilor lumi(i);
Nu merge la păstor, în lăcașul glumi(i),
Supt colibioara lui, unde stă în tică,
Dă schimbi pacea sa în rea neodihnă
65 Ca spaime dășarte, cu trup fără iveală,
Care dă blândeților foarte grea sfială,
Căci noi sîntem facuș să trăim la un loc,
Să-mpărțim între noi ce-avem dă la noroc
Și cerul ne-au zidit ca noi să ne iubim
70 Cu cât firea mai mult va să ne zămislim !
Iubiț, căci vremea trece, ia și nu mai vine!
Soarile răspune lumina sa bine
Dân muntele Taurus la marea Bosfori(i)
Și fără curmare dă noo față Avrori(i),
75 Iar tinerețile vin numai o dată.
Iată voia sorțului și ea e nemutată.

LĂCAȘUL MORȚII (I)
După franțezește tâlmăcit

- Într-un loc dăpărtat, unde craiul stelilor
Cu greu îș trimete zaril(o)r,
Într-un ostrov pustiu este o pripaști rea,
Care milă dă-n cer năcicum nu vo avea
- 5 Acoló pă brazi, dă stare hulită,
Cuibează fiteșce pasăre pocite.
Locu tot drept iarbă otravă plodește
Și iarna stă pă loc, nici scade, nici crește.
Pământu dânprejur e mormânt dă-ngropat
- 10 Și mii dă răuri curg dă sânge închegat
Ce duc case vechi și trupuri moarte
Și drept să vâzăiască le-auzi gemând foarte.
Dân'ceputul lumi(i) p-o vale mult în jos
O capiște mare e, d-un trup dă tot rotos.
- 15 Patru porți dă fer în patru o împart,
După voia sorțului lumea așa o dăspart.
Una cată Apusul, alta spre Răsărit,
Una vede pă arap, alta pă siberit.
Aici vin grămadă, toți amestecați,
- 20 Prunci și bătrâni, săraci, împărați.
Bătrânețea, boala și durerea cea rea
Sînt străjari strașnici ce stau tot acoleá.
Straia lor e mâhnire și pocitul lăcaș
E negru și hulit, vedit că-i ucigaș.
- 25 Și fumul făcliilor ce sînt dă zmoală rea
Fac un întunerec și dau o groază grea.
O hiară fără auz și fără vedere
E bozul ce aici rog și toț milă-i cere.

Moartea o numesc și a ei împărăție
30 Să-ntinde peste tot ce are stare vie.

**PRICINA STIHURILOR ACESTORA ESTE DÂN
MITHOLOGHIE TÂLMĂCIREA LOR DUPĂ
FRANȚOZEȘTE**

POVESTE

Amorul foarte întristat
Mi-au spus ce s-au întâmplat
Dafni(i) cei nenorocoase, *
Nimfi(i) tineri, frumoase
5 Poate mâhnirile sale
V-o aduce la vo jale.

Dafni(i) foarte simțitoare
Apolón pereche n-are.
Ea gingășă, el gingăș,
10 Amorul ca un copilaș
Jucându-să pă lângă ei
I-au atins cu arzoz schintei.

Nimfa, dă tot spăimântată,
Văzând pă Apolón d-odată
15 El să apropie, ea îl fuge,
Fiindcă rușinea o împunge.
Tare fugea cum să vede,
Amor zice, nu prea crede.

Ibovnicul, când o gonea
20 Ajungând-o, îi suspina.
Ea oftează, să oprește,
Cinstea o împinge făr'dă veste,
Pofta o ține scurt pă loc.
Apolón strigă: - Ah, ce noroc !

25 Urmă în urmă să-mbinează,
Arde în brațe să ș-o vază.
Dafnis a ruga să gătește,
Dar curând să ostenește.
Când amorul inima fură
30 Lesne p(i)ere slova în gură.

Ea poftește, nu-ndrăznește,
Tat'so i să-mpotrivește
Și cu-o grabnică schimbare
Oprește focul cel mare.
35 Dar a o scăpa dâן belea
Dafins, Dafins nu-l ruga

Când l-Apolón să jelește,
Strada să mai potolește
Șâ-i schimbă starea rea.
40 Întinde braț dă rămurea
Tot înspre ibomnicelul ei:
Strigând: -Ah, tă p(i)erz și pei!

O, Doamne, ce ceas veninos

Unui ibomnic nenorocos
45 Și ce vedere ofidită
La o inimă măhnită!
Strânge în brațe un copăcel,
Simte inimă bătând supt el.

Ea nu fu nesimțitoare
50 Dacă amorul credere are.
Cea dă pă urmă simțire
I-am fost această obidire.
Un mare parapon l-a uitat
Și de ibomnic un greu oftat

---

*Mithológhia povestește că Dafins era o fată sau zână foarte frumoasă și că bozul Apolón, văzând-o, s-au îndrăgit dă dânsa, dar tată-so, ce era asemenea un boz, ca să o scape de Apolón, au metamorfosit-o într-un copaci, zis Dafinu.

**STIHURI TĂLMĂCITE DUPĂ FRANȚOZEȘTE
FĂCUTE DE CARDINALUL BERNIS. POETUL,
VĂZÂND DIMINEAȚA PRIMĂVARA, ÎNCĂ
PÂNĂ NU RĂSARE SOARELE, CÂT E DE
FRUMOASĂ, ÎNDATĂ ȘI ÎNCEPE A O CÂNȚA
ÎN BUCURIA SA CEA MARE ȘI GRĂIEȘTE
TOT CU M(E)TAFORURI ȘI PRIN
MITHOLOGHIE, FĂCÂND TOT ICOANE PĂ
SCURT.**

DIMINEAȚA POETICEASCĂ.

- Lumina stelilor
P(i)ere ca focul lor.
Noaptea să-ncuibeză
Ca să nu să vază.
5 Umbra să slăbește,
Un nor să ivește,
Să - nalță și crește,
Dar zioa îl gonește.
Și cât ea s-arată,
10 Draga nopți(i) fată,
Smerita tăcere
Văz că-ndată p(i)ere.
- Iubițelul satiraș¹,
Marghiul și îngănaș,
15 Aleargă în pădure
Să spuie, să jure
Rău inimi(i) sale
Nimfi(i) fără jale²,

- 20 Care, spăimântată,
Fuge tot d-odată.
Pă fruntea-i zburlită
Fața lui hulită
Scrisă-i desfrănare,
O sete prea mare
- 25 Și o grea robie l'Amor,
Al veseli (i) fecior.
- 30 Avrora s-arată³
Foarte luminată,
Ea împodobește
Cerul și-l poliește
Și cât e arătoasă
Floarea și frumoasă
Care o înflorește,
Fața așa-i lucește.
- 35 Iar Somnul împărat⁴ ,
Cu mac împrejurat,
Intră-n car d-abanos
Cu greu, fiind lenevos.
E pă lângă dânsul
- 40 Minciuna și visul
Și-ndată văz zburând
Amorul, trist, văzând
Că alba zi să ivește
Și ne-nțelepțește.
- 45 Când nu-i noaptea tare,
Gluma n-are stare.

- Pă pat dă trandafir
Flora și cu Zefir⁵ ,
Care oftează tare
50 Stându-i la picioare
Și Amorul iclenește
Peptu-i dăzvălește.
Ea într-această stare
Așteaptă zioa mare.
- 55 Prea vrednica albină
În câmp, în grădină,
Cată floricele
Să sugă din ele.
- 60 Fluturle zadarnic⁶
El cu mult mai grabnic,
Zboară tot făr'dă spor
Dân zambilă-n bujor.
Până o florică
Tot nu să dăspică,
65 El mult să muncește
Iar d-o dobândește,
Mulțumită n-are
Și i să pare amare,
L-alta năvălește,
70 P-a dântâi hulește
Și cât gustă o dată
Pofta-i p(i)ere-ndată.

Văz harnicul boar
Puind boi(i) săi la car,
75 Le zice zice dân gură
Că merg l-arătură.

Tânăra păstorea
Zmulge o viorea,
La p(i)ept o sădește,
80 Fața i să voiește
Și-ș poartă oile sale
Pă munte, pă vale.

Cât e dă frumoasă
Firea și făloasă
85 Căci tot e înverzit
Și tot e înflorit.

O, privigătoare,
Cât eșt(i) cântătoare!
Glasul tău învie
90 Pădurea pustie,
Versul tău cel frumos
Face un loc norocos.

Văz pă mândrul Fébus⁷
Făcându-ș drum în sus
95 Pă cer cât să ivește,
Caru său lucește.

Însămnări asupra stihurilor dă mai sus

1. Satirul, după mithologie, era dă fire foarte iubeţ. Lăcuia tot păduri, foarte slut la chip, jumătate om, jumătate dobitoc.

2. Nimfele sau zânele era tot fete frumoase.

3. Avrora era dumnezeica dimineţii(i), după mithologie.

4. Somnul, după mithologie, numit este Morfé şi este închipuit petrecând însoţit cu toate ştiute nopţi.

5. Flora era dumnezeica florilor, Zefir era numele vântului celui mai răcoritor închipuit după mithologie, dă vârstă copilandru şi vioi, iar pă Amor crez că nu face trebuinţe a-l spune cum s-au iconit, el au fost şi este şi va fi.

6. Scriitorul, închipuind fluturile, au dat în iveală firea unui ibovnic nestatornic.

7. Fébus este numele soarelui. Mithologia zice că în toate zilele, suindu-să într-un car luminos, face drumul său dă la răsărit la apus. Aici stă şi poetul a mai cânta dimineaţa, văzând ivită zioa mare.

STIHURI TÂLMĂCITE DUPĂ ITALIENEŞTE DIN MITASTASIE

Prin obicei prea necurmat
Singură a tă iubi am învăţat
Şi această dragă obişnuinţă

Mi s-au făcut trebuință.

- 5 Focul dulce ce ard foarte
Tot v-arde până la moarte
Și d-aș vrea n-ar fi puțință
Să nu-ț fiu cu credință.

ELEGHIE, TĂLMĂCITĂ DIN METASTASIE

- Ce rău ceas, ce nenorocire!
Nițo, iat-amara dăspărțire!
Cum o să trăiesc, vai dă mine,
Atâta dăpărtat dă tine!
- 5 O să trăiesc dă tot întristat,
Nu o să aib, puică, ceas mângâiat!
Și tu, cine știe, d-astă dată
Mai gândi-i la mine vodată?

- Suferă ca pă urmele măcar
- 10 P(i)erduti pacii și stări dă amar,
Suferă a veni gândurile mele
Pă urma a lor tale picioarele.
Totdauna pă unde te-i va plimba,
Nițo eu tot lângă tine m-oi afla.
- 15 Și tu, cine știe, d-astă dată
Mai gândi-i la mine vodată?

Umbla-voi când pă văi, când pă dealuri
Cuprins d-ale mâhniri(i) valuri,
Tot întrebând munte și copaci:

- 20 Iubita mea, unde ești și ce faci ?
Dă la o zorie la alta t-oi căta,
T-oi chema și tot dă tine oi afla.
Și tu, cine știe, d-astă dată
Mai gândi-i la mine vodată?
- 25 Des m-oi grăbi și oi alerga tare
Spre dulcea margine de mare
Unde, Nișo, simțeam prea bine
Că trăiesc norocit fiind cu tine.
Mii și mii de aduceri-aminte
- 30 M-or venina intrându-m în minte.
Și tu, cine știe, d-astă dată
Mai gândi-i la mine vodată?
- Iată, oi zice, văzând izvorul,
Locul unde ne-nvrăjbise amorul,
- 35 Dar unde, pentru semn dă-mpăcat,
Ea mi-au dat și au luat un sărutat.
Ici tot oftam și tot nădăjduiam,
Colea, sătui, amândoi adormeam.
Și tu, cine știe, d-astă dată
- 40 Mai gândi-i la mine vodată ?
- Viind la lăcașul acest nou, îndată,
Dă câț te-i vedea împrejurată
Câț crez, fără a nu te supăra,
Amor și credință ț-or jura!
- 45 O, Doamne, ce știu, tot ascultând
Cu atâta dulceață tă lăudând,

O, Doamne, ce știi d-astă dată
Mai gândi-i la mine vodată?

50 Gândește, ce iute săgeată,
Puică, îm laș în p(i)ept astă dată,
Gândește și cât t-au iubit Filós
Fără a gândi c-a fost norocos!
Gândește, iubita mea inimioară,
La această dăspărțire amară!
55 Gândește ... Ah, oar' d-astă dată
Mai gândi-i la mine vodată?

STIHURI DUPĂ ITALIENEȘTE

Credém că la iubire
Este mulțumire,
Dar stradă prea mare
Văz: c-amorul are.
5 Să pleci, să fugi, să laș
Ce știi mai drăgălaș,
Să sufer dăpărtat
De ce știi c-ai lăsat.
O, ce viață amară
10 Inima-n răsare!
Bine Amor nu vede
Cine ție-ț crede!

**CÂNTAREA CÂNTĂRILOR
TOCMA DUPĂ OVREIE**

CAP. I

- 1 El mult mă sărută
    Și p(i)eptul me-l pupă.
    Îm zise că odinul
    Lui nu ie-l dă vinul,
5   Dar țâțele mele
    Când zace pă ele.
- 2 Iar el, ca un trufos,
    Cu nume prea frumos,
    Cu chipul dăzm(i)erdat,
10   Cu ochiul ațâțat
    Dă poftă fetilor
    Ca mirul chedrilor.
- 3 Toate ne zvârlugăm
    Să apucăm să-ndrugăm,
15   Toate vesele mult
    Iubim cu cât mai mult.
    Și toate vom băga
    Pă împărăția sa.
- În cămările lui
20   L-om piti ca p-un pui,
    L-om pofti ca mustu
    Și i-om iubi gustu.

- 4 Sînt neagră iar frumoasă
Și mult drăgăstoasă.
- 25 Fetele locului
Ierusalimului
Poți să le privești
Ca sălașe crăiești.
- 5 Eu la chip neagră sînt
- 30 Dă soare și dă vînt
Frați(i) să-nvrăjbiră,
Pă maica siliră
Să plec să păzesc
Viia lor să străjesc.
- 35 A lor am păstrat-o,
A mea jaf am dat-o.
- 6 Spune-m, unde câmpesc,
Unde l-amiaz umbresc,
Unde, oițile tale,
- 40 Iubite, în ce vale
Pasc și să odihnesc,
Să viu, să te gălesc,
Schimbată, neștiută,
Ca o vită pierdută ?
- 45 7 Cum e pân putință,
Frumoasă în credință,
În ceas ce t-oi zări
D-a nu te nimeri?

- 50   Ține urma turmelor
              Spre stau păstorilor.
              Adu iedile tale
              Dân deal mai la vale.
- 8 Dă ești lângă mine
Mult îm vine bine,
55   Frumos t-asămuiesc
              Și mă vitejesc.
- 9 Ce ești frumușică
Cât o turturică,
Cerbița ta îmbună
60   Cât o sculă bună.
- 10 Podoabă face-oi ție
Și mândră voi să fie,
Dă aur frumos lucrat,
Cu argint împistrat.
- 65   11 Craiul mult înduplecat
              Nardul meu i-am dat.
- 12 Cu țâțele mele
El viață cu ele
- 13 Poamă l-asămuiesc
70   Când mult îl privesc.
- 14 Tu ești cea frumoasă,

A mea drăgăstoasă
Porâmbiță înfocată,
Ochiu tău așa cată.

75 15 Tu ești bun, frumos,
Patul nostru umbros.

16 Și miros dulce
Și casa ne-aduce.

CAP. 2

80 1 Ca duhul viforului
Ca ghiocelul câmpului,

2 Ca trandafiri între spini
Și ca crinul în grădini,
Așa iubitul meu fălos
Este între fete tot frumos.

85 3 Sau ca un măr bun în livezi.
Așa între voinici îl vezi.
Eu ardeam să mă-nnădesc
Și cu el să mă iubesc.
90 Pofta mea mi s-au împlinit,
Iubitul la mine au venit,
Roadă lui vârand în mine
M-am uimit că prea mult bine.

4 Ah, primiță-mă unde beți
Faceți cu mine ce vreți,
95 Dar iubiți fără măsură
Și cu fapta și dân gură!

5 Ajută-m tu cu miroase,
Buzele îm sînt secetoase,
Căci inima mi-ai pătruns
100 Și trupul bine este împuns.

6 Stînga ta-m este căpătâi,
Cu dreapta ta m-acoperii.

7 Vă jur, fetelor Sionului
Să dați odihnă somnului
105 Celui prea mult iubit al meu
Căci dragostea nu doarme greu.

8 Iată cum simț că vine
Prea frumosul meu spre mine:
Sunet, troscot, răpăituri
110 Auz pîn munți, pîn păduri,

9 Căci el saltă ca un cerb
Ce-n poftă vinele-i ferb.
Aceasta des mi s-au tâmplat
Și la păreți l-am aflat
115 Cătînd la mine p-o găurea
Și cu gurița iată ce-m vrea.

- 10 Scoală, scoală, porumbiță,
Mă vez cu câtă credință
Iar m-am aflat lângă tine
120 Și plin dă dragoste-n mine
- 11 Iată, iarna dă tot au trecut
Și grindina drumul ș-au făcut,
- 12 Florile toate au înflorit
Și plevia însă au nimerit.
125 Privigătoarea am auzit-o,
Turtureaoa am privit-o,
- 13 Zmochinul mult rod au plodit
Și floarea vii(i) dă tot s-au ivit.
Scoală, vino, frumoasa mea,
130 Soro, nu-m face inimă rea!
- 14 Porumbiță, ce t-ai pitit ?
Ieș cu fața la privit,
Fă-mă să auz graiul cel dulce,
Să văz fața ce mă-nvinge,
- 135 15 Să prindem pui(i) vupuliți(i)
Căci ai frunză în craci(i) vieți (i).
- 16 Iubite, fie tot pă voia ta,
Tu ești al meu, eu sînt a ta,
- 17 Dar, te rog, cum zioa va peri,

140   Și că noaptea să va zări,
Vino, curând, frățiorul meu
Că p(i)er fără tine, zău,
Vino ca fiul cerbilor
Iute pă vârful munților !

CAP. 3

145 1   În patu-m noaptea am căutat,
Iubitul meu nu l-am aflat,
Strigat-am cu prea mult suspin
Și mi-am pierdut ș-al meu hodin.

150   2 Sculatu-m-am ș-am cercetat,
Dân loc în loc mult am cătat.
Nu știț, am zis, p-al meu iubit,
Or nu cumva voi l-aț ivit,
Că inima mea să topește
Dă când pă el nu-l nimerește.

155 3   Pană și strajea m-au aflat
Că pă cel ce iubesc cat.

160   4 Și mai mărgând puțin nu prea
Găsii pă cel ce inima vrea.
Prinsa-m pă el cu puțință
Și l-am dus cu a mea silință
La mumă-mea într-o chilie,

Unde nimen n-avea să vie.

5 Și pă voi vă jur, felelor,
Pă țăriile cerurilor,
165 Dă-ț dăștepta dragoste noo
Ca să vă facă al mieu și voo,

6 Ce simță ridicându-să
Din loc stufos umflându-să,
Ca un bucium sta încordat,
170 Zmirnă a lui l-au afumat
Atât este de plăcere
Cât inima mult îl cere.

7 Iată câtă fericire
Patul n-are părăsire.
175 Loc crăiesc, loc minunat,
Nici c-o spaimă însărcinat.

8 Vetejie multă într-ănsul
Căci noi războim pă dânsul.
Noaptea ascultă și ea tace.
180 Și dă frică nu dă pace.

9 Acest pat al craiului
E dâן lemnul Libanului

10 Stâlpi (i) săi d-argint curat,
Plăcătorul în aur lucrat,
185 Zăvasta cea împrejurată

Tot cu scule împresurată.
Iată ce place fetelor,
Acesta-i cel drag loc al lor.

- 11 Ieșit, fetelor, zăriți
190 Pă Solomón și-l priviți,
Pă cap cu cununa sa,
Ce i-au dat-o lui mumă-sa,
În zioa ginerii (i) sale
În zioa ce m-au pus la cale!

CAP. 4

- 195 1 Frumoasă ești, iubita mea,
Nici mai este asemenea
Ochi (i) tăi sînt tot iubire,
Porumbiță în multă uimire,
Părul tău, mătase moale,
200 Mult lucesc tunsele tale,
- 2 Iar dinți (i) tăi sedef curat,
În mărgenaș împrejurat.
- 3 Buzele tale înfocate
Cu dragoste vor udate,
205 Graiul tău cel dăzmerdat
Inima toată mi-au prădat

210 4 Grumaji(i) cei fără seamă
Nici cașul nu-l bagă-n seamă
Albi, frumoși, rătunjori,
Numai cu ei poț s-omori.

5 Țâțele tale stau ivite
Ca doó mere în crin pitite.

215 6 Dar mägura cea dă jos
Mai stătu-au loc frumos,
Unde văz iarbă mărunță
Ș-unde dau unde să cruntă.
P(i)erz auz, p(i)erz simțire
Și sînt tot numai uimire.
Cât oi fi cu viață-n mine
220 N-oi lipsi dă lîngă tine.

7 Toată ești prea mult frumoase
Și fără preț drăgăstoase,
Hulă nu e întru tine,
Dar tot frumos și tot bine.

225 8 Din Liban, soro, scoboară,
Mireasă, vino spre sară,
Vino să ne mai dăzmierdăm
Dragoste multă să ne răzdăm!
Câte târle sînt pă munte
230 Dă flori multe i mărunte
Stau dă noi bătătorite
Și peșterele cărărite,

- 9 D-a ta una căutare
Inima mea răgas n-are,
235 Ea s-aprinde și-ndrăznește,
Fericirea sa găsește.
- 10 Țâților tale mă dau rob,
Rumenul lor în buze sorb.
Soro, ce sînt așa frumoase
240 Și dulci și drăgăstoase?
Tot ce e p-a tău trupșor
E ca floarea mirositor.
- 11 Buzele tale mult îm plac,
M (i)ere simt că să prefac,
245 Limba ta dulceță goală,
Mângâiere l-a mea boală.
Grădină mult înflorită,
Așa ești împodobită,
- 12 Grădină păstrată bine,
250 Cu izvor zleit dă mine
- 13 Tot statul tău cel potrivit
El saț n-are la privit.
- 14 Eu lui mă rog, eu lui mâ-nchin
Tot ce am eu lui închin.
- 255 15 Eu izvorului celui viu,

Eu lui rob primesc să fiu,
Celui când va asudește
Iar cel mult arde, topește.

260 16 Bate-m, vinte, fă-m răcoare,
Că pofta o să m-omoare!

CAP. 5

265 1 Văz frățiorul meu că vine
Să să dăzmerde cu mine.
În grădina sa scoboară,
Poama cea dulce doboară
Petrece în multă trufie
Gustând cu plăcere vie.

270 2 În grădina mea nimerii,
Soro, nevastă, și privii0
Toate podoabele sale.
Ce sînt la prea bună cale.
Gustai cu multă plăcere
Oar' dă ce inima cere.
Mâncăți și beți și voi
Și vă-nveseliți ca noi.

275 3 Dormeam dar tot îngrijată
Când la ușă simții dodată
Frățiorul meu că venise
Și din gură iată ce-m zise:

- 280 „Soro, deșchide mai tare
Că m-au bătut roa cea mare”.
- 4 M-am dezbrăcat și sînt goală,
Vez să nu faci năvală.
M-am spălat pa picioarele
Și cum voi pângări pă ele?”
- 285 5 El dă grab mare ce-avea
Vără mâna sa p-o găurea
Și mă gâdâli peste tot
Pofta mă cuprinse dă tot.
- 290 6 Mă sculai șâ-n grab dășchisei,
Nimic dă dânsul n-ascunsei,
Frățiorului cu drag dusei
Tot ce mai scump avusei.
- 295 7 El poftind încă d-afară,
Mă scoase dâ-n cale afară
Și dă plac mare leșinai.
În fire viindu-m pă el cătai
Dar în zădar, căci lipsise,
Sătul fiind, să dăspărțise.
- 300 8 Cătatu-1-am și pânprejur
Strejari (i) nopții ce-ncunjur,
Deteră peste mine,
Ei și mă jăfuiră bine,
Brobodelnicul îm luară

Și-m făcură mare ocară.

- 305   9 Iar pă voi, vă jur, fetelor,
Să-i vestiți că mor dă dor
Să-i ziceț celui preaiubit
Că dragostea lui m-au robit!
- 310   10 Oar' cine-i acest fericit
Ce pă cea frumoasă au pricit?
Spune-l noo, curând să-l vedim,
Fiind jurate, și să-l vinim.
- 315   11 Al meu iubit frățior
El e alb și rumeor,
Dân zece mii dă-l privești
Pă el lesne îl deosâbești.
- 12 Prea mândre sînt pletele lui
Fața lor, fața aurului
- 320   13 Iar ochii săi foarte iubeți
Dă la ei dragoste-nveți.
- 14 Fălcile când le privești
Cu crini (i) le potrivești
Și negreșit buzele lui
C-un trandafir poci să le pui.
- 325   15 Măinile lui oable frumoase
Și ca cașul arătoase,

Trupușorul său foarte curat
Cu mulți lipici înfășat.

330 16 Iar vintrele și mai ceva
Nici mai știi cum le lauda
Și fața sa cea iubeață
Ea la toate mă și-nvață.

17 Eu ce simț în pare m(i)ere
Și inima mult o cere.

335 18 Oari ce s-o fi făcut
Iubețul cel prefăcut?
El, care pă cea frumoasă
Prea lesne dâן fire scoase,
Ci blemați să-l nemerim,
340 Cu dânsa iar să-l întâlnim.

RĂSUFLARE

Verce neam ce-n lume vie
Are îndemn la stihurghie
Și sălbatec încă cântă,
Firea însă lui cuvântă,
5 Iar noroade pricepute
Au fătat cu multe cute
Chibzuirea lor cea-naltă
Dând poézii(i) drum dă saltă
Piste munți, pântre flori,
10 Piste ape, pante nori.

- Au întrupat ne-ntrupiri,
Au iconit nevediri,
Firea și cu meșteșugire
Ei au făcut o clătire.
- 15 Limba noastră prea puțină
Nu-i a nimumi proastă vină,
Căci însoață rău cuvântul
În pârlejul ce dă gândul.
Mai cu vreme, și cine știe,
Prisosire poate să vie,
- 20 Că scriitori (i) împodobesc
Limba, patria-și slăvesc.
Fie această acuș cercare
Muștră altor spre-ndemnare.

NOTE, VARIANTE, COMENTARII

PREDISLÓVIE

Fragmente au fost publicate și în articolele semnate de Gheorghe Ivănescu și N. A. Ursu, din 1953 și 1959. A fost reprodusă integral doar în ediția din 1993, cu unele neconcordanțe:

r. 2: ... dânttr-aceste; ... tâl...

r. 4: ... dâן ...

r. 11: ...răsfațare...

La rândurile deteriorate, pot fi acceptate și formele.

r. 2: ... tălmăciri...

r. 3 ... alcătuiți ...

r. 4: ... mai mult, mai ales, mai des...

SATIRĂ: OMUL

Poezia este inspirată de *An Essay on Man*, a lui Alexander Pope (sau este „o prelucrare liberă” a acesteia; vezi ediția 1993, p. 67), care circula în epocă în nenumărate traduceri franceze, pe care le-a putut folosi și Ioan Cantacuzino. De fapt, acesta, în 1807, traducea după versiunea franceză a lui Silhouette, *Cercetarea asupra omului* (B.A.R., ms. rom-Nr.6002).

Mai târziu, C. Conachi va face și el o traducere în limba română, intitulată *Prețipiile moralului sau*

cercarea de voroavă asupra omului (vezi C. Conachi, *Scrieri alese*, ediție, prefață, glosar și bibliografie de Ecaterina și Alexandru Teodorescu, București, Editura pentru Literatură, 1963, p.258 - 297).

Poezia a fost publicată și în: *Poezia română clasică (De la Dosoftei la Octavian Goga)*, vol. I, ediție îngrijită de Al. Piru și Ioan Șerb, cuvânt înainte de Al. Piru, București, Editura Minerva, 1970, p. 35 - 37; *Poezia moldovenească modernă la începuturile ei (1770 - 1840)*, îngrijirea textului, studiul introductiv, schițe, note și comentarii de Efim Levit, Chișinău, Literatura Artistică, 1977, p.116 - 117; *Antologia poeziei moderne moldovenești*, ediția a II-a, revăzută și completată , îngrijirea textului, studiului introductiv, schițe, note și comentarii de Efim Levit, Chișinău, Literatura Artistică, 1988, p. 169; Ioan Cantacuzino, *Poezii nouă*, ediție îngrijită de Andrei Nestorescu, București, 1993, p. 16-18.

În continuare, semnalăm neconcordanțele dintre textul primei ediții și cel din lucrările care-l reproduce ulterior:

v. 1: Totul în .../Verge în ... (ediția 1993); Ver ce-n ... (*Poezia română ... ; Poezia moldovenească ...; Antologia ...*);

v. 2: Heară ... /Vită ... (ediția 1993); Vită ... (celelalte trei lucrări);

v. 3: Jigănia ... (ediția 1993); Or dihania ... (celelalte trei lucrări);

v. 4: ... nu-și ... (*Antologia ...*); ... nu-s ... (*Poezia română ...; (Poezia moldovenească ...)*);

- v. 7: însuși ... (*Poezia moldovenească ...; Antologia*); ... dresu (*Poezia română ...*);
- v. 8: ... alesu (*Poezia română ...*);
- v. 12: Și-n rai ... (ediția 1993);
- v. 14: Dăcât hirea ... (*Poezia română ...*); Decât hirea ... (*Poezia moldovenească ...*); Dăcât hearea ... (*Antologia ...*); Dăcât heară (ediția 1993);
- v. 15: ... lăcaș (*Poezia moldovenească ...*); *Antologia ...*);
- v. 16: ... Nu ști unde ... (*Poezia română ...*); Nu știi unde ... (*Poezia moldovenească ...; Antologia ...*); Nu ști (u)-unde ... (ediția 1993);
- v. 17: Iadu ... (*Poezia română*); Iadu (1) ... (*Poezia moldovenească...; Antologia...*);
- v. 24: ... nici cum (*Poezia română...; Poezia moldovenească; Antologia...*);
- v. 31 ... de ani (*Antologia ...*); ... voe (*Poezia moldovenească*); (*Antologia...*);
- v. 32: ... nevoe (*Poezia moldovenească...; Antologia ...*);
- v. 33: Nici acesta... (*Poezia moldovenească...*);
- v. 34: Cât trăește ... (*Poezia moldovenească ...; Antologia ...*);
- v. 36: Iar zavistea ... (*Poezia moldovenească ...; Iar zavistia ... (Antologia...)*);
- v. 37: ... îl pișcă ... (*Poezia română ...; Poezia moldovenească ... (Antologia...)*);
- v. 40: Fără calea ... (*Ibidem*);
- v. 41: ... pâravea (*Poezia română ...; Poezia moldovenească ...*);

- v. 42 ... de acolea (*Ibidem*);
- v. 43: ... mândria (*Poezia moldovenească...; Antologia ...*); ... frumoasă (*Poezia română ...; Poezia moldovenească ...*);
- v. 45: ... multu fericitu (*Poezia română ...*) ... mult fericitul (1) (*Poezia moldovenească ...; Antologia ...*);
- v. 46: Și decât bou, mai cinstitu (*Poezia română ...*) Și decât bou (1), mai cinstitu (1) (*Poezia moldovenească...; Antologia...*);
- v. 47: Dar boabele ... (*Poezia română ...; Poezia moldovenească; ... samă (Poezia moldovenească ...)*);
- v. 48: Că-i măreț ... (*Poezia moldovenească ...; Antologia ...*); ... samă (*Poezia moldovenească...*);
- v. 49: Bârici... de veste (*Antologia ...*); ... de veste (*Poezia moldovenească ...*); în original, *bârnci*;
- v. 50: ... spun (*Poezia română ...; Poezia moldovenească ...; Antologia...*);
- v. 60: Va vețui (*Poezia moldovenească ...*);
- v. 61: ... deșărtăciuni (*Antologia ...*);
- v. 62: Tresuri ... (*Poezia română ...; Poezia moldovenească ...*); Presuri... (*Antologia ...*);
- v. 65: Fiarbă-s ... (*Poezia română...; Poezia moldovenească ...*) Fiarbă-ș (i) ... (*Antologia...*);
- v. 67: ... soartei (*Poezia română...; Poezia moldovenească...*);
- v. 68: Ca să afle ... (*Poezia română ...*); Că să afle ... (*Poezia moldovenească...*);
- v. 69: Nu cuprinză ... (*Poezia română ...; Poezia moldovenească ...*);

v. 70: ... nu es (*Poezia moldovenească ... ; Antologia ...*);

v. 72: ... prea bine-au... (ediția 1993);

v. 73: ... ver care (*Poezia română ...; Poezia moldovenească...; Antologia ...*);

v. 76: ... gându-ș bate (*Poezia română ...*); gându-și bate (*Poezia moldovenească ...*); ... capu-ș (i) bate (*Antologia ...*).

CÂNTEC PĂSTORESC

Poezia a fost republicată în ediția din 1993, p. 19 - 20 cu o singură neconcordanță:

V. 8: E dă tot dată...

POCITANIE

A fost retipărită în ediția din 1993, p. 20, cu o singură neconcordanță:

v. 12: ... sînt vise.

TĂNGUIRE

A fost retipărită în ediția din 1993, p. 21, cu titlul *Tânguire* și cu următoarele două neconcordanțe:

v. 11: ... Ș-a-m zice ...

v. 17: ... atât...

SFAT UNUI ȘĂTRAR AMOREZAT CE AVEA ÎN TOT CEASU PSIHÍMU ÎN GURĂ

Retipărită în ediția din 1993, p. 22, unde, în titlu și la v.1 apare *psihí mu*.

CÂNTEC BEȚIVESC

Poezia a fost reprodusă în: *Poezia română ...*, p.38; ediția din 1993, p. 22-23. Apare, cu titlul *Nimic nu-i ca vinul*, și în *Spitalul amorului*, broșura 4, de Anton Pann.

În continuare, cităm neconcordanțele dintre textul inițial și cel din lucrările în care este reprodus:

v. 1: ... vinu (l) (*Poezia română ...*);

v.2: ... hodinu (1) (*Ibidem*);

v.3: ... sfârșit (*Poezia română ...*; ediția 1993);

v.4: Când ... (*Ibidem*);

v.6: Mâhnirea ... (*Ibidem*);

v.7: Când cântăm ... (*Ibidem*);

v. 10: Lipsește în *Poezia română ...*;

v. 12: Cât ai... (*Poezia română ...*; ediția 1993).

PĂS, DĂPĂRTAT FIIND DĂ TICA

A fost republicată în *Antologia..*, p. 163 (cu titlul *Păs depărtat fiind de Tica*) și în ediția din 1993, p. 23 -24.

Semnalăm, în continuare, neconcordanțele din volumele care reproduc poezia și textul original:

- v. 4: în peptu-mi ... (*Antologia...*); în peptu-m (ediția 1993 și în ediția princeps);
- v. 5: ... v (r) ei (*Antologia ...*);
- v. 6: ... Tichii ... (ediția 1993);
- v. 11: depărtată (*Antologia ...*);
- v. 12: Și de... (*Ibidem*);
- v. 15: Ziua ... (ediția 1993);
- v. 20: ... sînteț (i) ... (*Antologia ...*);
- v. 22: O să-m (i) ... (*Ibidem*)

MĂGULIRE SOȚII (I) CEI POCITE

Poezia a fost reprodusă în *Antologia* . p-163 - 164, și în ediția 1993, p. 24 -25 (*Măgulire soțiii cei pocite*).

Cităm, în continuare, neconcordanțele apărute între textele retipărite și ediția princeps:

- v. 1: ... urâtă (*Antologia ...*; ediția 1993);
- v.3: de gheață ... (*Antologia ...*);
- v.5: ...ochi (ediția 1993);
- v. 9: ... încondeeată(*Antologia ...*);
- v.10: ... soioasă ... (*Antologia ...*; ediția 1993; ca-mbăeată ... (*Antologia...*);
- v. 13: ... țâțoae (*Antologia ...*);
- v. 14: ... moșoroae (*Ibidem*);
- v.18: ... ochii t(e)-aș plânge de vie (*Antologia...*); ochii (ediția 1993);

v. 22: Dă nu te-aș huli ... (*Antologia*); ... nu t-aș și huli ... (ediția 1993).

**POFIDĂ ȘI ÎMPUTARE UNII DÂN TREI
SURORI CE LĂSASE PĂ CEL
CE ZICE**

Este reprodusă în ediția din 1993, p. 25
- 26, cu o singură inadvertență:
v. 7: Să dazmeardă ...

CÂNTEC GRĂDINĂRESC

Poezia a fost republicată și în: *Poezia română ...*, p. 34 -35; *Poezia moldovenească ...*, p. 113; *Antologia ...*, p. 164; ediția 1993, p. 26-27.

În continuare, semnalăm neconcordanțele față de textul original:

v. 2: Ține-ți fetișoara... (*Poezia română ...*; *Poezia moldovenească ...*); Ține-ți ... (*Antologia ...*);

v. 3: ... rumeior (ediția 1993);

v.4:... Bică(i) (*Poezia română ...*; *Poezia moldovenească ...*); Bicâ (i) (*Antologia ...*);

v. 5: Nu mi-ți ... (*Poezia română ...*; *Poezia moldovenească ...*; *Antologia ...*);

v. 8: Trebue ... (*Poezia moldovenească ...*; *Antologia ...*);

v. 9: ... de flori (*Antologia ...*);

v. 10: ... azi (*Poezia moldovenească ...*; *Antologia ...*);

v. 12: ... îmi fac ... (*Ibidem*);

v. 13: Nu mai dori ... (*Poezia română ...; Poezia moldovenească...; Antologia ...*);

v. 16: Și-au făcut ... (*Poezia română ...; Poezia moldovenească; Și(i)-au făcut... (Antologia ...)*);

v. 17: ... t-or (*Poezia moldovenească ...*); ... t-o (r) ... (*Antologia ...*); ... pieptul ei (*Poezia română ...*);

v. 19: ... râmni ... (*Poezia moldovenească ...; Antologia ...*(ediția 1993);

v. 21: ... la-ndemână (*Poezia română ...*); la 'ndemână (*Poezia moldovenească ...; Antologia ...*);

v. 22: ... să-mghimpi (*Poezia moldovenească ...; Antologia ...*); ... sa-nghipi (ediția 1993); ...să-nghi (m) pi (*Poezia română ...*);

v. 23: ... să te răpească (*Poezia română ...; Poezia moldovenească ...; Antologia ...*).

POVESTE

Poezia, nu este altceva decât o traducere, prima, a fabulei lui La Fontaine, *La cigale et la fourmi*. A fost retipărită și în: *Antologia ...*, p. 165, ediția 1993, p. 27-28.

Semnalăm, în continuare, neconcordanțele față de textul original:

v.1: cântând (*Antologia ...; ediția 1993*);

v. 3: d'odată (*Antologia ...; dodată (ediția 1993)*);

v. 6: erbuliță (*Antologia ...*);

v. 8: ... cât... (*Antologia ...; ediția 1993*);

v. 9: ... dă-m (i) ... (*Antologia ...*);

v. 10: Că grindină ... (*Ibidem*);

v. 11: Și până... (*Antologia ...; ediția 1993*);

- v. 12: ... ți-oi da ... (*Antologia ...*);
 V. 13: Încă ți voi da ... (*Ibidem*)',
 v. 14: Crede-m (i) ... (*Ibidem*);
 v. 18: ... de ce nu-ți... (*Ibidem*);
 v. 19: Greerle îi zice ... (*Antologia ...*); Greerle ...
 ediția 1993);
 v. 20: ... nici cum (*Antologia ...*);
 v. 21: Dac'ai așa. Să nu-ț (i) pae rău (*Antologia ...*); ... nu-ți (ediția 1993);
 v. 22: ... nu-ț (i) ... (*Antologia ...*).

CÂNTEC PĂSTORESC

Poezia a fost reprodusă și în: *Poezia română ...*, p.37 -38; *Poezia moldovenească ...*, p. 114; *Antologia ...* p. 165 -166; ediția 1993, p. 28 -29.

În aceste lucrări apar câteva inadvertențe față de textul original, pe care le semnalăm mai jos:

- v. 1: Păștureaua ... (toate lucrările citate);
 v. 5: ... versul... (*Poezia moldovenească ...*);
 v. 12: Ce-n inimă-și ... (*Poezia moldovenească ...*);
 Ce-n inimă-ș (i) ...(*Antologia...*);
 v.13: Fata-i ... (*Poezia română ...*); *Poezia moldovenească ...*); Fața -ai... (ediția 1993);
 v.14:...tulburat (*Poezia moldovenească ...*; *Antologia ...*);
 v. 17: ... Te rog ... (*Ibidem*);
 v. 20: Din lacrimi ... (*Poezia moldovenească ...*; *Antologia ...*; ediția 1993).

RÂS MULT

Poezia acesta continuă câteva idei din *Satiră: Omul*, dar aduce pe prim plan bunele dispoziții ale poetului, datorate unor condiții sociale deosebite.

A fost reprodusă, cu unele inexactități, pe care le vom semnala în continuare, și în : *Poezia moldovenească ...*, p. 114-115; *Antologia ...*, p. 166 -167; ediția 1993, p. 29 -30; vezi și Gheorghe Ivănescu, art. cit., p. 226-227:

v. 3: Minte-mi ... (*Poezia moldovenească ...*);
Minte-m (i) ... (*Antologia ...*);

v. 6: ... prea-nnălțați (ediția 1993);

v.7: ... îngânați (*Poezia moldovenească...; Antologia ...*; ediția 1993);

v. 11: lipsă în *Poezia moldovenească ...*);

v.14: ... răgaz ... (*Poezia moldovenească ...; Antologia ...*);

v. 16: ... boerul... (*Ibidem*);

v. 24: ... din ... (*Poezia moldovenească ...*);

v. 26: ... cu masa îndestulată (*Ibidem*);

v. 31: ... Tichii... (*Poezia moldovenească ...; ediția 1993*);

v. 33: ... mângâeri (*Poezia moldovenească ...; Antologia ...*);

v. 34: ... eri (*Ibidem*);

v. 37: ... din ... (*Poezia moldovenească...; ediția 1993*);

v. 38: ... pân la ... (*Poezia moldovenească ...; Antologia ...*);

v. 41: ... lumii'n nas (*Poezia moldovenească ...*; ... lumi (i) 'n nas ... (*Antologia ...*); ... lumii în nas (ediția 1993);

v. 42: Lipsă în *Poezia moldovenească ...*; ... mâhnirii (ediția 1993);

v. 43: Eu zic ... (*Poezia moldovenească ...*);

v. 47: Rău (1) ... (*Poezia moldovenească ...*; *Antologia ...*); Rău ... (ediția 1993);

v. 48: Deșărtăciuni ... (*Poezia moldovenească ...*);

v. 49: ... c (ă) o pot (*Ibidem*);

v. 56: Alții umbl(ă) ... (*Poezia moldovenească ...*); Alții ... (*Antologia ...*); Alți ... (ediția 1993);

v. 58: Zvic ... zvic ... *Poezia moldovenească ...*);

v. 59: ... O muncă grea (*Ibidem*).

ACU ÎNCEP TÂLMĂCIRI -

VEACUL CEL FERICIT SAU CEL SCUMP

O traducere sau o imitație după o poezie franceză neidentificată. A fost reprodusă în ediția 1993, p. 32 - 35, cu unele schimbări: v.

1: ... părinții;

v. 3: Mi area ...; și în original;

v. 4: ... lacrim ...; v.

5: Că ochii ...; v.

6: ... darurilor...; v.

8: ... rurneoară; v.

9: ... naturii; v.

10: Nu primea ... arăturii; v.

- 11: ... plodurile ... v.
 12: Și ochii... nouă ...; v.
 16: ... pripăștile ...;
 v. 19: ... uimirii;
 v. 20: ... măririi;
 v. 31: Amorii... unii...;
 v. 38: ... sfia;
 v. 43: ... unui râu ...;
 v. 44: Primia ...;
 v. 46: ... a noastrei...;
 v. 48: Tu ai râmnit ochi...;
 v. 49: ... rumeioară;
 v. 52: Tu ne propești...;
 v. 55:... noauă;
 v. 56... nouă;
 v. 57...inima rea;
 v. 58...tot ești;
 v. 59...viații...; și în original;
 v. 61...lumii;
 v. 62...glumii;
 v. 67: ... sa trăim ...;
 v. 73: Din muntele Taurus la marea Bosforii;
 v. 74: ... dă nouă față Avrorii.

LĂCAȘUL MORȚII (I)

După franțozește tălmăcit

Este o traducere, prin intermediul francez, a unei poezii semnate de preromanticul englez Th. Gray (după Gheorghe Ivănescu, *art. cit.*, p. 225, „probabil din Young, *The Graves*, în traducere

franceză"). A fost reprodusă și în: *Antologia ...*, p. 170; ediția 1993 (în ambele, cu titlul *Lăcașul morții*). Dăm în continuare neconcordanțele care apar aici, comparativ cu textul original:

v. 2: ... îș (i) ... zorii (or) (*Antologia ...*); zăril(o)r (ediția 1993);

v. 4: ... din cer nici cum nu v'o avea (*Antologia ...*); ... dă-i cer nâcicum nu vom avea (ediția 1993);

v. 5: ... pe brazi ... (*Antologia ...*);

v. 6: Cui vează ... (*Ibidem*);

v. 7: Locu (1) ... (*Ibidem*);

v. 9: Pământu(l) ... (*Antologia ...*); .. dâן prejur ... (ediția 1993);

v. 10: ... râuri... (*Antologia ...*; ediția 1993);

v. 12: ... să vâzâiască ... (ediția 1993);

v. 13: Din ceputul ... (*Antologia ...*); Dâן ceputul lumii ... (ediția 1993);

v. 18: ... pe Arap ... (*Antologia ...*);

v. 22: ... străjari (i) ... (*Ibidem*);

v. 23: Straiul lor ... (*Ibidem*);

v. 27: O heară ... (*Antologia ...*; ediția 1993);

v. 28: ... toț(i) ... (*Antologia...*);

PRICINA STIHURILOR ACESTORA ESTE DÂN MITHOLOGHIE. TÂLMĂCIREA LOR DUPĂ FRANȚOZEȘTE.

POVESTE

Este traducerea poeziei *Daphné* (din ciclul *Romances*), de Marmontel, reprodusă în ediția 1993,

p. 36-39 (în titlu apare greșit *midologhie*), cu unele modificări:

v. 3: Dafnii...;

v. 4: Nimfii...;

v. 7: Dafnii...;

v. 14: ... d-o dată;

v. 30: ... piare ... ; și în original;

v. 39: Ș-âi ... ;

v. 42: ... tă piarz ...; și în original;

Modificări în note:

r. 1 : Mitologhia ...

r. 2 ... zână ...

STIHURI TĂLMĂCITE DUPĂ FRANȚOZEȘTE, FĂCUTE DE CARDINALU BERNIS.

**POETUL, VĂZÂND DIMINEAȚA
PRIMĂVARA, ÎNCĂ PĂNĂ NU RĂSARE
SOARELE, CÂT E DE FRUMOASĂ, ÎNDATĂ ȘI
ÎNCEPE A O CÂNTA ÎN BUCURIA SA CEA
MARE ȘI GRĂIEȘTE TOT CU M(E)TAFORURI
ȘI PRIN MITHOLOGHIE, FĂCÂND TOT
ICOANE PĂ SCURT**

DIMINEAȚA POETICEASCĂ

Este traducerea liberă a poemului *Le matin poetique* (sau *Description poetique du matin*, vezi ediția

1993, p. 68), de cardinalul Fr. J. de Bernis. A fost reprodusă în ediția 1993 cu unele modificări:

- v.2: Piare ...; și în original;
- v. 5: ... sa slăbește;
- v. 7: Să-rnalță...;
- v. 8: Dar ziua ...; în original, *goneaște*;
- v. 10: ... noptii...;
- v. 12: ... piare; și în original;
- v. 14: Marghiol...;
- v. 17: ... inimii ...;
- v. 18: Nimfii...;
- v. 20: ... d-o dată;
- v. 23: ...dăsfrânare;
- v. 25: Și-o grea ...;
- v. 26: Al veseliii...;
- v. 54: ... ziua ...;
- v. 62: Din ...;
- v. 63: Până...;
- v. 70: P-a dintâi...;
- v. 72: ... piare ...; și în original;
- v. 74: ... boii...;
- v. 75: Le zâce ...;
- v. 79: La piapt...; și în original;
- v. 93: Văz pe ...;
- v. 94: Făcându-ș ...

Modificări în titlu și la note:

- r. 9, p. 35: ...tălmăcite...;
- r. 14, p. 35: ... metaforuri și prin mitologie...;

- r. 13, p. 41: ...mitologie ...;
- r. 17, p. 41: ... dimineții...;
- r. 18, p. 41: ... mitologie;
- r. 1, p. 42: ..mitologie ...;
- r. 2, p. 42: ... însoțiat...; și în original;
- r. 6, p. 42: ... mitologie ...;
- r. 7, p. 42: ... ca nu face trebuință...;
- r. 10, p. 42: ... la iveală ...;
- r. 12, p. 42: Mitologia...;
- r. 14, p. 42: ... da la răsărit...;
- r. 16, p.42: ... ziua ...

STIHURI TÂLMĂCITE DUPĂ ITALIENEȘTE DIN MITASTASIE

Traducere, probabil, prin intermediul francez a unei arii din piesa *Nitteti*, de Metastasio (poetul îi spune Mitastasio) A fost republicată în ediția din 1993, p.44 fără nici o modificare.

ELEGHIE, TÂLMĂCITĂ DIN METASTASIE

Este o traducere, prin intermediar francez, a cântonetei *La Partenza*, de Metastasio (Metastasio, cum îi spune traducătorul). Această poezie a fost tradusă, mai târziu, și de Iancu Văcărescu cu titlul *Plecare* (de Metastasio) (vezi Iancu Văcărescu, *Opere*, ediție critică, studiu introductiv, note, glosar, bibliografie și indice de Cornel Cârstoiu, București, Editura Minerva, 1985, p. 210-212). A fost republicată, cu unele modificări, care vor fi semnalate

în continuare, și în *Antologia ...*, p. 170-172; ediția 1993, p. 45 - 47 (în prima, în titlu apare *Tălmăcită ...*):

v. 4: ... depărtat... (*Antologia ...*);

v. 5: ... trăesc ... (*Ibidem*);

v. 8: ... Mai gândei... (*Ibidem*);

v. 10: Preaduti ... (*Antologia ...*); în original, *priaduti*; este sigur o greșeală de tipar; trebuia, probabil, *piarduti*;

v. 12: Pă urma alor tale picioarele (*Antologia ...*);... a lor tale picioarele (ediția 1993);

v. 16: Mai gândei... (*Antologia ...*);

v. 18: ... mahnirii... (ediția 1993);

v. 21: De la ... (*Antologia ...*); Da la ... t-oi căuta (ediția 1993);

v. 24: Mai gândei.. (*Antologia ...*);

v. 28: Că trăesc fericit... (*Ibidem*);

v. 29: ... de-aduceri aminte (*Antologia...*); ... dă aduceri aminte (ediția 1993);

v. 30: ... întrându-m(i) (*Antologia...*) ... întrându-m (ediția 1993);

v. 32: Mai gândei... (*Antologia ...*);

v. 35: ... din păcat (*Antologia ...*); ... pentru sămn (ediția 1993);

v. 38: ... adormiam (ediția 1993);

v. 40: Mai gândei... (*Antologia...*);

v. 25 40 (strofele a patra și a cincea) sunt din nou reproduse în acest spațiu (*Antologia...*);

v 42: De câț (i) ... (*Antologia ...*);... De câț (ediția 1993);

v. 43: Câț (i), crez (i) ... (*Antologia ..*);

v. 44: ... ț (i) -or ... (*Ibidem*);

v. 48: Mai gândei ...(*Ibidem*);

v. 50: ... îm (i) laș (i) ... (*Antologia...*); ... în piapt ... (ediția 1993); în original, *piapt*;

v.51: ... t (e)-au ... (*Antologia ...*); v. 54: ... despărțire ... (ediția 1993);

v. 56: Mai gândei... v'odată (*Antologia ...*).

STIHURI DUPĂ ITALIENEȘTE

Probabil că sunt tot traduceri din poeziile lui Metastasio. Au fost reproduse și în ediția din 1993, cu mici inconsecvențe:

v. 1: Credeam ...; în original, *creadem*;

v. 10: Inima-i...;

v. 11: Vine Amor ...;

CÂNTAREA CÂNTĂRILOR. TOCMA DUPĂ OVREIE

Una dintre cele mai valoroase creații cuprinse în volumul *Poezii noi*, făcută, după mărturisirea autorului, din „ovreie” (în ediția din 1993, *ovrei (i)e*, cu siguranță însă, o traducere din franceză, o adaptare foarte liberă, o prescurtare a primelor cinci părți (la care se adaugă cele șase versuri inițiale din cântul al șaselea) ale *Cântării Cântărilor*, din *Vechiul Testament*. După Andrei Nestorescu, se pot găsi și unele influențe din versiunea reprodusă în *Biblia de la București*, 1688 (Vezi *Poezii nouă*, 1993, p. 69).

Este o încercare poetică mai reușită, comparativ cu celelalte care alcătuiesc volumul citat, în care predomină trăsăturile de bază ale versului popular românesc, se întâlnesc cuvinte și expresii luate din mediul cotidian, imagini poetice în care se simte aroma arhaismelor și sensibilitatea unor termeni neologici, în contextele în care apar adesea, regretabil, și unele elemente de limbaj vulgar.

Câteva fragmente apar în Gheorghe Ivănescu, *art. cit.*, iar, integral, a fost reprodusă în ediția din 1993, p.48-64, cu unele modificări, pe care le semnalăm în continuare:

v. 2: Și piaptul...; și în original;

v. 4: ... e-l dă ...;

v. 9: ... dăzmiardat; și în original;

v. 11: Dă pofta ...;

v. 14: ... să-ndrugăm;

v. 31: Frații...;

v. 32: Pe maica ...;

v. 45: în original, probabil, o greșeală: *pian*

pentru *pân*;

v. 49: Cine urma ...;

v. 52: Adu iadile ...; și în original;

v. 60: Cât-o...;

v. 67: ... meale; și în original;

v. 69: ... l-asemuiesc;

v. 73: Porumbiță ...;

v. 74: Ochiu tau ...;

v. 96: ... din gură;

v. 107: ... simță ...; și în original;

- v. 126: Turtureaua ...;
v. 128: ... floarea viii...;
v. 130: ... inima rea;
v. 134: ... mă-nvince; probabil o greșeală; și în original;
v. 135: ... puii vulpuliții;
v. 136:... cracii viții;
v. 139: ... ziua ...;
v. 142: Că piar ...; și în original;
v. 151: Nu știț... meu;
v. 154: ... nouă;
v. 166: ... vouă;
v. 167: ... ridicându-să;
v. 177: ... într-însul;
v. 183: Stîlpîi...;
v. 185: ... împresurată;
v. 189: Iesiț...;
v. 190: Pe Solomon ...;
v. 193: în ziua ginerîi...;
v. 194: în ziua ...;
v. 197: Ochii ...;
v. 201: Iar dinții ...;
v. 207: Grumajîi...;
v. 212: Ca două ...;
v. 217: Piarz auz, piarz ...; și în original;
v. 227: ... dăzmiardăm; și în original;
v. 237: ... ma dau ...;
v. 243: ...î(m)plac;
v. 244: Miare ...și în original;
v. 253: ... mă-nchin;

- v. 256: ... primăsc ...;
- v. 262: ... dezmerde ...;
- v. 275: ... Dormiam ...; și în original;
- v. 280; ...rouă...;
- v. 285: ... grab'mare ...;
- v. 289: ... și-ngrab ...;
- v. 299: ... pân prejur;
- v. 300: Strejarii...;
- v. 311: ... nouă ...;
- v. 314: ... rumeior ...;
- v. 316: Pe el...;
- v. 320: De la ei...;
- v. 322: Cu crinii...;
- v. 333: ... îmi pare miare; *miare*, și în original;
- v. 338: ... din fire.

RĂSUFLARE

Este ultima poezie cuprinsă în volum, un fel de „artă poetică” a lui Ioan Cantacuzino, asemănătoare, din acest punct de vedere, cu *Testamentul* lui Ienăchiță Văcărescu, dar privată de triumful acesteia, prin faptul că nu a fost cunoscută la timpul convenit.

Preocupat de viitorul poeziei și de problemele pe care le ridică aceasta, Ioan Cantacuzino speră în realizări superioare și crede în reușita unei adevărate lirici românești, a unor versuri valoroase.

A fost reprodusă și în : Gheorghe Ivănescu, *art. cit*, p. 221-222; *Poezia română ...*, p. 33-34; *Poezia moldovenească ...*, p.117-118; *Antologia ...*, p. 172-173; ediția 1993, p. 64-65.

Cităm în continuare, câteva neconcordanțe față de original;

v. 1: Ver ce ... (Ivănescu ...; *Poezia română ...*; *Poezia moldovenească ...*; *Antologia ...*);

v. 7: ... cea-nnaltă (Ivănescu ediția 1993);

v. 8: ... poeziii (Ivănescu; *Poezia română ...*(*Poezia moldovenească ...*; ediția 1993); ... poezi(e)i (*Antologia ...*); ... de saltă (*Poezia română ...*; *Poezia moldovenească...*);

v. 11: ... nentrupări (*Poezia română ...*; *Poezia moldovenească*); ... nentrupiri (ediția 1993);

v. 16: ... nimănu (i) (*Poezia română ...*; *Poezia moldovenească ...*);

v. 21: Că scriitorii (*Poezia română*; Ivănescu; *Poezia moldovenească ...*; ediția 1993);

v. 23: Fie aceasta (Ivănescu; *Poezia română ...*; *Poezia moldovenească ...*).

GLOSAR

ACOLEÁ adv. Aici (4/9).

ADÁPÁ vb. I tranz. A învăța.

AJUTORÍNȚĂ s.f. Ajutor.

AMIÁZ s.m. și n. Vezi *amiază* (50/3).

AMOREZÁT, - **Ă** adj. Îndrăgostit, înamorat
(10/9)(de la *amorez,* - din fr.
amoureux).

ARHIȘVESCÉNIE s.m. Arhiereu.

ARZÓS, - **ÓASĂ** adj. Arzător, incandescent,
fierbinte; fig. care arde plin de foc,
înlăcărat, pasionat (32/8).

ASUDÍ vb. IV, tranz. Vezi *a asuda*; (fig.) a (se)
osteni, a (se) obosi, a (se) trudi, a-și da
osteneală (pentru ceva) 63/8.

AVRÓRĂ s.f. Vezi *auroră* (29/6).

BÁBITȚĂ s.f. Pelican (dar, în scrierile vechi,
mai ales în cele bisericesti, și alte
păsări acvatică) (8/5).

BABÓI s.m. Pește mic de apă dulce; biban
(14/12).

BEȚIVÉSC adj. De beție (vezi *bețivi'* a petrece
în *beții'*) (11/8).

BLEJÍ vb. IV, tranz. A se holba, a se zgâi; *blejdi*
'bleojdi' (despre ochi) a-i căsca, a-i
holba, a-i beli, a-i boldi (15/3).

BLEM, **BLEMÁȚI** interj. Vezi *umbla* (umblă,
umblați!) (68/6).

BOÁR s.m. Îngrijitor, păzitor de boi (40/4).

BOIEÉR s.m. În sintagma *boier de laviță* 'leneș, care stă, care nu face nimic' (8/4).

BOZ s.m. Zeu păgân; idol (31/6).

BROÁSCĂ s.f. În sintagmele *broască-n baltă* (5/4) și *broască-n pat* (14/16). (Om) leneș, molcom, fără inițiativă.

BROBODÉLNIC s.n. Broboadă (66/4).

CÁPIȘTE s.f. Templu sau altar păgân, idolniță; p. ext., orice biserică a unui cult creștin neortodox (30/9).

CĂ conj. Cum, când (56/9).

CĂRĂRÍ vb. IV tranz. A face cărări, dungi (61/17).

CĂRĂRÍT, -Ă adj. Dungat, cu dungi, cu multe cărări (61/17).

CĂTÁ vb. I, tranz. A căuta (30/12).

CÂMPÍ vb. IV, intrans. A poposi, a se așeza (pe un câmp) (50/2).

CERBÍȚĂ s.f. Cerbice, gât (51/7).

CERCÁRE s.f. Încercare (60/16).

CHÉDRU s.m. Cedru (48/11).

CHIBZUÍRE s.f. Minte, rațiune, inteligență (1/12).

CIN s.n. Rang (boieresc), treaptă, stare socială; tagmă, teapă (26/2).

CINÓVNIC s.m. Funcționar.

CÍNSTE s.f. 1. Bună-cuviință, pudicitate, pudoare, onoare, noblețe 2. Orgoliu, ambiție deșartă (27/10).

CITÁNIE s.f. Citire de rugăciuni. (Fig. iron.) Lectură lungă și plictisitoare.

CLĂTÍRE s.f. Schimbare (bruscă), modificare, reviriment (69/7).

CODRICÉL s.m. și n. Bucată (mai mică) de pâine, mămăligă, slănină etc; firmituri (18/16).

COLNÍC s.n. Drum ceva mai lat decât poteca (6/9).

COPÁCI s.m. Copac (35/8).

CRÉDERE s.f. Acțiune de a crede; credință (34/15).

CRUNTÁ vb. I, refl. A se încrunta (61/1).

CUIBÁ vb. I, intrans. și tranz. (sau CUIBÍ, vb. IV, intrans. și tranz.) A crește, a locui în cuib; a locui, a avea cuib (30/1).

CURMÁ vb. I, tranz. A întrerupe brusc (ceva), a face să se termine repede; a încheia, a pune capăt (5/8).

CURMÁRE (în loc. adv. *fără_curmare*).

Continuu.

CÚTÁ s.f. Efort; nuanțe (68/14).

DAFN s.m. Numele unui copac (de la *Dafnis*, în mitologie, numele unei fete; vezi și *dafin*) (35/8).

DĂMOLÍ vb. IV, tranz. A diminua, a tempera.

DREPT prep. După, pentru (1/5).

DUMNEZEÍCĂ și **DUMNEZÉICĂ** s.f. Zeiță (41/nota 3/6; 42/nota 5/4).

ELEGHÍE s.f. Elegie (43/8).

FĂRĂCĂLE s.f. și adj. Nedrept, nepotrivit, pe nedrept; fărădelege, nedreptate, nepotrivire, nelegiuire, ticăloșenie (4/7).

FĂRMÎȚĂ s.f. Firimitură (18/2).

FĂȚĂ s.f. Persoană.

FĂȚĂ vb. I, refl. și tranz. A (se) înfățișa, a exprima (cu multe nuanțe), a crea, a cizela, a șlefui (68/14).

FIINȚĂ s.f. Esență, natură, fire (1/13).

FILOS s.m. Prieten iubitor (46/11).

FÍRE s.f. Predispoziție intelectuală, minte, pricepere (69/6).

FITEȘCĂRE pr. nehot. Fiecare.

FITEȘCÉ pr. (adj.) nehot. Fiecare, fiecă (30/1).

FITEȘCÍNE pr. nehot. Fiecare, oricare.

FUGÍ vb. IV, tranz. A fugări (pe cineva) (*îl fuge*),

FUM s.n. fig. Aer de superioritate, vanitate, înfumurare (3/7).

FUMURÓS, - OÁSĂ adj. Plin de fumuri, înfumurat, vanitos (4/10).

GĂTÍRE s.f. Loc pregătit, rezervat (2/13).

GEÁBNIC, - Ă adj. Zadarnic, iluzoriu, înșelător (26/1).

GHERÓI s.m. Erou.

GINERÍE s.f. Starea din timpul de ginere; căsătorie, nuntă (59/11).

GLAGÓLE s.n. Istețime (3/4).

GLAGOLÍ vb. IV, tranz. A vorbi (cu istețime).

- GLIȘTIR** s.n. Clistir 1. Introducerea unui medicament lichid în intestinul gros, spre a combate constipația etc; clismă, spălaturi. 2. Instrumentul cu care se face spălarea intestinului gros (8/10).
- GLOĂTĂ** s. f. Mulțime mare, droaie (2/10).
- GRAB** s.n. Grabă (65/3); și în loc. adv. *în grab* (65/7).
- HĂRȚUI** vb. IV, tranz. A exersa, a practica.
- HEREZUI** vb. IV, tranz. A hărăzi, a dedica, a închina.
- HIĂRĂ** s.f. (fiară (2/15)
- HODÍN** s.n. Odihnă (11/10).
- HÚLĂ** s.f. Bârfire, calomnie (61/8).
- IÁDĂ** s.f. Capră tânără, ied (50/16).
- IBÓMNIC** s.m. Ibovnic, iubit, amant (34/9).
- IBOMNICÉL** s.m. Ibovnicel; diminutivul lui ibovnic (34/6).
- ICLEÁN, -Ă** adj. Viclean (16/3).
- ICLENÍ** vb. IV, tranz. A vicleni (38/15).
- ICOÁNĂ** s.f. Imagine, figură de stil (35/14).
- ICONÍ** vb IV, tranz. A înfățișa, a închipui, a zugrăvi, a imagina, a reprezenta (42/8).
- ICONÍT, - Ă** adj. Închipuit, zugrăvit, slăvit, pus în rând cu sfinții, respectat ca o icoană (5/1).
- IDIÁNEȚ** s.m. Indian.
- IRÉS** s.n. Eres (5/12).

IUBÉȚ s.m. Drăgostos, care iubește mult, pătimaș în dragoste (36/11).

IVÉALĂ s.f. Ivire, dare pe față (a unui lucru neștiut), arătare, descoperire (28/13).

IVÍ vb. IV, tranz. A descoperi, a scoate la lumină, la iveală (57/3).

ÎMBĂIĂ vb. I, refl. și tranz. A (se) scălda.

ÎMBĂIĂT - Ă adj. Scăldat (14/10).

ÎMBUCĂ vb. I, tranz. A înghiți dintr-odată, a mânca la repezeală, în pripă (22/12).

ÎMBUNĂ vb. I, tranz. A face bine cuiva, a fericii pe cineva (51/7).

ÎMPISTRĂ vb. I, tranz. A împodobi, a orna (51/12).

ÎMPISTRĂT - Ă adj. Împodobit, ornat (1/12).

ÎMPREJURĂT, - Ă adj. Înconjurat, înfășurat, încins 937/17).

ÎMPRUMUTOĂRE s.f. Persoană care împrumută, creditor (19/7).

ÎMPUTĂRE s.f. Socoteală, dojană, mustrare, învinuire, imputare (15/8).

ÎNAURÍ vb. IV, tranz. A auri.

ÎNCHIPUÍRE s.f. Plăsmuire, produsul imaginației (1/5).

ÎNCONDEÍAT -Ă adj. Înnegrit la sprâncene sau la gene cu fard; vopsit; ponegrit, defăimat; fardat, acoperit cu cosmetice (14/10).

ÎNCUIBĂ vb. I, refl. A-și face, a-și construi cuibul, a se oploși (36/1).

- ÎNDÉMN** s.n. Chemare, înclinație, aplecare, aptitudine (68/10).
- ÎNDESTŪL** adv. Suficient (și *de îndestul*).
- ÎNDRUGÁ** vb. I, tranz. A vorbi nimicuri, a spune palavre, fleacuri (46/13).
- ÎNFĂȚÁT - Ă** adj. Primenit (67-12).
- ÎNFERICÁ** vb. I, tranz. A fereca.
- ÎNFRICÁ** vb. I, refl. A se înfricoșa.
- ÎNGĂNÁȘ** adj. Îngânător, care îngână, șoptitor, amăgitor, înșelător (36/12)
- ÎNGĂNÁT -Ă** adj. îngăimat, bolborosit (21/9).
- ÎNGRIJÁT -Ă** adj. Plin de griji, neliniștit, îngrijorat (64/10).
- ÎNMĂRÍ** vb. IV, tranz. A mări (pe cineva).
- ÎNNĂDÍ** vb. IV, tranz. și refl. A se obișnui cu cineva sau cu ceva (53/2).
- ÎNROTÁ** vb. I, tranz. A rota 'a roti'.
- ÎNSĂRCINÁT -Ă** adj. Împovărat (58/11).
- ÎNSOȚÁ** vb. I, tranz. A însoți (69/10).
- ÎNSOVONÍ** vb. IV, tranz. A pune pe cap sovon, a se acoperi pe cap cu sovon (sovon 'basma care se pune pe fața miresei când o leagă la cap'); a se îmbrobodi, a se voala (27/12).
- ÎNTRÁ** vb. I, intranz. A intra.
- ÎNTRUPÁ** vb. I, tranz. A încheaga, a sintetiza, personifica (69/4).
- ÎNȚELEPTÍ** vb. IV, tranz., intranz., refl. A (se) face înțelept, a (se) cumiți, a (se) învăța minte, a (-și) băga mintea în cap (38/8).

ÎNȚOLĂ vb. I, refl., tranz. A (se) îmbrăca (haine bune, haine noi), a (se) acoperi; a împodobi, a orna.

ÎNȚOLĂȚ -Ă, adj. îmbrăcat bine, ajuns în stare bună; împodobit, ornat; acoperit, înveșmântat, împopoțonat, înzorzonat (26/2).

ÎNVITĂ vb. I, tranz. A îndemna la (spre, către) ceva.

ÎNZĂDĂRI vb. IV, tranz. A zidi.

JĂDNĂ s.f. Dorință (puternică), poftă, lăcomie, nesaț, jind (26/4).

JELÍ vb. IV, tranz., refl. A (se) plânge, a (se) jelui, a (se) tângui, a (se) lamenta (34/2).

JIGÁNIE s.f. Insectă parazită (2/4).

LĂCUÍ vb. IV, tranz., intrans. A locui (41/14).

LĂMURÍT -Ă adj. Limpezit, limpede; curat, pur, luminos (26/12).

LEAC adv. (prin confuzie cu *oleacă*, apropiat prin etimologie populară *de leac*) Deloc, nici un pic (4/3).

LECĂȘ s.n. Locaș (2/16).

LENEVÓS -OÁSĂ adj. Leneș, lipsit de inițiativă (38/2).

LESNÍRE (în loc. adv. *cu lesnire*) Lesne, cu ușurință, pe ușor (13/1).

LIPÍCI s.n. O boală care, crede poporul, vine din dragoste; p. ext. farmec prin care

cineva ne atrage, ne seduce, ne încântă; tot ce atrage, încântă (67/12).

LIVÉDE s.f. Livadă (15/11).

LOÁZĂ s.f. Secătură, lichea, netrebnic (18/2).

MÁRE adj. Deosebit, ieșit din comun, ales, distins, cu deosebite calități, plin de generozitate, de bunătate, de noblețe, binevoitor (19/6).

MARGHIÚL adj. Marghiol: șiret, șmecher, viclean, inteligent; deștept, isteț, peșicher (36/12).

MĂGURĂ s.f. Negură (60/15).

MĂRGENÁȘ -Ă adj. Care se găsește la margine, lăturalnic (60/4).

MÂNDRÍ vb. IV, refl. A se arăta satisfăcut, mulțumit, fericit; a se îngâmfă, a se fuduli (18/6).

MÁZGĂ s.f. Pojghiță moale, cleioasă sau unsuroasă, care se formează pe suprafața unor alimente sau pe pereții vaselor în care au fost anumite alimente; sevă, lichid vâscos din plante (18/13).

METAFÓRURI s.n. pl. (pl. lui *metafór*)
Metafore (35/13).

METAMORFOSÍ vb. IV, refl., tranz.
Metamorfoza: a (se) prefăce în animal, în plantă etc. (35/7).

MEȘTEȘUGÍRE s.f. Realizare; execuție sau mod de execuție (artistică) (69/6).

- MIJLOCÍRE** s.f. Intermediu.
- MINTÓS - OÁSĂ** adj. Care are multă minte; inteligent, capabil (14/3).
- MIRODÍE** s.f. Balsam, mireasmă; mirodenie (15/2).
- MIRÓS** s.n. (pl. *miroase*) Parfum, mirodenie, mireasmă (53/13).
- MITHOLOGHÍE** s.f. Mitologie (31/10).
- MLADÉN (E)Ț** s.m. Copil.
- MOȘOROÁIE** adj. Mare, grasă, ca un mușuroi (14/15).
- MOTÓI** s.m. Motan; cotoi (14/13).
- MUIMÍ** vb. IV, tranz. A momi, a imita; a ademeni, a amăgi, a înșela (13/10).
- MULȚÍ** vb. IV, tranz. A înmulți (20/14).
- MULȚUMÍTĂ** s.f. Mulțumire (39/14).
- MÚMĂ** s.f. Mamă.
- MÚREȘ -Ă** adj. Murăș; (despre animale) cu pete negre (7/16).
- MÚSTRĂ** s.f. Mostră, pildă, model, exemplu (69/17).
- NARD** s.n. Esență parfumată extrasă din rădăcină de nard; parfum (51/14).
- NĂRÁV** s.n. Morav.
- NĂVÁLA** s.f. Faptul de a se năpusti, de a se repezi; atac, iureș, asalt; năpustire (64/17).
- NEÂNTRUPÍRE** s.f. Negativ a lui *întrupire* (sinteză, unire, împreunare). Imperceptibil, nesesizabil (69/4).

- NECURMÁT-Ă** adj., adv. Neconținut, nesfârșit, veșnic, continuu (42/19).
- NETRÉBNIC -Ă** adj. Care este lipsit de valoare, de folos, de utilitate sau de însemnătate; inutil; fără ocupație; liber.
- NEVEDÍRE** s.f. Năvădire: urzire, născocire; invizibil (69/5).
- NICICÚM** adv. Deloc, defel, în nici un caz (3/8).
- NIMERÍ** vb. IV, tranz. A găsi, a afla, a descoperi (57/5).
- NÍMUI** pr. neg. Nimănui (69/9).
- NOROCÍT -Ă** adj. Norocos, fericit, mulțumit; slăvit, însemnat, important (45/5).
- OÁREȘI** adj. nehot. Oarecare, vreun (27/6).
- ÓBLU, OÁBLĂ** adj., adv. Neted (și rotunjit) (67/9).
- OBRÁZ** s.n. Persoană.
- OCHEÁN** s.n. Ocean (25/14).
- ODÍN** s.n. Odihnă (48/2).
- OFIDÍT -Ă** adj. Ofilit, veșted; umilit, înjosit (34/10).
- OSTRÓV** s.n. Insulă așezată, în deosebi, în mijlocul unui lac sau râu (29/13).
- OVRÉIE** adj. Evreiesc (47/15).
- PANIGHERISÍ** vb. IV, tranz. A celebra.
- PARAPÓN** s.n. Supărare, nemulțumire, tristețe, jale, necaz, ciudă (35/2).

- PAS** s.m. In expres. A *nu* (-i) *da pas* = a nu-i da (cuiva) voie, posibilitate, îngăduință, răgaz să facă ceva; a nu permite, a nu îngădui (4/3).
- PĂS** s.n. Durere (sufletească) greu de suportat; suferință, chin (12/8).
- PĂSTOREĂ** s.f. Păstorită (26/15).
- PĂSTOREL** s.m. Diminutiv de la *păstor*. (26/16).
- PĂTIMĂȘ** s.m. adj. Chinuit, torturat (de suferințe fizice și morale); p. ext. nenorocit, nefericit, victimă (11/5).
- PÂN** prep. Prin.
- PÂNGĂRI** vb. IV, tranz. A trata (pe cineva sau ceva) cu dispreț, fără respect (65/2).
- PÂNTRE** prep. Printre.
- PÂRLÉJ** s.m. Prilej (69/11)
- PÉLEȘ** s.n. Ciucure, fraj; îndoitura de sus a pantalonilor țărănești, prin care se trece brăcinarul; brăcinar (8/10).
- PISCĂ** vb. I, tranz. A pișcă (4/4).
- PÍTĂ** s.f. Pâine (22/6)
- PITÍ** vb. IV, tranz. și refl. A (se) ascunde (28/1).
- PLAC** s.n. Plăcere (în loc. adv. *cu plac, de un plac*) (21/14); 27/17).
- PLĂCĂTOR** s.m. Spătar (de scaun) (59/2).
- PLÉVIE** s.f. Plevilă (plivit, pliveală); tăiatul viilor (55/6).
- PLOD** s.n. Sămânță, rod, fruct (25/10).

- PLODÍ** vb. IV, refl., tranz. și intrans. A (se)
naște, a (se) prăsi; a rodi, a produce
(30/2).
- POCITÁNIE** s.f. Monstru, ființă slută, diformă
(8/3).
- PODOBÍ** vb. IV, tranz. A împodobi (17/13).
- POÉTIC** s.m. Poet (pl *poetici*) (1/5).
- POETICÉSC** adj. Poetic (35/15).
- POÉZIE** s.f. Poezie.
- POFÍDĂ** s.f. Dispreț, ironie, ciudă, batjocură,
desconsiderare (15/8).
- POLIÍ** vb. IV, tranz. A polei (37/11).
- PORÂMBÍȚĂ** s.f. Porumbiță.
- PÓTCĂ** s.f. Deochi, boală provocată de obicei
de deochi; ceartă, scandal, supărare,
necaz, belea, năpastă (22/14).
- POTRÍVĂ** adv. Egal, potrivit, proporțional.
- PRÁVILĂ** s.f. Lege (28/8).
- PREPÚS** s.n. Presupunere, bănuială, suspi-
ciune, îndoială (26/9).
- PREDISLÓVIE** s.f. Predoslovie, prefață (1/1).
- PRICEPÚT -Ă** adj. Civilizat, instruit, cult
(68/13).
- PRICÍ** vb. IV, refl., tranz. A (se) certa, a (se)
supăra (66/11).
- PRICÍNĂ** s.f. Sursă, origine (31/9).
- PRIPÁSTE** și **PRIPÁȘTE** s.f. Prăpastie, hău
(25/15; 29/13).
- PRISOSÍRE** s.f. Prisos, belșug; reușită, succes,
izbândă (69/13).

- PROPÍ** vb. IV, tranz. A opri, a interzice (27/17).
- PROVIDÉNIE** s.f. Providență.
- PSIHÍMU** s.n. Sufletul meu, scumpul meu, dragul meu (10/10).
- PUTÍNȚĂ** s.f. Putere; în loc. adj. și adv. *Cu putință* 'cu putere' (57/10).
- RĂMNÍ** vb. IV, tranz. A râvni, a dori mult; a invidia (18/1).
- RĂPĂITÚRĂ** s.f. Ropot (54/8).
- RĂSĂRÍ** vb. IV, intranz. A tresări (47/11).
- RĂSPÚNE** vb. III, tranz. A pune cu intensitate (29/4).
- RĂSUFLÁRE** s.f. Exprimare, destăinuire a sentimentelor; ușurare, eliberare de sub apăsarea unei emoții; confesiune, mărturisire (68/8).
- RĂZBOÍ** vb. IV, tranz. A învinge pe cineva, a birui; a supune (58/13).
- RĂZDÁ** vb. I, tranz. A da mult, în mare cantitate; a da mereu, neîncetat (61/13).
- RÂSFĂȚÁRE** s.f. Răsfățare, delectare, desfățare, încântare, plăcere (1/11).
- REPUBLICÁNT** s.m. Republican.
- ROTÓS** adj. Rotund (30/9).
- RUMEÓR, -OÁRĂ** adj. Rumeior (17/3).
- SÁLTĂ** s.f. În sintagma *drum dă saltă* = ascensiune, urcare (69/1).
- SATIRÁS** s.m. Diminutivul lui *satir*, nume dat unor divinități minore, rustice, din

mitologia greacă, reprezentate prin ființe care au corp omenesc acoperit cu păr, cu urechi ascuțite, cu coarne, coadă și picioare de țap (sau cal), care personificau instinctele brutale (36/11).

SATȚ s.n. în expresia *a (nu) avea saț* = a (nu) fi mulțumit cu ce are (63/3).

SĂVÂRȘIRE s.f. Desăvârșire, perfecțiune (1/9).

SCHINTÉIE s.f. Scânteie (32/8).

SCOBORÎ vb. IV, intrans. A coborî (61/10).

SCÚLĂ s.f. Lucru de preț, giuvaier (51/8).

SCUMP, -Ă adj. Zgârcit, avar (23/5).

SECETÓS - OASĂ adj. Însetat; setos (de a bea ceva) (53/14).

SEDÉF s.n. Sided, materie albă, dură și lucioasă care formează stratul interior al unei scoici (60/3).

SFEȘCÉNIE s.m. Sfeștenic, preot.

SIBERÍT s.m. Siberian, locuitor al Siberiei (30/13).

SILÍNȚĂ s.f. Chin, efort, osteneală, sforțare, constrângere (57/11).

SIMPATRIÓT s.m. Compatriot.

SLUJÍRE s.f. Supunere, înclinare (2/12).

SORTȚ s.m. Soartă, destin (29/8).

SPĂIMÂNTÁT -Ă adj. înspăimântat (32/9).

SPÂNZURÁ vb. I, intrans. A depinde.

STÁRE s.f. Situație, mod de a fi; condiție, poziție, treaptă; avere, bogăție (2/2).

STAT s.n. Statură (63/2).

- STAU** s.n. Staul, adăpost (pentru oi); sălaş (50/15).
- STIH** s.n. Vers (1/2).
- STIHURGHÍE** s.f. Versificație, poezie (68/10).
- STRÁDĂ** s.f. Chin, trudă, strădanie, suferință (34/3).
- STRÁJĂ** s.f. Pază, gardă; om de pază, străjer, păzitor, santinelă (57/6).
- STRÁIE** s.f. Strai (31/1: *strai*).
- STRÁDÍ** vb. IV, refl. A se strădui, a se chinui (3/14).
- STRÁJÁR** și **STREJÁR** s.m. Străjer (30/17; 66/1).
- STRÁJÍ** vb. IV, tranz. A păzi, a străjui (49/16).
- STRUJÍT** -Ă adj. Cioplit, zvelt, grațios, suplu (14/15).
- ȘÁGĂ** s.f. Vorbă, faptă glumeață; glumă; îndeletnicire neserioasă, faptă copilărească (1/13).
- ȘÁGUÍ** vb. IV, intrans. A șugui, a glumi (11/6).
- ȘÁTRÁR** s.m. Mic dregător, boier, care avea în pază corturile unei tabere domnești în timp de război (10/9).
- ȘI** adv. Imediat, îndată.
- TÁRLĂ** s.f. Tarla; pajiște (61/14).
- TÁMPLÁ** vb. I. refl. A se întâmpla, a se produce, a avea loc (54/12).
- TÁRCAV, Ă** adj. Pleșuv, chel (pe anumite porțiuni) (14/10).

TICĂÎT -Ă adj. și s.m. Nenorocit (ul), necăjit(ul), năpăstuit(ul), chinuit(ul); mizerabil, ticălos, netrebnic; om de nimic (3/6).

TICĂLÓS, - OĂSĂ adj. (adesea substantivat) Care se află într-o stare (materială sau morală) vrednică de milă; sărman, nenorocit, plin de suferință, de supărări; trist; nevrednic, care nu are scrupule, mizerabil (5/4).

TICNÍT -Ă adj. Tihnit, liniștit, fără griji (5/9).

TOÁTĂ adj. nehot. Întreagă, fiecare, oricare.

TROFÉI s.n. Trofeu.

TRÓSCOT s.n. Zgomot, trosnet, ropot (54/8).

TRUFÓS, - OĂSĂ adj. Glumeț, trufaș, falnic, semeț, îngâmfat, încrezut (2/14).

TÚNSĂ s.f. Sprânceană (60/2).

TURBÁ vb. I, tranz. A tulbura (27/11).

UMBRÍ vb. IV, intrans. A sta, a se odihni la umbră (50/3).

VÂZÂÍ vb. IV, intrans. A bâzâi, a susura (30/7).

VEDÍ vb. IV, intrans. A vădi, a da de față; a afla, a adevăra (31/2).

VEL - adj. invar. Prefix care înseamnă *mare* și care se întrebuințează ca epitet la rangurile boierești (8/14).

VENINÁ vb. I, tranz. A învenina (45/7).

VENÓS, -OĂSĂ adj. Veninos (10/13).

VERCÁRE pr. nehot. Oricare (6/6).

VERCÉ pr. nehot. Orice (2/2).

- VIÁ** vb. I, intrans. (sau **VIÉ** vb. III, intrans.) A trăi (68/9); vezi și 51/16: *el viață cu ele* = trăiește, viețuiește.
- VÍE** s.f. Rodul viței de vie, strugure (*gustând vie*) (64/1).
- VÍFORE** s.n. Vifor (52/11).
- VINÍ** vb. IV, tranz. A învinui, a învinovăți, a acuza (26/7).
- VINOVĂȚÍ** vb. IV tranz. A acuza, a învinui.
- VINOVAȚÍE** s.f. Acuzare, învinuire.
- VÍNTRE** s.f. Pântece, abdomen, burtă (67/13).
- VITEJÍ** vb. IV, refl. A se arăta viteaz, a se voinici (51/14).
- VÍȚĂ** s.f. Viețuire.
- VIVLIOTÉCĂ** s.f. Bibliotecă.
- VNUC** s.m. Nepot.
- VOÍ** vb. IV, refl. A se înviora, a se înveseli (40/11: *fața i să voiește*).
- VULPULÍȚĂ** s.f. Diminutiv de la *vulpe* (55/17).
- ZAVÍSTIE** s.f. Ură, pizmă, invidie (4/3).
- ZĂVÁSTĂ** s.f. Zeveastă, perdea, draperie (la ușa bisericii) (59/3).
- ZLEÍ** vb. IV, tranz. A slei (63/1).
- ZORÍE** s.f. Auroră, luminat de ziuă (44/15).
- ZVÂRLUGÁ** vb. I, intrans. A se înghesui (48/12).
- ZVÂRLÚGĂ** s.f. Persoană vioaie, sprintenă, ageră.

BIBLIOGRAFIE

I. SCRIERILE LUI IOAN CANTACUZINO ÎN VOLUME

1. Poezii noo, alcătuite de I.C./Dubăsari sau Movilău, între 1792 și 1796.

2. Ioan Cantacuzino, *Poezii nouă*, ediție îngrijită de Andrei Nestorescu, Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, București, 1993, 77 p/text multiplicat prin xerox după fotocopia, negativ, de la B.A.R.,C.V.R.,596A/.

II. SCRIERILE LUI IOAN CANTACUZINO ÎN ANTOLOGII

1.*Poezia română clasică (De la Dosoftei la Octavian Goga)*, ediție îngrijită de Al. Piru și Ioan Șerb, cuvânt înainte de Al. Piru, vol. I, București, Editura Minerva, 1970, p.33 - 38. Cuprinde poeziile: *Răsuflare* (p. 33-34), *Cântec grădinăresc* (p. 34-35), *Satiră: Omul* (p. 35-37), *Cântec păstoresc* (p.37-38), *Cântec bețivesc* (38).

2. *Poezia moldovenească modernă la începuturile ei (1770 -1840)*, îngrijirea textului, studiu introductiv, schițe, note și comentarii de Efim Levit, Chișinău, Literatura Artistică, 1977, p. 113-118. Reproduce poeziile: *Cântec grădinăresc* (p. 113), *Cântec păstoresc*, (114), *Răs mult* (p.114-115), *Satiră: Omul* (p. 116-117), *Răsuflare* (p.117-118). *Răs mult* este reprodusă după Gh. Ivănescu, *art. cit.*, iar celelalte, după *Poezia română clasică.../.*

3. *Antologia poeziei moderne moldovenești. 1770 — 1840*, ediția a doua, revăzută și completată, îngrijirea textului, studiu introductiv, schițe, note și comentarii de Efim Levit, redacție științifică Pavel Balmuș, Chișinău, Literatura Artistică, 1988, p. 163-173. Cuprinde poeziile: *Păs depărtat fiind de Tica* (p.163), *Măgulire soții(i) cei pocite* (p. 163-164), *Cântec grădinăresc* (p.164), *Poveste* (p.165), *Cântec păstoresc* (p. 165-166), *Râs mult* (p. 166/167), *Satiră: Omul* (p.168-169), *Lăcașul morții* (p.170), *Eleghie* (p. 170-172), *Răsuflare* (p.172-173). / Reproduse după microfilmul originalului aflat în posesia lui V.M., Gațac/.

III. SCRIERILE LUI IOAN CANTACUZINO ÎN MANUSCRISE

1. *Istoria lui Machen, povestire englezească, scrisă de pe franțuzească de abati Arno și tălmăcită aceasta cum și cele ce urmează de I.C. la anul 1794*, B.A.R., ms. nr. 3099, f. 1-49 / Traducere din François - Thomas-Marie de Baculard d'Arnaud/.

2. *Arsachie și Ismenia, istorie din partea Răsăritului, scrisă di pe franțuzăște de Monteschiu și este tălmăcită la let 1794*, B.A.R., ms. nr. 3099, f. 50-87 /Traducere din Montesquieu/.

3. *Narchis sau îndrăgitul dă însuș de sine, comedie de Jan Jac Ruso pe franțozește făcută și tălmăcită la anu 1794*, B.A.R., ms. nr. 3099, f. 88-123 /Traducere din Jean - Jacques Rousseau/.

4. *Numa Pompilius, al doilea crai al Romii. Pă franțozește scris de monsiul Florian și tălmăcit de I.C. la*

an.1796, B.A.R., ms. nr.1550, autograf al lui Ioan Cantacuzino.

5. *Cercarea asupra omului de Alexandru Popu, scrisă și tălmăcită după farțozește de C. Ioan C. la anul 1807, la Odesa*, B.A.R. ms. nr. 6002, autograf al lui Ioan Cantacuzino /Traducerea primelor trei părți din *An Essay*, de Alexander Pope, după versiunea franceză în proză a lui Silhouette/.

6. *Plan sau formă dă oblăduire republicească*, B.A.R., ms. nr. 409, f. 19 (vezi și ms. nr. 7, f. 31-39, o transcriere).

7. Unii cercetători (Mircea Anghelescu, *Ismîn și Isminia...*, în *Probleme de literatură comparată și sociologie literară*, 1970, p. 129-134, republicat și în *Preromantismul românesc ...*, 1971, p.102-107; Paul Cornea, *Originile romantismului românesc ...*, 1972, p. 100 și 630; Florin Faifer, în *Dicționarul literaturii române de la origini până în 1900*, 1979, nota 2, p. 148) atribuie lui Ioan Cantacuzino și traducerea romanului pastoral *Întâmplările lui Ismîn și Ismeniei*, versiunea franceză semnată de P. Fr. de Beauchamps a unui roman bizantin, de Evmathios Macremvolitis (vezi B.A.R., ms. nr. 4246 și B.C.S., ms. nr. 4807). N.A. Ursu a demonstrat însă, pe baza unor fapte lingvistice, că traducerea aparține lui Alexandru Beldiman (vezi N.A. Ursu, *Traduceri necunoscute din tinerețea lui Alecu Beldiman*, în „Limba română”, an. XXXV, nr.2, martie - aprilie 1986, p. 122).

IV. REFERINȚE CRITICE

Al. Alexianu, *Din cărțile vechii mitropolii din București. Câteva date privitoare la viața și opera fostului mare spătar Ioan Cantacuzino*, în "Glasul bisericii", XXVI, 1967, nr.5-6, p. 609-639.

Mircea Anghelescu, *Ismin și Isminia. (Date noi despre traduceri românești din literatura universală de la sfârșitul secolului al XVIII-lea)*, în *Probleme de literatură comparată și sociologie literară*, București, 1970, p. 129-134.

Mircea Anghelescu, *Preromantismul românesc (până la 1840)*, București, Editura -Minerva, 1971, p. 67, 69, 70, 76, 77, 79, 80, 86, 87,94,102-109,111,243.

P. Balmuș, *Începuturile poeziei moldovenești*, în „Literatura și arta” nr.19 (1672), Chișinău, 11 august 1977.

Nicolae Bălcescu, *Spătarul Ioan Cantacuzino*, în „Magazin istoric pentru Dacia”, tom. 1,1845, p. 187-205 (vezi și *Opere*, I, partea I, București, 1940, p. 135-149).

Gh. Chivu, *Ioan Cantacuzino, Poezii nouă, ediție îngrijită de Andrei Nestorescu*, București, 1993, 77 p. (*Academia Română, Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu ”. Documente și manuscrise literare, serie nouă*), în „Limba română”, an XLII nr. 6, iunie 1993, p. 315-316.

Al. Ciorănescu, *O veche traducere din J.J. Rousseau*, în „Revista Fundațiilor Regale”, IV, 1937, nr.6, p. 659-665.

V.Cirimpei, *La izvoarele poeziei moderne moldovenești*, în „Nistru”, nr.9, Chișinău, 1977.

Iuliu C. Ciubotaru și N. A. Ursu, *Un proiect românesc de republică din secolul XVIII*, în „Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie «A.D. Xenopol» Iași, tom. XXIV, 1, 1987, 1, p. 181-196 (Partea I, *Proiectul este elaborat de un muntean la sfârșitul secolului XVIII*, p. 181-190, de Iuliu C. Ciubotaru; Partea a II-a, *Autorul proiectului este spătarul Ioan Cantacuzino*, p. 190-196, de N.A. Ursu).

H. Corbu, *Integritatea procesului literar*, în „Moldova socialistă”. Nr. 191 (13494), Chișinău, 17 august 1977.

Paul Cornea, *Originile romantismului românesc. Spiritul public, mișcarea ideilor și literatura între 1780-1840*, București, Editura Minerva, 1972, p.6, 77, 89, 91, 100, 109, 110,111, 119, 120, 143-146,158, 630, 637.

Alexandru Dușu, *Ecouri rousseauiste în cultura română*, în „Viața românească”, 1962, nr.7, p. 79-85; 1964, nr. 3, p. 179- 183.

Alexandru Dușu, *Contribuții documentare la tratatul de „Istoria literaturii române”*, în „Steaua” XVI, 1965, nr. 9.

Alexandru Dușu, *Prolegomene la studiul comparat al literaturii române. Primele contacte cu literatura engleză*, în *Studii de literatură universală*, vol. IX, 1967.

Alexandru Dușu, *Coordonate ale culturii românești în secolul XVIII (1700-1821). Studii și texte*, București, Editura pentru Literatură, 1968, p. 186-170,

199-212 (Alexander Pope, *Cercare asupra omului* (1796/, 1807), 255, 302, 365, 370.

F.(lorin) F.(aifer), *Cantacuzino, Ioan*, în *Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900*, București, Editura Academiei, 1979, p.147-148.

Istoria literaturii române, II, București, Editura Academiei, 1968, p. 180-183, 509, 519.

George Ivașcu, *Istoria literaturii române, 1*, București, Editura Științifică, 1969, p. 215, 293, 294, 295, 331, 334, 338-339, 528, 569, 592.

Gheorghe Ivănescu, *Un poet român necunoscut, din a doua jumătate a secolului XVIII*, în „Iașul nou”, an V, 1953, nr. 3-4, p. 219-232.

Gheorghe Ivănescu, *Ioan Cantacuzino, Poézii noo. Studiu introductiv, facsimile, transcrieri, studiu asupra ediției* (pagini incomplete, în intenția reeditării volumului *Poézii noo*), Biblioteca Academiei Române, Filiala Iași, ms. nr. 58/1.

G. Ivănescu și N. A. Ursu, *Un scriitor muntean de la sfârșitul secolului al XVIII-lea: Ioan Cantacuzino*, în „Studii și cercetări științifice”, *Istorie-Filologie, Filologie*, Iași, anul X, fasc. 1-2, 1959, p. 135-140.

Efim Levit, *Ioan Cantacuzino, în Poezia moldovenească modernă la începuturile ei (1770 - 1840)*, Chișinău, *Literatura Artistică*, 1977, p.110-113.

Efim Levit, *Ioan Cantacuzino, în culegerea Cercetări de istorie literară*, Chișinău, 1978, p. 21-36.

Efim Levit, *Studiba odnogo pereselența. (Jizni i literaturnoie tvorcestvo Ioanna Kantacuzino)*, v sbornike *Etiudî po moldavskoi filologhii. Șișmariovskie citania*,

Chişinirov, 1980/ *Destinul unui colonist. (Viaţa şi creaţia literară a lui Ioan Cantacuzino)*, în culegerea *Studii de filologie moldovenească. Lecturi în memoria lui V.F. Şişmariov*, Chişinău, 1980 / , p. 76-93.

Efim Levit, *Ioan Cantacuzino*, în *Calendar de masă pe anul 1982*, Chişinău, 1982.

Efim Levit, *Ioan Cantacuzino*, în *Literatura şi arta Moldovei. Enciclopedie*, vol. I, Chişinău, 1985, p. 278-279.

Efim Levit, *Ioan Cantacuzino*, în *Istoria literaturii moldoveneşti. De la origini până la 1840*, vol I, Chişinău, Ştiinţa, 1986, p. 392-397 (vezi şi p. 324, 349, 370, 372, 373, 379, 382, 384, 388, 587, 609).

Efim Levit, *Ioan Cantacuzino*, în *Antologia poeziei moderne moldoveneşti. 1770-1840*, ediţia a doua revăzută şi completată, Chişinău, Literatura Artistică, 1988, p. 158-162 (vezi şi notele de la p. 528-529).

Nicolae Manolescu, *Istoria critică a literaturii române*, I, Bucureşti, Editura Minerva, 1990, p.3, 98, 102, 162.

V. Nastasiu, *Poezia - o continuitate a genului*, în „Moldova”, nr. 8, Chişinău, 1977, p.14.

I. Negoitescu, *Istoria literaturii române*, I, (1800-1945), Bucureşti, Editura Minerva, 1991, p. 11, 47.

Andrei Nestorescu, *Argument*, în ediţia Ioan Cantacuzino, *Poezii nouă*, Bucureşti, 1993, p.5-8.

Ion Nuţă, *După 200 de ani*, în „Sinteze”, an IV, nr. 31 (106), Bacău, 5 august 1993, p.5.

Al. Piru, *Ioan Cantacuzino, în Literatura română veche*, București, Editura pentru Literatură, 1961, p.562-567.

Al. Piru, *Ioan Cantacuzino, în Istoria literaturii române*, II, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1970, p.386-390.

Al. Piru, *Ioan Cantacuzino, în Poezia română clasică. De la Dosoftei la Octavian Goga*, I, București, Editura Minerva, 1970, p.33.

Al. Piru, *Ioan Cantacuzino, în Istoria literaturii române de la început până azi*, București, Editura Minerva, 1981, p. 34-35, 59.

D. Popovici, *La littérature roumaine à l'époque des Lumières*, Sibiu, 1945, p.97, 100, 127, 128, 129.

D. Popovici, *Pope și Conachi, în Studii literare*, II, Cluj - Napoca, Editura Dacia, 1972, p.224-228.

Mariana Preotu, *O carte unicat în colecția Bibliotecii Academiei R.S. România -Filiala Iași: Ioan Cantacuzino, „Poezii nouă”*, comunicare susținută la Simpozionul Național „Valori bibliofile din patrimoniul cultural național. Cercetare și valorificare”, IX, Brăila, 1988.

Mircea Scarlat, *Istoria poeziei românești*, IV, cu un argument de Nicolae Manolescu, ediție de Dora Scarlat, București, Editura Minerva, 1990, p. 275.

Dan Simionescu, *Bibliografia românească veche*, IV, *Adăugiri și îndreptări*, București 1944, p.1 11 (nr.247).

V.F. Şişmariov, *Romanskie poselenia na iughe Rossii/ Coloniile romane la sudul Rusiei/* Leningrad, 1975, p.75, 77, 78, 79.

N.A. Ursu, Ioan Cantacuzino, în *Istoria literaturii române*, II, Bucureşti, Editura Academiei, 1968, p. 180-183.

N.A. Ursu, *Traduceri necunoscute din tinereţea lui Alecu Beldiman*, în „Limba română”, an. XXXV, nr. 2, martie-aprilie 1986, p. 122.

Ileana Verzea, *Pope în România*, în „Revista de istorie şi teorie literară” nr. 3, 1969.

ANEXĂ

FACSIMILE DUPĂ LUCRAREA ÎN ORIGINAL

POEZII NOO

ALCĂTUITĂ DE

I... K...

ТО ЁЗІН :

НОѠ.

І А К Х Т Ъ Н Т О :

А Ъ ;

І ... К . . . . .

Предисловіе .

ЗНАЕ ДЪН ПРАЧЕСТИ СТИХЪМ СМЪТЪМ
 АВЪЗ АМЕМ СТРЕИМЕ . ОУ АЛТИА АМЪ
 ДЪН НОД ПЪ АМКА РЪМЖИЪКЪ ШЪ ЧЕА МЪ
 ТОТ ДРЕПТ АКИПЪНЪ ЧЕАШЪ ВЪКН ПЕ
 ТОАТЕ АЧЕИТЪ СЪВ ФЪКЪТ МАИ АВАТ ПЕНТЪ
 ПЕТРЕЧЕ ДЪ ВРЕМЕ . ШИИЪ ПЪ ГЪНД А ФЪ АВЪРЪМ
 ПЪ ПЛАКЪА МЪАТОРА : . СЪВ КЪ ГЪНД ДЕ А ВЪТН
 О ШЪТИЕЛЪ ПЪ ТОАТЪ СЪВЖИШЪРЪ МЪЦЪВЪСЪ
 АЪН ПОСТНЧЕСКЪ . СКРЪНЪТЪРЪА ПЕТРИЖИДЪ ЧА
 СВЪРАСЪ СЪАЛЕ ЧЕЛЕ НЕ ТРЕЕННЪ АШЪАРИШЪ КЪРЕ РЪСЪФЪ
 ЦЪРЕ АКНЕЗЪНЪИИ . АКЪМ АРАТЪ ШЪ ДАРИШЪ КЪМ
 ФЪИИЦА ТЪНЕРЪЦНАШЪ . ШЪ ШЪУМЕ СЪАМЪ ЧЪМ
 ПЕТРЕВЪТЪ ПРМНЪ ТЪАИИЪ .

Дѣла (отъ помяну...)
 Акипъти...
 Дѣла...

Дѣла (отъ помяну...)
 Дѣла...

Οατήρз Ѡмъль .

· ΛѢМЕ ἄρε στᾶρε .
 Πέψε . зεѡρзтѡаре :
 ἄνη ἄτῃ маη мѣкз .

Πητ ἄтз ἱᾶ ηδш στρῆкз .
 Ѡмъλ мᾶηδρѡ . сз фтлѣψε .
 Кз ἔλ тѡлатε стзпжнѣψε .
 Чѣрнл ἄсш сᾶрфн дрѣс .
 Πῆптрѡ джнезл чѣл ἄлѣс .
 Ѡ ѡаре . Λѡηз . стῆле глѡлтз .
 Чѣле дз сѡс фῆрѣ тѡлтз .
 Λѡη сᾶηт гᾶта спре слѡтῆре .
 Шῆ рᾶη ἄре ἱᾶр гзтῆре .
 Дз петрѣкз мѡлт трѡфѡс .
 Дз кзт χΰрз маη нѡрокѡс .
 Арфῆ ἄвжнд шῆ ἄлтѡ лῆкᾶш .
 Пѡрпн δῆде фѡарте ерзтмᾶш .

ἱᾶδ

Ур

12.

И н ч а ч а т а ш о т ж н а ч е щ е .
 А е а т р а н ф т р а н е б о е .
 М и н а з а н н с з н а н б з в о e :
 К з с р а о а r e i z c t p a z a ч е щ е .
 Э р е а ч е в а ч е а о р е щ е :
 П ф т а н к р е щ е н н а з п а ч е .
 в а ч е а р е н н ч е н п а ч е .
 К а р е n o a r e n a a в н и з .
 И н н а с а т о т р а ч н и з .
 К а р е с ф ж ш и т н а р е н н ч и z o m .
 Э а ф к а n e п а n н а з ф o m .
 У а р а z a ч и н з и n t p n k z n t a .
 А н о н з н ч е ф e r n n n t a .
 Ч e r a t o a e ш н ч е т а ч е .
 Э м а ф а ч е ш n p e ф а ч е .
 О у н а e п z ч e n z v z e n z a z п o n .
 И а р н а м н т п z n o m e e o n .

[3 .]

еще из трѣдѣнне .

а поартъ маи тоут дъ нас .

Ар завнѣтїа лѣк нѣн дъ нас .

Узда фолартѣ дла пнѣкъ рѣѣ .

Дрѣг арѣнт стѣн кѣркѣн грѣѣ .

Фрѣка , сплѣма шн мннчѣна ,

Фѣрѣ калѣ прѣ не бѣна .

Клѣвѣтнрѣ шн пѣрѣ рѣѣ .

Кѣт из мншкѣ , ѣле ѣколѣ .

Ар мѣндрїа фѣмѣрѣлїа .

ѣла дѣнѣла тоут дъ калѣ .

Глѣтѣ мѣлатѣ фѣрнчнчѣѣ .

Шн дъ кѣт бѣѣ маи чннѣтнчѣѣ .

Длѣр бѣллѣ фѣрѣ сѣмѣ .

Кѣн мѣрѣцѣѣ нѣ калѣ сѣмѣ

кѣрнчн лѣн дѣѣ фѣрѣ дѣ кѣѣтѣ .

Шн лѣн сѣѣн прѣ рѣѣ пѣѣтѣ .

ѣла

Ёа че зиче кѣи Іконитъ .
 Аіементѣ шѣ ннмеритъ .
 Ка фїица чѣ прѣ налтѣ .
 Гикълоѣда брѣакънѣалтѣ .
 Нич рѣшнѣ ннч снмцїре .
 Оз причѣвъ калѣ: фїре .
 Ёсте ннмїк ннмїк кѣрѣт .
 Оз кѣрмѣзе ѣлѣдѣт .
 Ёа дѣ ка вѣрѣ ѣфї тикнїт .
 Ва вїцѣнї манї не мѣхнїт .
 Нѣрѣкѣкѣ дѣ шѣртѣчѣнн .
 Іорѣѣрн шѣ мѣлат мннчѣнн .
 Іѣрѣ кѣкѣ нѣ еѣлѣсе .
 Аѣпѣ рѣлѣ мѣлатѣ вѣсе .
 Фїѣркѣш пѣчѣ Іннмїн ѣдн .
 Нѣрѣ нѣ сѣ шѣр ка прѣ оѣн пѣн .
 Мѣлѣлѣлѣкѣ сѣѣрѣннї елѣ .

Кѣ

Къ съ афлаз ла чѣ калъ .
 Нѣ копринъз ннч фѣнне .
 Гѣндѣри че нѣ ес бнне .
 Чѣл че лѣмѣ аѣ ашезат .
 Тѣт прѣ бнне аѣ вѣрт даѣ даѣт .
 Ка вѣр кѣре палѣнѣ фѣннцъ .
 А аѣтѣ асѣ тревѣннцъ .
 Дѣч вѣн чѣлѣнѣ че сѣ бѣте .
 Шн палѣт колннѣс кѣпѣш бѣте .

Кѣнтек пѣторѣск

ѿ флѣер флѣерѣуѣли .
 Спѣне аѣ вѣрѣмѣашѣли
 Спѣне ѡнѣнѣшѣ мѣли .
 Кѣ еѣ нѣ вѣнт пѣнѣтрѣ еѣли
 Шнли сннѣвѣ снѣмѣлѣнн

Пѣннцѣ

Іаіцеци бѣци рѣмзгаци .
 Зѣла кѣ чобѣла лѣр .
 Ё дѣ тѣт дѣтѣ ла ѣмѣр .
 Іх ѣбѣци мѣлшзѣн .
 Бѣн вѣ жѣкац ѣѣ пѣн .
 Бѣн вѣнѣнѣц гѣлмѣнц .
 Дѣр пѣзѣнц нѣ ѣбѣнц .
 Аѣлѣ нѣн ѣтѣт дѣ рѣѣ .
 Кѣ мѣр кѣ фѣкѣл сѣѣ .
 Ёл пѣне рѣтѣр рѣѣ .
 Кѣнѣ ѣм нѣн пѣзѣрѣѣ .
 Ёѣ ѣпѣзѣн бѣнѣ
 Нѣ пѣч нѣч нѣ мѣнѣ .
 Гѣрѣлѣнцѣ дѣрѣѣ .
 Кѣм пѣнѣ цѣнѣ рѣтѣрѣѣ .
 Іѣнѣ нѣрѣнѣ рѣнѣнѣ .
 Пѣч пѣнѣ нѣ лѣнѣнѣ сѣнѣ
 ѣѣ

СѸ мѣргъ съ вѣзъ лѣкѣлѣ :
Оуидемъ сътѣ норокѣлѣ .

Почитаніе :

Оуи боѣръ дѣ лѣвнцѣ .
Лѣкомъ ка ѡ бѣнцѣ .
Порѣнчѣ пинтрѣ чѣнцѣ .
Сѣнѣ фѣкѣзъ ѡ кѣркѣ пѣнцѣ .
Ѣмѣнкѣ крѣпѣ мѣарѣ .
Нѣнѣ лѣкѣ . дѣнѣ пѣлешъ сѣрѣ .
Глѣнцѣ мѣнѣскѣ сѣпѣсѣ .
Пѣ сѣвѣдѣ нѣ дѣлѣ сѣ вѣрѣ .
Нѣдѣтѣ нѣнѣ лѣ дофторѣ .
Знѣвѣрѣ пѣпа сѣ вѣнѣ .
Фрѣнцѣнѣ бѣлѣ лѣ знѣсѣ .
Тѣтѣ чѣмъ фѣкѣдѣ сѣнтѣ вѣнѣ .

Handwritten notes in Cyrillic script, including a large scribble and several lines of text.

Дѣ

Де време че ѿ сѣ моръ .
 Ка съ лѣне сфжршнт ѱшоръ .
 Лх : зѣнец вѣрог сѣ вѣне .
 Кѣ че маѣ бѣ ꙗ типисе .

Тѣне зѣне :

Лѣче лѣжѣ аз рѣ .
 Кѣ чѣл че вѣнец вѣрѣ .
 Дѣн чѣс че тѣв зѣрѣт .
 Інма сѣв рѣнѣт .
 Кѣм вѣн фѣ дѣр кѣ чѣн :
 Чѣн вѣнз пѣ бѣн .
 Кѣ кѣпѣл чѣл фѣрѣмѣс .
 Кѣ грѣна чѣл сфѣтѣс .
 Пѣн нѣч ѱтрѣбѣнѣцѣ ,
 ꙗ пѣне лѣжѣт снѣнѣцѣ .

Handwritten notes in Church Slavonic script, likely a commentary or correction. The text is partially obscured by a vertical line and is difficult to decipher fully. It appears to contain several lines of text, possibly related to the main text above.

Шам зиче нѣ гласѣ снѣгѣ .

Ка мѡартѣ сѣм чѣр снѣгѣ .

Ѣз поѣ акѣм сѣ пѣнѣ .

Ачѣста аз ѡ вѣнѣ .

Дѣр нѣ щнѣ кѣн пѣкѣт .

Ѣнѣл чѣ рѡк сѣлѣ дѣт .

Дѣрѣ аѣзѣт сѣ пнѣре .

Алѡк аз мѣнѣжѣре .

Сфѣт Ѣнѣ Шѣтрѣр ѣморѣзѣт чѣ
лѣѣ аѣтѡт чѣлѣ Ѣнѣнѣмѣ ѣгѣрѣ .

Нѣщнѣ Ѣнѣнѣмѣ Ѣнѣнѣмѣ шѣтрѣрѣ .

Кѣ азѣчѣлѣ ѣмѡр Ѣ шнѣ ѣмѣр .

Кѣ ѣре сѣѣѣщнѣ фѡартѣ вѣнѡлѣ .

Шнѣ мѣлѣтѣ мѣнѣжѣрѣ мнѣнѣнѡлѣ .

Аѣ вѣрѣнѣцѣ пѣзѣщнѣтѣ ѣнѣнѣ .

Сѣ

Handwritten notes in Cyrillic script, likely a commentary or correction, written vertically on the right side of the page.

Кан

2 2 .

Нив фрика нѣуанз .

Кану канузм шмбат ким .

Махнрѣ новѣуим .

Кан кан кан кан кан .

Кану голим пахаѣ .

Аѣмѣ сфзашт наи .

Еа не аз хойнѣ .

Имник нѣи ка енѣ .

Кантѣк ецикѣк .

Сънѣ

Баѣш аравнѣ докнѣкѣ .

Аравнѣ кѣ нѣ шѣрѣкѣ .

Атрѣз мѣ кар ш пав пѣтнѣш .

Аморѣ аѣ аѣ аѣ аѣ аѣ .

Аѣн фѣрѣмѣшн гѣ нѣтѣ шѣмѣ .

Фѣрѣн пѣ котѣ фѣрѣнѣмѣ .

Оз нѣи фѣрѣ сѣрѣтѣ аѣтнѣ .

Κἄν βῆν πῆκ μδῆ ἄπῶ .

Καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ .

Ὁὐε μῆν φῆρτάτε .

Κἄτ ἂν σῆνῶτάτε .

Κα νδῶνμ πῆε ἐννε .

Δόμ φῆ βῆν σῆν μῆρνε .

Καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ .

Πῆε ἀπῆρτάτ φῆνδ δῶ

Τῆκα :

Ἰννεμῶ χῆ φολός βῆζν .

Ἄτότ χῆβ κῆχ ὀφτέζν .

Ψῆβ κῆ γῆνδῶ εῖ πρῆννε .

Ἄ πῆπῶδμ δῶ νῆν χοδῆν .

Δῶρ σῆν ἔλ χῆ βῆν τῆ φῆκῆ .

Κῆνδῶ Τῆκῆ κῆμ ἔλ τῆν .

Handwritten notes in Greek script, likely a commentary or translation of the main text. The text is written vertically and includes phrases such as:

Κἄν βῆν πῆκ μδῆ ἄπῶ .
 Καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ .
 Ὁὐε μῆν φῆρτάτε .
 Κἄτ ἂν σῆνῶτάτε .
 Κα νδῶνμ πῆε ἐννε .
 Δόμ φῆ βῆν σῆν μῆρνε .
 Καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ .

Κα

Кнѣѡа кѣре кѡ мнѣри .
 Бѡ дѡ мѡлатѡ фѣричѣре .
 Акѡм сѣмѡт шѣн ѣѡ прѣ бѣне .
 Кѡт ѡмѡр ѣсте пѡ тѣне .
 Оѡнде ѣши прѣ дѡпѡртѡтѡ .
 Шѣн дѡ тѣка пѡлатѣ ѡнѡтѡтѡ .
 Дѡр гѡнѡѡ чѣ фѡлѡс ѡре .
 Тѣкѡлѡсѡ пѡчѣ нѡре .
 Вѣѡѡа фѡлѡрте ѡз сѡтѡлѡѡѡѡ .
 Нѡлѡптѣ прѣ мѡлат ѡмѡнѡмѣѡѡ .
 Бѡнѡ . шѣн ѡх . ѡлѡтѡѡ чѣл мѡлат .
 ѣл нѡѡа фѡчѣ кѡч ѣѡте мѡт .
 Ѣнѡмѡ нѡѡ фѣнѡ кѡпѡнѡѡ .
 ѡмѡнѡѡнѡ сѡнѡтѣѡ дѡ мѡнѡѡ .
 ѡтѡлѣѡ вѡлѡстѡѡ не грѣшнѡт .
 ѡѡѡѡм дѣ кѡѡрѡнѡ сѡфѡршнѡт .

Кнѣѡа кѣре кѡ мнѣри .
 Бѡ дѡ мѡлатѡ фѣричѣре .
 Акѡм сѣмѡт шѣн ѣѡ прѣ бѣне .
 Кѡт ѡмѡр ѣсте пѡ тѣне .
 Оѡнде ѣши прѣ дѡпѡртѡтѡ .
 Шѣн дѡ тѣка пѡлатѣ ѡнѡтѡтѡ .
 Дѡр гѡнѡѡ чѣ фѡлѡс ѡре .
 Тѣкѡлѡсѡ пѡчѣ нѡре .
 Вѣѡѡа фѡлѡрте ѡз сѡтѡлѡѡѡѡ .
 Нѡлѡптѣ прѣ мѡлат ѡмѡнѡмѣѡѡ .
 Бѡнѡ . шѣн ѡх . ѡлѡтѡѡ чѣл мѡлат .
 ѣл нѡѡа фѡчѣ кѡч ѣѡте мѡт .
 Ѣнѡмѡ нѡѡ фѣнѡ кѡпѡнѡѡ .
 ѡмѡнѡѡнѡ сѡнѡтѣѡ дѡ мѡнѡѡ .
 ѡтѡлѣѡ вѡлѡстѡѡ не грѣшнѡт .
 ѡѡѡѡм дѣ кѡѡрѡнѡ сѡфѡршнѡт .

Мѡ

Мъгълне Соціи чинъ почи́те :

Дъи́и фн̄ оу́рътъ , а́и фн̄ прѣ́ фрѣ́моагъ .

Дъш̄ фн̄ оу́н не́то́тъ , а́и фн̄ прѣ́ минѣ́оагъ .

Дъна́и фн̄ дъ́ гѣ́цъ , а́шфн̄ то́тъ дъ́ фо́къ .

Дъи́ѡ ма́и де́цера́ , а́р фн̄ сѣ́ ма́ ко́къ .

Дъна́и канѣ́и ѡ́ки , а́и фн̄ е́дтенъ трѣ́гъ .

Дъна́и ржи́тн̄ дн̄и́цн̄ , а́и фн̄ нѡ́манъ ша́гъ .

Дъна́и фн̄ прѣ́ нѣ́гъ , а́и фн̄ а́лгъ ка́шъ .

Дъна́р фн̄ на́сѣ́ла пѡ́ми , а́р фн̄ дрѣ́гъла́шъ .

Дъна́и фн̄ тѣ́ка́въ , а́и фн̄ а́конъла́тъ .

Дъна́и фн̄ со́нагъ , а́и фн̄ канъ́ е́тъ .

Дъа́р фн̄ гѡ́ра ми́къ , а́р фн̄ ка́ де́ е́аго́и .

Дъна́р фн̄ кѣ́ дъ́ со́н , на́и е́тн̄гъ́ ка́ оу́н мо́то́и .

Дъа́и а́вѣ́ цѣ́цн̄це , на́и а́вѣ́ цѣ́цо́аи .

Дъа́и фн̄ ма́и стѣ́жн̄тъ , на́и фн̄ мо́шо́ро́аи .

Дъа́и ше́дѣ́ ма́и е́нне́ , на́и фн̄ е́ро́аскѣ́и па́тъ .

Дъа́и

Δῆλ' οὐ μελλὰ μᾶν ἀρέπτ , ἄρ φῆ βᾶκ' α οὐήτάτ .

Δε νᾶσ ἀβ' ε νᾶσ , ἄη φῆ μιροδῆ .

Δε νᾶσ βαρκῆ ὠκη . τᾶσ παζήνε δε κίε .

Δε νᾶν φῆ κάμ ιτρεβε . ἄη φῆ φόαρτε τρεβε .

Δε ηδ μίαν φῆ γρόαζε . μίαν φῆ φόαρτε δεράε .

Δε νᾶν φῆ ποχίτε . ἄη φῆ μινδῆάτε .

Δε ηδ τ' εσ σῆ χδλῆ , ἄη φῆ τ' οτ οὐήτάτε .

Ποφῆδε σῆ ἄπδτᾶρε οὐήν

ἀη τρεῖ σδρόρη τε ατᾶε

πυέε τε ζήε .

ἄτρο φρεμόαε ἀνέδε .

Τρεῖ πειρεῖε σκεῖε ,

οὔνα φόαρτε κῆντετόαε .

Κρέε κα ε πρηνεγέτόαε .

ἄλα εἶτε τδρτδρε .

Σάδε τ' οτ πε ὠ ρεμδρε .

Сг

Оздрѣмъ рѣзъ сѣрѣцѣи •
 Шинъ ѣзборъ тогъ сѣпрѣцѣи •
 Чѣнъ лѣнтѣ орѣ ѣкѣнтѣ •
 Окѣмѣзъ фѣце оѣнфѣзъ пѣмѣзъ •
 Трѣвѣ лѣнцѣ нѣвъ колѣнѣи •
 Кѣ со цѣнъ фѣнѣзъ кѣнѣ •
 Ёндѣ вѣдѣ оѣнъ копѣчѣл •
 Фѣнъ кѣрѣцѣ шѣкѣнъ ѣвѣзъ ѣл •
 Лѣкѣмъ шѣдѣ пѣнъ лѣтрѣгѣнъ •
 Шинъ кѣ кѣрѣнѣдъ вѣкѣнтѣ вѣнъ •
 Фѣнъ ѣрѣ пѣнъ мѣрѣчѣнѣи •
 Копѣчѣлъ чѣнъ гѣмпѣзъ кѣнѣ •
 Ёндѣ пѣзѣрѣ ѣкѣнтѣ •
 Тѣ нѣнъ сѣзѣпѣтъ фѣзѣдѣ рѣнѣ •

Кѣнтѣкъ гѣзѣнѣзѣскѣл •

Фѣзѣмѣдѣлѣ трѣнѣдѣфѣнѣи •

Цѣнъ

Нїнец фїцншóара лфїре .
 Фїн драгъле тоѣ рѣмїѡр .
 Бїктнрѡр бїкж дз мбалт доѣ .
 Нѣ мїц пажнцѣ тѣлпнїца .
 Кз цїа мѣ днн рзмѣрїца .
 Флорнѣ ашл фрѣмѡлгз .
 Трѣбѣ лфн шн норкóлгз .
 Бѣкѣрзте країн дз флорн .
 Кз ѡ сз вѣзн аз дої ѡншорн .
 Карѣ ѡмóлгз шн карѣ лѣнѣ .
 Ал . ѡнѣте : ашл лмфак мнѣ .
 Нѣм маїн дорн грздинїца .
 Кз ѡ гн подóбїцн коїнца .
 Ънде лпѣрѣл чѣл дрзгълаш .
 Шлѣ фзкѡт лмóрѣл лзкáш .
 Мѣ дз топѡне пз пѣптѣл бн ;
 Шнѣ , нѣгрѣшнѣт : кзнѣ маїн пѣн .

Въ нѣмъ мѣнѣ

Тóцн ѿ рѣзмнн сз те бѣзз ;
 Шн тѣ поци дорн лѣтз лозз .

Чнне зн гнмпе лн дѣмжнз ;
 Кѣ сзн гнпн срнннз мжнз .

Кѣре ѿ вѣрѣ сз тз рѣпѣкз ;
 Шн кѣ тнне сз мжндрѣкз .

Покѣете :

Зн грѣнде . кзнтжнд вѣра .
 Ноаптѣ , ла зорн . ла пржнз сѣра .

Ѣл сз гзнн тóт додѣтз .
 Ѣ гнрнз фѣрдз еѣкѣтз .

Шн не лѣжнд ннч ѿ фѣрмнцз ;
 Дз мждгз сѣѣ брѣѣлнцз .

Мѣре лл бечнла фѣрннкз .

Шн спѣе кѣт фѣамѣ Ѣ стѣнкз ;
 Соро дѣм че вѣ ко днчнн .

*латинъ дѣмъ и дрѣво
 се дѣтн и дрѣво*

Кѣ

Къ шъ грѣндинаъ вѣзъ къ пѣнѣ .
 Шн пѣнъ ꙗ лѣна лѣнѣ къпторѣ .
 Дъ нѣ цонѣ дѣ шнѣ ѣѣ . Сѣ мѣрѣ .
 ꙗкъ цнѣ вѣнѣ дѣ ꙗкъчнѣт .
 Крѣдем . къ тѣотъ къѣ флазмжнзѣтѣ .
 Дѣрѣ фѣрнѣка нѣ фѣотъ мѣрѣ .
 Ннѣ ѡ дѣтѣ ꙗпрѣмѣтѣорѣ .
 Фрѣтѣ . пѣ кълѣдѣнѣ чѣ фѣчѣнѣ :
 Брѣмѣ ꙗвѣнѣ дѣчѣ нѣцѣ сѣжнѣнѣнѣ ,
 Грѣрѣрѣ . ꙗнѣ знѣнѣ . ꙗтѣднѣчнѣ кжнѣтѣм .
 Шнѣ ла мѣрнѣ ннѣ къвѣм нѣ гжнѣдѣм .
 Дѣкѣнѣ ꙗшѣ сѣ нѣцѣ пѣнѣ рѣѣ .
 Жѣоакѣ ꙗкѣш . ннѣмѣкѣ нѣцѣ дѣѣ зѣѣ :

Кжнѣтѣк Пѣсторѣскѣ :

Пѣсторѣѡла чѣнѣ дрѣчнѣтѣ .
 Пѣлѣрѣтѣ тѣѣрма тѣотъ мжнѣнѣтѣ .

ЕН ФЛОРИЧКА КЪНПЪЛЪН .
 НЪН ДЪ ѠДЪХНА СВФЛЕТЪЛЪН .
 ПЪ ВНЕРЕДА ПЪЗРЕАНОР .
 ѠДАЪ ШЪ ЛА МАНЪ МЪЛЪТЪ АМЪР .
 ТРАТЕН ПЪР КЪ СЪЖЕЛЪЕКЪ .
 ПЪРА ДРАГОСТЕН ТЪЖЕКЪ -
 Ѡ ФЖИТЪНЪ ПЪРЪ КЪРАТЪ .
 ѠГАНДЪНЪ ОУНДЕ ТЪ КАТЪ .
 ѠР ДЪПЪ КЪП НО КЪНОДЪЩЕ .
 ЧЕН ИНИМЪШ СЪМЪТЕ АМЪЩЕ .
 ФАЦАНЪ ЗИЧЕ . ФОКЪ КЪРАТЪ .
 ѠКЪНЪ . СВФЛЕТЪ ПЪЗРЕАНОР .
 ПЪ КЪ ЛАКЪТЪМЪНЪ СЪМЪ .
 МЪЛЪЩЕЩЕ АПА СПРЕ ВЪМЪ .
 ЗИКЪНЪ ТЪ РОГЪ РЪДАЕ СПЪНЪ .
 ЧЕЛЪНЪ ЧЕ А АМЪРЪ МЪ ПЪНЪ .
 КЪ ДЪ КЪВЪЩИ АКЪМЪ МАНЪ ТЪРЪ .

ака Мъ кърмъткънъ
 - Дуръ кърмъткънъ

ДЪ

ДѢИ ЛѢКРЪМН ЁЩИ ЛША МАРѢ .

ГѢС МВЛТЪ :

ВѢСА ОМ ЧИИ Ё ПЪ ЛВМЕ ;
 ЁЪ СЖИТЪ . ПРЪ МВЛТЪ : КЪЧ КЪ ГЛВМЪ
 МИИТЪМ А ТРЪКЪ ЗИ ШИ НОАПТИ .
 РОДЪ ШИ КРЪДЕ . РОДЪ ШИ КРАПТИ .
 ХА ХА ХА . ХА ХА ХА .
 ДОМИИ ТРОЦИ ЧЕИ ПРЪМ НЗЛАЦИ .
 НЪ СЖИТЪ ПЪЦИИ АГЪНАЦИ .
 ГРИТЪИ . ТРЪДЕ : ШИ СЪДОАРИ ;
 ГИТЪ МЪ ЧЕ БЪМЕ О ДОАРИ :
 ХА ХА ХА . ХА ХА ХА .
 ЧИИИ АКИИЪ ТРОТЪ АПАИИ ;
 ЁЪ СЖИТЪ : ЧЕА ЧЕ КЪ ПААКЪ СЪГВНИ .
 АСЪ ШИ ЦИИЪ . МРЪ КЖИДЪ СЪСТАЪ .
 МИИЦИИ МЕЛЕ РЪГАСЪ СЪ ДАЪ .
 ХА ХА ХА . ХА ХА ХА .

ГЛА

(Handwritten notes in Church Slavonic script, likely a commentary or correction to the printed text.)
 ...
 ...
 ...

ѢѢ СЖИТ : ЧЕ ЛАѢДЕ НѢ МАИ ЧАКѢ .

НИЧ ШАѢИ НИЧ МЖИГЖЕРИ .

НИЧ ЧЕ НАѢ НѢМЗР ПЖИХ ЕРИ .

ХА ХА ХА . ХА ХА ХА .

БѢЗѢ ПѢ СКѢМПѢЛ ЧЕЛ БОГАТ .

НѢМАИ СТѢ ДЖИ НѢМЗРАТ .

ШИ ПЖИ ЛА ѢРМЗ ТОТ ИЗ ДѢК .

ФТРѢ НѢМЗР МѢЛЦИ М ПѢИ .

ХА ХА ХА . ХА ХА ХА .

УИНЕ РЖДЕ ЛѢМИ Л НАС ;

ѢѢ СЖИТ : МЖИИРИ НѢ ДАѢ ПАѢ .

ЛНИ ЗИКѢ ЛФАРѢ БЛЕЗ РѢ ;

КѢЧ ТѢ КѢ МНИЕ НАИ ЧЕ ВРѢ .

ХА ХА ХА . ХА ХА ХА .

ЛЦИИ ПРѢ МѢЛТ ИЗ КОЧЕСКѢ .

РЖѢ СНИГѢРИ ЕИ Л КРѢКѢ .

ДА ШЗРТАЧѢНИ КѢИ ТОТ .

ен

Ёй а́крѣде ннч кѣ шпѡт .
 Ка̀ ха̀ ха̀ . Ка̀ ха̀ ха̀ .
 Кѡм а́рфн̄ а́фн̄ ма́н в̄нне ;
 Ёѡ с̄жнт̄ : па́чѣ ѿ а́мн̄не .
 Нѡ мѣргѣ со чѣр ла вѣчн̄ .
 Ннч кѡв̄жнт̄ пз̄ га̀ н̄вн̄ кн̄н̄ .
 Ка̀ ха̀ ха̀ . Ка̀ ха̀ ха̀ .
 А́лци о́умелѣ , а́лѣргѣ та́ре .
 Інма лѡр хо́дн̄н̄ на́ре .
 Зѡжк̄ а́ ко́лачѣ , зѡжк̄ а́ ко́лѣ .
 Ѳа́р чѣ прн̄нѣзѣз ; Ѳмѡскѣз̄ рѣ .
 Ка̀ ха̀ ха̀ . Ка̀ ха̀ ха̀ .

Акѡ а́чеп̄ т̄жамз̄чн̄рн̄ .

Вѣкѡла чѣа́ферн̄чн̄т̄ . Сѡѡ чѣа́ скѡмпѡ :

Ѳ пз̄ чѣ вѣк̄ ф̄рѡмос̄ пз̄рн̄н̄цн̄ но́щн̄н̄ ё́га̄ .

Ла

(Създадена е в 1870 г.)
 (Създадена е в 1870 г.)
 (Създадена е в 1870 г.)

Λάπτιλαι δὴν πζμχλτ ἀτδντῆ ἰζβοῖα .
 Μάρτῃ σὴν κὺ μάνα κὺρμῆ πχнтре φλόρη .
 Κχμπδα οὐδάτ ηδμαν ἔρα δτ λάρημ δτ ζοῖη .
 [Κε ὀκὴ ὀαμεννωρ ηδν чепсе λεζοῖα .]
 Φήρῃ δάρδρηαι ἔη πέστε τὸτ λε λεῖα .
 Τριδα φήρδα λεῖῃ τὸτ ὀπρημαβάρτ .
 Σὴν φάца λδῆ ἔρα μαι τὸτ ρμεῖωλρτ .
 Ἰῆρ πζμχнтδα λεῖάτ ἄγρηжа ηατδρη .
 Ηδ πρημῖα στεζ δῆ λα τρδδα ἄρττδρη .
 Θα δδρτ πόφτα λόρ δλ πλόδδραε τὸλατ .
 Πῆν ὀκὴ λῶρ βεῖδῃ ηδμαν ἠὼω βδκῆτε .
 Ηλκχδηδῆ κἀπδα σῆδ χεα ρτδ . σὴν σπδρκαῖτ
 Σἀρπελε ηῆτ σεῖδῃ σδпт φλορηῆε κδκαῖτ .
 Πε πρῆε μάρελε ὀκείαν ηῆτ δη βλε ηδ μερμῆ .
 Σαρηнд πρηπῆσῖτλαι ηῆτ κδβχнтδα μδνῆε .
 Καιε ραπῆεκτ ἄδρδ δὴν λὸκὺρη στρεῖηηη .
 Οἶδ εαλε σῆηηερε πρδχнд φερε βῆηε .

ШИ ЦАБНИКА АРЗТАРЕ ІДОУА ЗН МІРН ,
 ТИРІАУА АЦОЛАТ КЪ ЧІНУА МЗРІРН .
 АКА НЪ ТЪРБУРА ПАУЧЕ ОАМИННУА .
 КЪ ВРЗЖМАШЪ ФАПТЪ , ШИ ЖАДНЪ ДЪ ОМОР .
 ОУА ПРАВНА АЗН АТЪНЧЕ НЪ КЪТА ,
 ДРЕПТА ІННМА СА . ЕА НЪМАЙ А КЪЛАТА .
 ВА А КЪ НЪ ЦІА КЪ ПОТ СЪА ВНИЧКА ,
 КЪЧ КЪ МЪЛАТ ДРАГ ЗРМЪЗЪ О ПОФТА ФНРЧКА .
 ШИ ФЪРЪ ПРІВЪ ЕРА А КРЕДИНЦАТ .
 КА КЪНД ВА ФН ЧНІСТІТ , ЧЕН ПЛАЧЕ НЪН ПЪКАТ .
 АТЪНЧА ПЪ КОВОР ДЪ ГЪРЪШІН ФЛОРИТ .
 АЖНГЪ ЗН ІЗВОР ФРЪМОС КА СТИКАА АЗМЪРНТ .
 АМОРН ЕЪ ЖЪКА КА ЗНН ПРЪНКЪЛЪЦІ .
 ЛА ЗНЕРА ЗНОР ТЕН ФЪРЪ АРК НІЧ СЪЦЕЦІ .
 ШИ ВЕДЪН АЖНГЪ ЕН ШЕЛЖНДЪ ПЪСОГОРЪ .
 КЖНТЖНД ШИ КЪЛЕГЖНД ШМЖНДЪРЪ БНШРЪ .
 АТННДЖНДО РЪЗЖНД ПЪСТОРЕЛЪАВН СЪА .

Фара ніч зн пренде ка фаче лвкрѣ рѣѣ .
 Шін ведѣн ка ка пѣл , сѣѣ ка ка мжнгжл .
 Каніце Порѣмекн дз ннмнк нѣ ка сфнл .
 Кѣч рѣшннѣ ꙗ лѣме ꙗкѣ нѣ нзкѣде .
 Ннч фінка пз снне стрѣе нѣ казѣе .
 ꙗ пѣтѣ прѣ лѣе: ѡлреш ꙗче лѣвор .
 Уз вѣзѣ ка мѣлѣ дрѣг чѣш ꙗре пз грѣпшѣр .
 Шн дѣе ꙗ оѣмѣн рѣѣ ꙗпа чѣ кѣрѣтѣ .
 Прнмн ꙗ сѣмѣл сѣѣ зн воінік шѣ фѣтѣ .
 ꙗр тѣ сѣлѣто чннстѣ , шн дѣшмѣна фнрнн .
 ꙗн тѣрѣѣт пѣчѣ ꙗ нолѣтрн , оѣннрн .
 Шн снаінд лнпнчн сѣ ка н совонѣкѣтѣ .
 Тѣ ꙗн рѣмннчт ѡкн сѣн полѣтѣ прнѣѣкѣтѣ .
 Шн гѣра да лѣѣдѣ фѣѣца рѣмнѣлѣрѣ .
 Кѣнд ꙗч колѣѣ ка ꙗфлѣз пз фѣѣцѣ ꙗленшѣлѣрѣ .
 ꙗфн мѣлѣт снмцнпѣрѣ тѣѣ цнн дрѣпѣт мѣре рѣѣѣ .
 Тѣ не прѣпѣѣ дѣн пѣлѣк кѣре ꙗл лѣѣл не грѣѣѣ .

Шн дз кжнд тѣ пз амор свпт Тѣмъ лѣн пнтн .
 Влѣѣ фзкѣт дѣшманъ фрнкѣ шн прѣ згжрчн .
 Шн дѣрѣлѣре ѡ дѣтѣ ѣл неа дѣ кѣ дрѣг нѣлаш .
 Тѣ лѣн скннеѣт ѣкѣш ѣ мѣлате рѣле нѣлаш .
 Гѣтѣ стѣрѣнез чѣнеѣте кѣм не дѣн ѣнѣмъ рѣ .
 Дѣн аморѣл дѣшманъ . тѣ ѣщ кѣ мѣл мѣн гѣтѣ .
 Ѧ : чнрѣла влѣн , стѣпѣна мѣлатѣр крѣн .
 Ѧжнѣгѣцн ѣтѣт кѣ лѣр прѣвнѣз дѣн :
 Гѣрѣвѣжнѣ ѡдѣхна стѣпѣнѣлѣр ѣвнѣ .
 Нѣ мѣрѣла пѣстѣр ѣ лѣкѣшѣл гѣвнѣ ,
 Свпт колненѣла лѣн ѣнѣ стѣ ѣтѣкнѣз :
 Дѣ скнменѣ пѣчѣсѣ ѣ рѣ не ѡдѣхнѣз .
 Кѣ спѣнѣме дѣшѣрѣте , кѣтрѣп фѣрѣ ѣкѣлѣз .
 Кѣре дѣ блжнѣцнлѣр ѡ фѣлѣрѣте гѣтѣ сфѣлѣз .
 Кѣч нѣн сжнѣтѣм фѣкѣц стѣтрѣнѣм лѣвн лѣк .
 Сѣн пѣзѣнѣм ѣтрѣ нѣн чѣ вѣм дѣланѣрѣк .

Шн

Шн чѣрѣа нѣѣ Зндѣт ка поѣ сѣ не ѣеѣм .
 Кѣ кѣт фѣрѣ маѣ мѣлт бѣ сѣ не зѣ мѣсѣм .
 Юеѣц : кѣч времѣе тѣече ѣ шн нѣ маѣ вѣне .
 Соарѣле рѣеѣне лѣ мѣна сѣ вѣне .
 Дѣн мѣнтѣле Тѣкѣе ла маѣе воѣсѣрѣн .
 Шн фѣрѣ кѣрѣмаѣе дѣ нѣ ѣ фѣцѣ лѣкѣрѣн .
 ѣѣр тѣнеѣеѣне кѣн нѣ маѣ ѣ дѣтѣ .
 ѣѣтѣ воѣ сѣрѣѣлѣ шн ѣ ѣ не мѣтѣтѣ .

Лѣкѣшѣа Мѣрѣн .

Дѣпѣ французѣеѣе Тѣамѣчѣт .

Лѣтѣрѣн лѣк дѣпѣрѣтѣт ѣѣн де кѣѣна сѣтѣанлѣр .
 Кѣ грѣѣ ѣш тѣрѣмѣеѣе лѣ мѣна зѣрѣлѣр .
 Лѣтѣрѣн ѣ сѣтѣрѣк пѣѣтѣѣѣ . ѣѣтѣ ѣ пѣрѣпѣѣнѣ рѣѣ .
 Кѣре мѣлѣ дѣн чѣр нѣч кѣѣ нѣ во лѣѣѣ .
 ѣѣколѣ пѣ Брѣѣѣн дѣ сѣтѣре хѣлѣтѣѣ .

Кѣѣ

НѢ БѢЗЪ ФЛѢШИ ЧЕ ПАЦЕИ ПОВѢСѢ .
 КОЯ ПОТЪ АРХИПѢСЪШЪ ШЪ ТРАКЪ МАЮЩЕИ .
 ШЪ ТРАКЪ СЪЗЪ ПЪ АОРЪ И ЧЪ СКАУЕ И ЧЪ КРЕЩЕИ .
 ПАМЪНЪТЪ А ЧЪ ПЕРЪЖЪ БЪ МОИМЪ ЧЪНЪ А ЧЪ ГРОУА .
 ШЪ МИ И АЗЪ ВЪРЪ И КЪРЪ АЗЪ СЪЖИУИ А КЪЛЪА .
 ЧЪ АРЪКЪ ШЪАИ БЪКЪ И ШЪ ТЪРЪСЪНЪ И МОУРЪТЪ .
 ШЪ АРХИПѢСЪШЪ СЪ КЪЗЪМЪКЪ А ТЪСЪ И ЧЪМЪЖЪ ФОВАРЪТЪ .
 А ЧЪ И ЧЪРЪА А ВЪМЪ ПОВАИ МЪВЪТЪ А ЧЪСЪ .
 ОУКАНИЩЕИ МЪРЪИ БЪ . А ЧЪ И ТЪРЪСЪ А ЧЪТОТЪ ВОТОУ :
 ПАТЪРЪ ПОУЧИ АЗЪ ФЪРЪ А ЧЪМАТЪРЪ ШЪ А ЧЪМАТЪ .
 А ЧЪЗЪ ВОМЪ СЪОУЧЪВЪ И А ВЪМЪТЪ А ЧЪА ШЪ А ЧЪМАТЪРЪ .
 ОУНА КЪТЪЗЪ А ЧЪРЪА . А ЧЪТЪА СЪНЪИ ВЪЗЪРЪТЪ .
 ОУНА БЪ А ЧЪ ПЪЗЪ А ЧЪА . А ЧЪТЪА ПЪЗЪ ОУЧЪСЪНЪТЪ .
 А ЧЪ БЪ И ЧЪ ГЪМЪ А ЧЪ ТЪОУ А ЧЪМАТЪКЪ А ЧЪИ .
 ПЪРЪВЪ И ШЪ ВЪТЪРЪ И ЧЪ . СЪРЪВЪ И ЧЪ . А ЧЪЗЪВЪ И ЧЪ .
 ВЪТЪРЪЖЪНЪЩЕИ . БОУАА . ШЪ А ЧЪРЪСЪШЪ ЧЪРЪСЪ .
 ОЖИТЪ ТЪРЪЗЪМЪРЪ ТЪРЪАШЪИ ЧЪ . ЧЕ СЪА ЧЪ ПОТЪ А ЧЪМАТЪ .

Стрѣм лор ѣ мжхнѣре , шн почнѣтѣ лѣкѣш .
 ѣ нѣгрѣ шн хѣлнѣт вѣднѣт кѣн оуѣнгѣш .
 Шн фѣмѣл фѣкѣлнѣлор че сѣхнѣт дѣ змѣоалѣ рѣ .
 Фѣлѣк оуѣн ѣтѣвнѣрек шн дѣлѣ ѡ грѣоалѣ гѣрѣ .
 ѡ хѣрѣз фѣрѣз ѣдѣлѣ шн фѣрѣз вѣдѣре .
 ѣ бѣоѣл че ѣчн рѣг , шн тѣоѣ мнѣлѣн чѣре .
 Мѣоартѣ ѡ нѣмѣскѣ шн ѣ ѣн ѣтѣрѣцнѣ .
 Сѣзнѣтнѣде пѣстѣе тѣот че ѣре сѣтѣре вѣнѣ .

Пнчнѣна сѣтнѣхѣрнѣлор ѣчѣстѣора , ѣстѣе дѣн
 Мнѣологнѣ : тѣжлѣмѣчнѣрѣ лѣр дѣпѣз фрѣнцѣоѣцнѣ .

Пѣвѣстѣе .

ѣмѣорѣл фѣоартѣ ѣтѣрнѣстѣлт .
 Мнѣѣл спѣс че сѣлѣ ѣтѣжлѣпѣлт .
 ѣлѣфннѣ чѣн нѣ нѣорѣкоѣлѣе . ⊕
 Ннѣмѣфн тѣннѣрнѣ фрѣмѣоѣлѣе .

Па

ЛѢВНГАНДО ꙗ́и СВѢПНИКѢ .

ꙗ́и ѿ ФѢТѢЗЪ . СЪ ѿ ПРѢЦИ .

ЧѢНОСТѢ ѿ ЛѢПНИЦѢ ФЪЗДА ВѢСТЕ .

ПОФТА ѿЦѢНИ СЪВѢРТ ПЪ ЛУК .

АПОЛО́Н СЪТѢГЪ . ѿХ : ЧЕНОРЪК .

ОУ́РМЪ ꙗ́и ВЪРМЪ СЪМЕННѢЗЪ .

ЛЪДЕ ЛЪРАЦЕ СЪШОВАЗЪ .

ЛАФНИКЪ ЛЪРГА СЪГЪТѢЩЕ .

ДЪР КЪРЛЪНЪ СЪ ѿ СЪТѢЩЕЩЕ .

КЪНЪ ЛМО́РЪВЪ И́НМА ФЪЗЪ .

ЛѢСНѢ ПЪРЪ СЛОВА ЛЪВЪРЪ .

ꙗ́и ПОФЪТѢЩЕ . НЪН ДЪВЪЩЕЩЕ .

ТЪЦЕО КЪЗН ПОТЪРЪЩЕЩЕ .

ШЪН КЪ ѿ ГЪРЪВНИКЪ СЪКНМЪВЪРЪ .

ѿ ПРѢЩЕЩЕ ФЪКЪВЪ ЧѢЛЪ МЪРЪ .

А́ЛЪ ѿ ѿ СЪКЪЗПЪ ДЪЖИ ВЕЛѢЩЕ .

5 .

ДА

Handwritten notes on the right margin, including a large flourish and some illegible text.

Δάφνης . Δάφνης . ηβλ φβγλ .
 Ηχία λ' αποδόν . Σε πελίτσι .
 Στράδα Σε μάν ποτολέτσι .
 Σχην σεμελάτς . Στάρι ρεβ' .
 Αχίνι εράτς δε ρεμβρε .
 Τότ' άπει Ιεομινιάδα εη .
 Στρηχία , άλ : τβπάζ , μη πέη ,
 Ω : δοαμνι : γε γας βενηνός .
 οϋνχί Ιεομνικ πενορδός .
 Μη γε πεδέρι ω φιδέρτς .
 Λά ω Ινιμαε μεχνήτς .
 Στρηχίσι φεράτσι οϋν κοπεχέα .
 Οήματι Ινιμαε βετχία , σβητ' εη .
 (η ηβ φβ ηε σιμυκτόρι .
 Δάκα λμορβα πεδέρι άρι .
 Υε δε πε οϋμαε σιμυρί .

Π

ΠΑΥ ΦΟΙΤ ΑΨΑΤΕ ΨΕΝ ΔΙΡΗ .
 ΟΥΝ ΜΑΡΕ ΠΑΡΑΠΟΝ ΛΑ ΟΥΝ ΤΑΤ .
 ΨΗ ΔΕ ΙΚΟΜΗΝΗ ΟΥΝ ΓΡΕΨ Ψ ΦΤΑΤ .

☉ Μιθολογία ποικίτη , κτ Δάφνις εἶν ὡ φαττ
 σαὺ ζῆνὰ φορτε φρῶμοιτ ῶν κτ Εὐζυλ Ἰπολόν ἐτ-
 εχιδό σαὺ φαρτῶντ ἀτ δῆκκα δάρ τῆττῶο τῆ-εἶν ἄ
 εἶμεντ οὔν Εὐζυλ κάστ ὡ κάπε δε Ἰπολόν ἄτ μεταμορφο
 σῆτο ἄτρῶν κοπάτ , Ζηὺς Δάφνῶ .

Οἱτιχῶν τῶαμῶντῆ ἀβπὶ φρῆντζῆσε , φῶκῶτε δε
 Κιρδνῆαλῶ Βερνῆε , Ποστῶαλῶζ κῆν διμνῆεца Πρι
 μετῆρα , ἄκτ πῆντ ἰὸ ρῆσαρ Соурае , κῆτ εἶ δε φρῶ
 μοδῶ φῶτῶ ῶν ἄπε ἄ. ὡ κῆτῆ ἄεβῶβῆα σα ἄτ
 μαρε , ῶν γρῶψε τῶτ κτ Μεταφορῶν ῶν πριμ Μι
 θολογῆε , φῶκῆντ τῶτ Ἰκομε πῶ σκῶτ .

Διμνῆεца Ποιτικῆεκῶ .

Λύμῆνα Στέμῆωρ .
 Πῆρε κῶ Φοκῶα Λορ .

НѠЛПТѢ СѢИ КВНѢВЪЗЪ .

КАСЪ НЪ ІЪ ВЪСЪЗЪ .

ЪМЕРА ІЪ СЛЪКѢЩЕ .

ЪН НѠР СЪ ІВѢЩЕ .

СЪН НЪЛЦЪ ШН КРѢЩЕ .

ДЪР ЗІВА ЯА ГОПѢЩЕ .

ШН КЪТЪ ІЪ САРЪВЪЗЪ .

ДРЪГЪ НѠПЦЪ ФЪТЪ .

ОМЕРНТА ТЪЧЪРЕ .

ЪЪЪ КЪН ДЪТЪ ПЪРЕ .

ЮКѢЦЪА ОМЪНЪРЪМЪ . [1]

МАРЪА ЦЪН ЯРЪНЪШЪ .

АЛЪРЪЗЪ ЯПЪЗЪДЪРЕ .

СЪ СЛЪВЪ ІЪ ПЪДЪРЕ .

СЪЪ ІННМЪ СЪАЪ .

ННМФЪ ФЪРЪ ПЪАЪ . [2]

КЪРЕ СЪНЪМЪЖИТЪАТЪ .

Handwritten notes in Cyrillic script, including the word "СЪ" and other illegible characters.

1. *Фрэнсис Холланд*
 2. *Генри Додж*
 3. *Владимир*

Фру пог ах лавъ •
 Их фрэнчн збглантъ •
 Фру авн хрмъ •
 Омнлн урлнлант •
 Ф Слн прт мар •
 Шн ш прт роен а амор •
 Да елнн фрор •
 Крлор Саванъ • [3]
 Фавлн авннлант •
 Иъ поурчн •
 Фрва шна поанчн •
 Шн кхт е лргоавъ •
 Фавр шн фрвоавъ •
 Кан шъ фаврчн •
 Фру лман аврчн •
 Их Сомна ф прлатъ • [4]
 Кх Мак фрнмданъ •

ΙΝΤΡΩΝ ΚΑΡ Δ' ΑΛΕΑΝΟΣ .
 ΚΥ ΓΡΕΒ ΦΙΪΝΔ ΛΙΝΕΚΟΣ .
 Ε ΠΛΑΧΗΓΖ ΔΧΗΝΔΛ .
 ΜΙΝΥΘΝΑ ΨΗ ΒΝΕΔΛ .
 ΨΗΝ ΔΑΤΖ ΕΖΖ ΖΕΥΡΧΗΝΔ .
 ΔΜΟΡΔΑ ΤΡΗΝΤ ΕΖΖΧΗΝΔ .
 ΚΖ ΑΛΕΑ ΖΗ ΕΣΗΒΕΪΣΙ .
 ΨΗ ΝΕΝ ΨΕΛΙΨΕΪΣΙ .
 ΚΧΗΝΔ ΗΒΗ ΗΟΛΠΤΕ ΤΑΡΙ .
 ΓΛΩΜΑ ΜΑΡΙ ΣΤΑΡΙ .
 ΠΖ ΠΑΤ ΔΖ ΤΡΑΝΔΑΦΗΡ .
 ΦΛΟΡΑ ΨΗ ΝΥ ΖΕΦΗΡ . (5)
 ΚΑΡΙ ΩΦΤΕΖΖ ΤΑΡΙ .
 ΣΤΧΗΝΔΒΗ ΛΑ ΠΗΧΟΛΑΡΙ .
 ΨΗ ΔΜΟΡΔΑ ΙΚΛΗΝΕΪΣΙ .
 ΠΕΠΤΩΗ ΔΕΖΒΛΕΪΣΙ .
 ΠΑ ΑΤΡΑΧΑΪΣΤΖ ΣΤΑΡΙ .

(Handwritten notes in a cursive script, likely a transcription or commentary on the printed text above. The text is difficult to decipher due to the cursive style and some fading.)

АЩА ПУТЪ ЗНОА МАРІ .

ПРѢ ВРѢДНИКА АЛБИНА .

А КЪМ ПЪ ГРЕЗДИНА .

НАТЪ ФЛОРИЧЕА .

ОТ СЪГЪ ДЪНЪ СЪА .

ФЛОТЪРИ ЗАДЪРИНА . [6]

СЪА КЪМ ВЛАТЪ МАНЪ ГРАБИНА .

ЗКОАРЪ ТОТЪ ФЪДИЗЪ СПОРЪ .

ДЪНЪ ЗАМЕНАТИ БЪТОРЪ .

ПЪНЪ СЪ ФЛОРИЧЕА .

ТОТЪ ПЪНЪ ДЪРИНА .

СЪА МЪЛАТЪ СЪ МЪНЪЧЕА .

ПЪНЪ ДЪ ДОБЪРИНА .

МЪЛАЦЪМЪНЪТЪ НАРИ .

ШЪНЪ СЪ ПЪРИ АМАРИ .

А' АТА НАБЪЛАЧЕА .

Handwritten text in Cyrillic script, likely a commentary or correction, written vertically on the right side of the page.

ПА

III

• КЪ ПОТЪ ИЪ КЪ РИШЪ •

• ФНЪ ИЪ ФЪ ОУЪ •

• КЪЪ ИЪ ФЪ ОУЪ •

• ПЪ МЪ ИЪ ПЪ КЪ ИЪ •

• ШИШ ПОВАРЪ ИЪ ИЪ СЪ ИЪ •

• ФЪ ИЪ СЪ КОУЪ •

• ПЪ ПЪ ИЪ СЪ ИЪ •

• СЪ ИЪ СЪ ИЪ •

• ТЪ КЪ ИЪ ПЪ ОУЪ •

• КЪ МЪ ИЪ АЪ ОУЪ •

• ПЪ ИЪ АЪ ИЪ •

• ПЪ ИЪ ОУЪ СЪ ИЪ АЪ •

• КЪ ХЪ ИЪ ИЪ ОУЪ •

• ПЪ ИЪ ПЪ ИЪ АЪ •

• ШИ КЪ ИЪ ОУЪ •

• ПЪ АЪ ИЪ ИЪ КЪ ИЪ •

[140]

Шн тѡт ѣ флорит .
 Ѧ и прнвнгзтѡм .
 Кжт ѣц кжитзтѡм .
 Галсда тзѡ ф'внѣ .
 Пздрѣ пѡтнѣ .
 Керсда тзѡ чѣл фрѡмос .
 Фаче оѡн лок норокѡс .
 Кѣз пз мѣндра фѣсѣс . [7]
 Факѣндш дрдм ф'сѣс .
 Пз чѣр кжт сз івѣцѣ .
 Кѣрѡ сзѡ лѡчѣцѣ .

La 70 et 71 pas en...
 La 72 et 73 pas en...
 La 74 et 75 pas en...
 La 76 et 77 pas en...
 La 78 et 79 pas en...
 La 80 et 81 pas en...

Лѣзмнѣри ѡвѣра стнхѣрмѡр лѣман сѣс .
 [1] Сатирѡл дѡпз мнѡлогнѣ ѣрѡ лѣ фирѣ фѡлрѣ
 ѡсѣц , лѣкѡл тѡт пзѡдрѣ , фѡлрѣ сѡдѣ лѡкнп ,
 жѡмѡтѡтѣ ѡм жѡмѡтѡтѣ дѡснтѡк .
 [2] Нѣмфнѡл сѡѡ ѡжнѡл ѣрѡ тѡт фѣтѣ фрѡмосѣс .
 [3] Лѡрѡрѡ , ѣрѡ лѡмнѣрѣкѡ днмннѣцѣ . лѡпз
 мнѡлогнѣ .

6 .

[4]

[4] Сомиѣл, дѣпъ мнѣологіи нѣмнѣ есте Морфѣ
ши есте фкипѣнѣт погрѣкѣнѣ фсрѣмѣт кѣ толѣтѣ цѣ
ѣте Нопци .

[5] Флора , Ера дѣмнѣнѣка Флорноу , Зифѣр,
Ера нѣмѣлѣ Бжѣтѣвѣнѣ чѣлѣи мѣлѣ рѣкорѣтѣ фкипѣнѣт
дѣпъ мнѣологіи дѣ вѣрѣтѣ Копѣлѣнѣдѣр ши
Внѣнѣ , Ер пѣ ѣмор крѣз кѣнѣвѣ фѣчѣ трѣнѣнѣнѣцѣ ѣл
Сѣвнѣ нѣм сѣв ѣконѣт , Ел ѣв фѣст ши есте ши
ѣд фѣ .

[6] Скрѣтѣрѣл фкипѣнѣдѣ флѣтѣвнѣлѣ ѣв дѣт фнѣѣ
ѣл фнѣтѣ ѣнѣнѣ ѣкѣнѣнѣк не стѣтѣрѣнѣк .

[7] Фѣвѣс , есте нѣмѣлѣ Оѣдѣнѣнѣ , мнѣологіѣ зѣчѣ
нѣ фѣтѣлѣ зѣлѣлѣ сѣнѣдѣвѣ фѣрѣнѣ кѣр дѣмнѣнѣс ,
фѣчѣ дѣрѣмѣлѣ сѣв дѣлѣ рѣчѣнѣт ѣл ѣпѣс , ѣчѣ стѣ
нѣи поѣтѣлѣ ѣмѣлѣ кѣлѣтѣ дѣмнѣнѣцѣ вѣрѣнѣдѣ ѣнѣтѣ
зѣкѣлѣ мѣр .

Отнѣхѣнѣ Тѣлѣнѣнѣтѣ дѣпъ ѣтѣмнѣнѣцѣ
дѣнѣ мнѣрѣнѣтѣнѣ .

Прѣнѣ ѣнѣчѣи прѣ нѣкѣрѣмѣлѣт .

Онѣ

Ои́нгѣръ ѿтѣ и́енъ ѿмъ ꙗ́вѣцѣ .
 Шѣ ѿча́стѣ дѣлѣ ѡ́бшѣи́ицѣ .
 Мѣ сѣбѣ фѣкѣтѣ тѣрѣи́ицѣ .
 Фѣкѣлѣ дѣлѣ чѣлѣ фѣлѣтѣ .
 Тѣтѣ бѣлѣ пѣлѣ лѣ мѣлѣтѣ . . . .
 Шѣ дѣлѣ вѣлѣ нѣрѣи́ицѣ .
 Оѣ нѣцѣ фѣлѣ кѣ кѣрѣи́ицѣ .

Вѣлѣнѣ . тѣлѣмѣи́ицѣ дѣи
Мѣтѣстѣи́ицѣ

Чѣ рѣлѣ чѣлѣ чѣ нѣпѣрѣчѣи́ицѣ .
 Нѣи́ицѣ . ѿтѣ ѿмѣлѣ дѣлѣпѣрѣчѣи́ицѣ .
 Кѣлѣ ѡ́б ѣлѣ тѣрѣи́ицѣ бѣлѣ дѣлѣ мѣи́ицѣ .
 ѿ тѣлѣ дѣлѣпѣрѣчѣи́ицѣ дѣлѣ тѣи́ицѣ .
 ѿ ѣлѣ тѣрѣи́ицѣ дѣлѣтѣ ѿтѣлѣпѣрѣчѣи́ицѣ .
 Нѣ ѡ́б ѣлѣ нѣи́ицѣ пѣлѣкѣ чѣлѣ мѣлѣнѣжѣи́ицѣ .

Шѣ ѿча́стѣ дѣлѣ ѡ́бшѣи́ицѣ .
 Мѣ сѣбѣ фѣкѣтѣ тѣрѣи́ицѣ .

ШИ ТЪ ЧИНЕ ЦИНЕ А ЛЪТЪ АЛЪТЪ ;
 МАН ГЖИДИН АА МИНЕ БОДЪТЪ .
 СЗФЕРЪ , МА ПЪ ОУРМИС МЪСА .
 ПРАДЪТИ ПАЧЪ ШИ СТАРИ АХ АМА .
 СЗФЕРЪ АБЕНИ . ГЖИДЪЦИМЕ МЪЛЕ .
 ПЪ ОУРМА АЛОУ ТЪАМЕ ПИЧЪЦИМЕ .
 ТОУ АБНА ПЪДНАДЕ ТЕНЪ СЪ ПАМНИСЪ .
 НИЦО . ЭДЛОТЪ АХИГЪ ЧИМЕ МОИ АФА .
 ШИ ТЪ ЧИНЕ ЦИНЕ А ЛЪТЪ АЛЪТЪ ;
 МАН ГЖИДИН АА МИНЕ БО ДЪТЪ .

ОУМЕЛЪВОН КЪНА ПЪ БЪН КЪНА ПЪ А БЪРИ .
 КЪПРИНЪ А АЛЕ МЖИЧЪРА БЛАБРИ .
 ТОУ АТРЕКЪНЪ МЪДИТЕ . ШИ КОЛУЧИ ;
 ЮЕНТА МЪ ОУНАИ БЪШ ШИ ЧЕ ФЪЛИ .
 АЗ АА ОУЗОРИ АА АЛЪТЪ ТЪОНЪ КЪТА .
 ГОИ КИМА . ШИ ЧОУТЪ АЗ АЛЪТЪ ОУ А ФЪТЪ .
 ШИ ТЪ ЧИНЕ ЦИНЕ А ЛЪТЪ АЛЪТЪ ;

МѢН ГЖНДІН ЛА МІНН КО ДАТЪ .

ДѢ МОИ ГРЪКІ ИШІ ИШІ ДАИГА ЧАРИ .

СПРИ ДВАЧѢ МАРЦИИ ДА МАРІ .

БНДЕ НІЦО СНИЦЕМ ПРѢ ЗІМІ .

КЪ ЧРЪСКЪ НОВОИТ ФІИНА КЪ ЧІНЕ .

МІИ ШІ МІИ ДЕ АДВУМАІ АМІИТЕ .

МОР КЕНИНА ІИТАЖИДЪМ АМІИТЕ .

ШІ ПЪ ЧІНЕ ЧІНЕ Д' АСТЪ ДАТЪ :

МѢН ГЖНДІН ЛА МІНН КО ДАТЪ .

ІИТЪ : ИШІ ЗІЧЕ . КЪЗЖИ ІЗБОРЪА .

ЛОКЪА . О҃НДЕ НЕИ КЪЗЖЕНІЕ АМОРЪА .

ДАР О҃НДЕ ПЕНТРЕЪ СІМНЪ ДЖИ ПЕКЛІТ .

ІА МІАЪ ДАТ ШІИ АЪ АЪІТ О҃НИ СЪРЪІАТ .

ІЧІ : ГОТЪ ИФТАМ . ШІИ ГОТЪ НЕ ДЖИДЪІАМ .

КОЛЪЕ . СЪТЪІ . АМЖИДОН . АДОРМАМ .

ШІИ ПЪ ЧІНЕ ЧІНЕ Д' АСТЪ ДАТЪ :

МѢН ГЖНДІН ЛА МІНН КО ДАТЪ .

Handwritten marginal note: *С. 45*

Et

БІІНД ЛА ЛЗКАШУА АЧІСТ НОУ . АДАТЪ

ДЪ КЖЦ ТЕНЬ ВЕДЪ ІПРЕКЪРАТЪ .

КЖЦ : КРЕЗ . ФЪРЪ ЛНУ ТРЕВЪРА .

АМОУ . ШН КРЕДНЦА ЦОР ПЪРА .

Ѡ : ДОАМНЕ . ЧЕ ЦНУ . ТОТЪ АИКАТЖНД .

КУ АТЖТА ДУАЧАЦА ТЪ ЛЗУДЖНД .

Ѡ : ДОАМНЕ . ЧЕ ЦНУ . Д АИТЪ ДАТЪ ;

МАН ГЖНДІН ЛА МННЕ ВОДАТЪ .

ГЖНДЕЦЕ . ЧЕ НТЕ СУЦЕТЪ .

ПЪНІКЪ АМ ЛАШ ІПАЛОТ АИТЪ ДАТЪ .

ГЖНДЕЦЕ : ШН КЖТ ПАС ІЕНТ ФНЛОС .

ФЪРЪ АГЖНДН КА ФН НОРНОС .

ГЖНДЕЦЕ : ІЕНТА МЪ ІННМОАРЪ .

ЛА ЛЧАСТЪ АЗСПРЦІРЕ АМАРЪ .

ГЖНДЕЦЕ : . . . . АХ : ШАР ДАТЪ ДАТЪ ;

МАН ГЖНДІН ЛА МННЕ ВОДАТЪ .

Handwritten notes in Cyrillic script, possibly a transcription or commentary, written vertically along the right margin.

СТ

*Dintr'ale mele,
Brestul Dumitru Furcama
din Botoșani. 1946 no
buc 26.*

Стіхъри дѣлз Італіенѣци .

Крѣдім кз ла неіре .
 Бѣте мѣлцѣмѣре .
 Дѣр стѣдѣ прѣ мѣре .
 Бѣз кѣмѣрѣа ѣре .
 Сѣплѣч . Сѣ фѣци . Сѣ лѣш .
 Че цѣнѣ мѣнѣ дрѣгѣлѣш .
 Сѣ сѣфер дѣлзѣртѣт .
 Дѣче цѣнѣ канѣ лѣзѣт .
 ☉ : че вѣлѣцѣ ѣмѣрѣ .
 Іннѣмѣн рѣзѣре .
 Бѣнѣ ѣмѣрѣ нѣвѣде .
 Чѣнѣ цѣнѣцѣ крѣде .

Handwritten notes in Cyrillic script, likely a transcription or commentary on the printed text above. The text is written vertically and includes words like 'Крѣдім', 'Бѣте', 'Дѣр', 'Бѣз', 'Сѣплѣч', 'Сѣ фѣци', 'Сѣ лѣш', 'Че цѣнѣ', 'Дѣче', '☉', 'Іннѣмѣн', 'Бѣнѣ', 'Чѣнѣ'.

Кжнѣгарѣ Кжнѣгѣрѣлѣор .

Тѣкѣма Дѣлз ☉вѣрѣнѣ .

Кѣп : 1

1 ѣл . мѣлѣт мѣ сѣрѣвѣтѣ .

ѣ

Шѣ

Шн пꙗпѣла мѣла пꙗпѣ .

Ам зѣне кѣ ѡднѣла .

Лѣн нвѣла дѣ вѣнѣла .

Дѣр цѣцѣле мѣле .

Кѣнѣ . зѣче пѣ ѣле .

2 Гѣр ѣла ка оѹн трѣѣфѣс .

Кѣ нвѣме мѣлат фрѣмѣс .

Кѣ кнѣла дѣзмѣрдѣт .

Кѣ ѡкнѣла ѡцѣцѣт .

Дѣ пѣфѣтѣ фѣтнѣлѣс .

Ка Мнѣла Кѣдрнѣлѣс .

3 Тѣлатѣ не зѣжрѣдѣгѣм .

Сѣ ѡпѣкѣм сѣн дѣрѣгѣм .

Тѣлатѣ вѣеѣле мѣлат .

Ювѣнѣм кѣ кѣт маѣн мѣлат .

Шн тѣлатѣ вѣѣм вѣгѣла .

Пѣ ѡпѣрѣцѣла сѣла .

Handwritten note:
 Мнѣла Кѣдрнѣлѣс

Дкѣмѣрнѣ лѣнѣ .

Лѣм пнѣтѣ ка пѣн пѣнѣ .

1 Лѣм пофѣтѣ ка мѣстѣ .

Шн ѿм ѿнѣ гѣстѣ .

4 Сѣнт нѣгрѣ ѿр фрѣмѣлѣ .

Шн мѣлт дрѣгѣстѣлѣ .

Фѣтеле лѣкѣлѣнѣ .

Іерѣлѣнѣлѣнѣ .

Пѣци гѣлѣ прѣкѣци .

Ка гѣлѣше крѣци .

5 Гѣ ла кѣп нѣгрѣ сѣнт .

Дѣ сѣлѣ шн дѣ кѣнт .

Фрѣци сѣн крѣжѣнѣрѣ

Пѣ Мѣнка снѣнѣрѣ .

Гѣ плѣк сѣ пѣжѣскѣ .

Бнѣм лѣр сѣ сѣстрѣжѣнѣ .

Ллѣр ѿм пѣстрѣлѣто .

Handwritten notes in Cyrillic script, likely a transcription or commentary on the printed text.

Амѣ жѣѣ ам даго .

6 Спвнем оѣнде кжмрѣек .

Ѣнде ла мѣлаз оѣмерѣек .

Ѣнде ѡнцнае тѣле .

Юеѣте ѣчѣ вѣле .

Пѣскѣ шн сѣ ѡднхнѣекѣ .

Сѣ вѣѣ сѣ те гѣѣекѣ .

Скнмѣѣтѣ не цнѣѣтѣ .

Ка ѡ вѣтѣ пѣрѣѣтѣ .

7 Кѣм ѣ пѣн пѣѣтѣнцѣ .

Фрѣмѣлѣз ѣкрѣѣнцѣ .

Ѧчѣѣ че тѣѣн зѣрѣ .

Д ѣѣѣ те ннмѣрѣ .

Цннѣ ѣрма тѣѣрмѣлѣ .

Спрѣ стѣѣ пѣстѣѣрнѣлѣ .

Ѧѣѣ ѣѣднѣе тѣѣѣ .

Дѣн дѣѣ мѣн ла вѣле .

Handwritten note:
 Да Хмрѣек
 —————
 1 2 3 4 5 6 7 8

Ѣл.

- 8 Дз ёци лжиґз мни ,
 Мзат им вни ени .
 Фрѣмосъ т' асзмѣекъ .
 Шн мз внтжеекъ .
- 9 Че ёци фрѣмѣшиґз ,
 Кжт ѡ тѣртѣриґз .
 Черница т'а ѣвнз .
 Кжт ѡ сквзлз евнз .
- 10 Подѣлз ф'ачи-ѡи цне .
 Шн мжндз вѡи сз фне .
 Дз ѡв фрѣмосъ лѣкр'ат .
 Кз арцинт ѡ пистр'ат .
- 11 Краюл мзат ѡвпаек'ат .
 Нардѣл миеѣ гвѣт ѡв д'ат .
- 12 Кз цжцелз мѣле ,
 Вл в'ацз . кѣ ёле .
- 13 Пѡлмз л'асзмѣекъ .

Са ѡвѣсти Свѣт'а
 Парастаси
 11

- Κηδ μδлт ἴλ πρκεσκυ .
- 14 Τυ ἔψи ἕφ φρδμοίε , ἔλ
 λμἔ δρзгзгтόλгз .
- Πορженѣцз ἴ φοκάгз .
 Ἔки тзδ ἁшἁ кἁгз .
- 15 Τυ ἔψи εδн , φρδμός . ἴ
 Πἁтδλ нόστгδ змерόс .
- 16 Шἡ мἡрос δδчг ,
 Шἡ кἁсἁ нἔ δδчг .

 Κάп : 2 .

- 1 Ка δδχδλ внФорѣдἡ , ἴ
 Ка гншчѣлδλ кжнпἄλδἡ .
- 2 Ка тpандаФἡр ἁтpи сπἡни .
 Шἡ ка кpἡнδλ ἁгpвдἡни .
 ἁшἁ ἡвἡтδλ мѣз фзлос .
 ἔгтг ἁтpи фѣтг тóт φρδμός .

- 3 СЛЪ КА ОҮН МЪР БЪН ЛАНВЪЗН .
 ЛША ЛТРЕ КОИНИЧ ЛА ВЪЗН .
 ЁВ ЛРДЪМ СЪМЪН ИЗДЪКЪ .
 ШН КЪ ЁА СЪМЪН ОВЪСКЪ .
 ПОФТА МЪ МН СЛЪ ЛПЛИНЪТ .
 ЮЕНТЪЛ ЛА МЪНЕ ЛЪ ВНИНЪТ .
 РОДА ЛЪИ ВЪРЪНД ЛМЪНЕ .
 МЪМ ОҮНМЪТ ДЪ ПРЪ МЪЛТ БЪНН .
- 4 ЛХ : ПРИМЪЦЪМЪ ОҮНДЕ БЪЦН .
 ФАЧЦ КЪ МЪНЕ ЧЕ ВРЪЦН .
 ДАР ЮЕНЦН ФЪРЪ МЪГЪРЪ .
 ШН КЪ ФАПТА ШН ДЪН ГЪРЪ .
- 5 ЛПЪТЪМ ПЪ КЪ МИРОАЕ .
 БЪЗЛЕ ЛМ СЪНТ СЕЧЕТОАЕ .
 КЪЧ ИНИМА МЪН ПЪТЪРЪН .
 ШН ТРЪПЪЛ БЪНН ЁТЕ ЛПЪН .
- 6 СТЪНГА ПЪ МЪ ЁТЕ КЪПЪТЪН .

- КѸ ДРѢПТА ТЛ М' ЛКОПЕРІИ .
 7 ВЪПДР ФЕТЕЛОР СНИШДАДИ .
 СЪ ДАЦ ѠДНХНА СОМНДАДИ .
 ЧЕЛДИ ПРѢ МДАТ НЕНТ ЛА МІЕВ .
 КЪЧ ДРАГОУТѢ НѸ ДОАРМЕ ГРІВ .
 8 ПЪТЪ КВМ СІМЦЪ КЪ ВІНЕ .
 ПРѢ ФРѸМОСДА МЕВ СРЕ МІНЕ .
 СЪНЕТ , ТРІКОТ , РЪПАНТЪРН .
 АВЪ ПЖИ МВНИЦІ . ПЖИ ПЪДЪРН .
 9 КЪЧ ЁЛ СЛАТЪ КА ОҮН ЧЕРЕВ .
 ЧЕН ПОФТА ВІНЕЛІИ ФЕРЕВ .
 ДЧАСТА ДЕС МНСАВ ТЖМПЛАТ .
 ШИ ЛА ПХРЕЦН ЛАМ АФЛАТ .
 КЪТЖИД ЛА МІНЕ ПО ГЪДРѢ .
 ШИ КЪ ГЪРНЦА ПЪТЪ ЧЕМ ВРѢ .
 10 СКОЛЪЗ , СКОЛЪЗ ПОРЪМЕНІЦЪ .
 МЪ ВЕЪ КЪ КЪТЪ КРЕДІНЦЪ .

КѸ
 ДРѢПТА ТЛ М' ЛКОПЕРІИ
 ВЪПДР ФЕТЕЛОР СНИШДАДИ
 СЪ ДАЦ ѠДНХНА СОМНДАДИ
 ЧЕЛДИ ПРѢ МДАТ НЕНТ ЛА МІЕВ
 КЪЧ ДРАГОУТѢ НѸ ДОАРМЕ ГРІВ
 ПЪТЪ КВМ СІМЦЪ КЪ ВІНЕ
 ПРѢ ФРѸМОСДА МЕВ СРЕ МІНЕ
 СЪНЕТ , ТРІКОТ , РЪПАНТЪРН
 АВЪ ПЖИ МВНИЦІ . ПЖИ ПЪДЪРН
 КЪЧ ЁЛ СЛАТЪ КА ОҮН ЧЕРЕВ
 ЧЕН ПОФТА ВІНЕЛІИ ФЕРЕВ
 ДЧАСТА ДЕС МНСАВ ТЖМПЛАТ
 ШИ ЛА ПХРЕЦН ЛАМ АФЛАТ
 КЪТЖИД ЛА МІНЕ ПО ГЪДРѢ
 ШИ КЪ ГЪРНЦА ПЪТЪ ЧЕМ ВРѢ
 СКОЛЪЗ , СКОЛЪЗ ПОРЪМЕНІЦЪ
 МЪ ВЕЪ КЪ КЪТЪ КРЕДІНЦЪ

ѢЛ

П

- ГѢ МАМ АФАЛѢТЪ ЛХИГЪ ТИИЕ .
 ШѢ ПАИИ ДЪ ДРАГОСТЕИ МИИЕ .
 11 ГИТЪ МѢНА ДЪТОТЪ АЪ ТРЕНЪТЪ .
 ШѢ ГРИИДИИ ДРЪМЪЛА ШАЪ ФЪКЪТЪ .
 12 ФЛОУНАИ ТЪЛАТЕ АЪ АФЛОУИТЪ .
 ШѢ ПЛЕКНА АЪ АЪ НИМИРИТЪ .
 ПРЕНКЪТЪ ТЪЛАРЕ АЪ АЪ ЗИТЪ .
 ТЪРЪТЪ РЪША АЪ ПРЕНЪТЪ .
 13 ЗМОКИНЪЛА МЪЛАТЪ РЪДЪ АЪ ПЛОДИТЪ .
 ШѢ ФЛОУРЕ ВЪИ ДЪТОТЪ СЪАЪ ИВИТЪ .
 СКОУАЪ : ВЪИНО . ФРЪМОУСА МИЕ .
 СОРО НЪМЪ ФЪАЧЕ ИИИМЪ РЪЕ .
 14 ПОРЪМЕНЪЦЪ ЧЕ ТЪАИ ПИТИТЪ .
 БЪШЪ КЪФАЦА ЛА ПРЕНЪТЪ .
 ФЪМЪ : СЪ АЪ ГРАНА ЧЕА ДЪЛАЧЕ .
 СЪ ВЪЪ ФЪАЦА ЧЕ МЪИ ВЪИИЧЕ .
 15 СЪ ПРЕНДИМЪ ПЪИ ВЪЛАПЪЛАИЦИ .

2. 11. 12. 13. 14. 15.

Καὶ ἡ φρονεῖ ἀκράτῃ βίαι .

16 Ювіте фне тогт пз воя тл̄ .

ἡ

Τὸ εἶφι ἀλ μέυ εὔ σῆντ ἀτλ̄ .

17 Δάρ τερόγ . κβм зһуа вл̄ перн̄ .

Шн̄ ка Ноаптѣ̄ сзѡа зѡн̄ .

βίηο . κβρжн̄д̄ фραцн̄ӯрѡа̄ мѣῡ .

Κα πλρ̄ φзрз̄ тһне̄ зт̄ῡ .

βίηο ка фһѡа̄ чѣренлоӯ .

Ю те̄ пз̄ в̄рфѡа̄ Мѡнцнлоӯ .

Καπ : 3 .

1 Ἀπάτѡм̄ ноаптѣ̄ ἄм̄ каѡт̄āt̄ .

ἡ

Юантѡа̄ мѣῡ нѡ̄ л̄ām̄ ἄφлат̄ .

Стрн̄гāt̄ам̄ κβ̄ прѣ̄ мѡлат̄ сѡпн̄н̄ .

Шн̄ м̄ām̄ пн̄ерѡт̄ ш̄āl̄ мѣῡ χοδн̄н̄ .

2 Сκѡлāt̄ѡам̄ ш̄ām̄ чѣрчгāt̄ .

Δ

Ка

8

1. Кн лок . фок . мдат ам кз пат .
 2. Ил цин ам эне пал мей кент .
 3. Кор ня крва : вон лац лент .
 4. Кз лнна мт сз пощце .
 5. Лз кнл пз еа нва нмрши .
 6. Пзнз шн сргамт мад афлат .
 7. Кз пз ва ве нескв кат .
 8. Шн ман мзржнл пвцил пд прт .
 9. Тзлн пз ва ве лнна врт .
 10. Пзннам пз еа кр пвщнцз .
 11. Шн ам лр кр амт снннцз .
 12. Ва мдат мт фтго кннт .
 13. Оуа нмнт нарт сз кнл .
 14. Шн пз вон кз мдр фетлор .
 15. Пзл мзрнне фргнлор .
 16. Лзц азщнпта агаонте нон .

1. Кн лок . фок . мдат ам кз пат .
 2. Ил цин ам эне пал мей кент .
 3. Кор ня крва : вон лац лент .
 4. Кз лнна мт сз пощце .
 5. Лз кнл пз еа нва нмрши .
 6. Пзнз шн сргамт мад афлат .
 7. Кз пз ва ве нескв кат .
 8. Шн ман мзржнл пвцил пд прт .
 9. Тзлн пз ва ве лнна врт .
 10. Пзннам пз еа кр пвщнцз .
 11. Шн ам лр кр амт снннцз .
 12. Ва мдат мт фтго кннт .
 13. Оуа нмнт нарт сз кнл .
 14. Шн пз вон кз мдр фетлор .
 15. Пзл мзрнне фргнлор .
 16. Лзц азщнпта агаонте нон .

Κα εὖ εὖ φάκῃ ἅλ μίεῦ σὴν βόω .

6 Ἐὖ σήμιτῃ ρηδικήνδριε ;
Δὴ λόκ ἐτῶ φόεῦ δὴ φλῆδριε .

Κα δὴ βῆχῶμ ἐτῶ ἄκορδατ :
Ζμῆρηε , ἀλδῆ , ἀδ ἰφῶμάτ .

Ἄτῆτ εἶτε κῶ πλῆχέρε ,
Κῆτ ἰνιμα μῶλατ ἅλ χέρε .

7 Ἰῆτῃ κῆτῃ φερνῆρε ,
Πάτῶλ ἡῆρε πῆρῆρηε
Λόκ κρῆεκῶ . λόκ μινῆνάτ ,
Ἦνῃ κο σπῆίμῃ ἄσῆρῆνάτ .

8 Βετῆρηε μῶλατῃ ἄτῆρηεῶλ .
Κῆτ νόη ρῆεβοήμ πῆ δῆρηεῶλ .
Νόλητῆ ἄκῶλατῃ σὴν ἰῶ τῆχε ,
Σὴν δῆ φῆρηετῃ ἡε δῆ πῆχε .

9 Ἄ χῆστ Πάτ ἅλ Κρῆηλδῆ .
Ἐ δῆη λέμῆηλ Ληεῆηλδῆ .

82 • Па

Погрѣментъ ѿмѣратъ ѿмѣри •
Еди члѣн ѡхнѣт пот ѡнѣ •
Ннч маѣ еште асѣментъ •
Фрѣмовѣ ешт ѡнѣта мѣ •

Ев

Кан : 4

Агша н маѣ нѣ маѣмаѣ •
Агша ѿнѣрѣн саѣ •
Чѣ нѣ ато аѣн ѡнѣта •
Пз кан къ ѡнѣна са •
Пз совомон шнѣ прѣнѣнѣн •
11 Ошнѣ фѣтѣнор • Эгнѣнѣн •
Ачѣтан чѣ аѣт аѣт аѣт аѣт аѣт •
Пѣтѣ чѣ маѣ фѣтѣнор •
Тот къ сѣбаѣ ѿнѣрѣнѣтѣ :
Эз баѣта чѣ ѿнѣрѣнѣтѣ •
Пазѣтѣрѣнѣ ѿ аѣтѣ аѣтѣтѣ •
10 Очѣпанѣн ѿ аѣтѣнѣтѣ къ баѣтѣ •

- Πάρδα τὰς ματάς μοῦλα ,
 Μῦλατ ἀρχέας τῶνας τῆλε .
 2 Ἰὴρ ἀνιψὶ τῆν σεδέφ κῶρατ ,
 Ἀμυρηνάσῃ ἄπρεκῶρατ .
 3 Βῦζελε τῆλε ἄφοκάτε ,
 Κῶ ἀράγοτε βῶρ οὔδατε .
 Γράνη τὰς χέλ ἀζζμῖράτ .
 Ἰνιμα τῶατῶ μῖδ πρῶδατ .
 4 Γρῶμάτῃ χέν φρῶρῆματ ,
 Πῆν κάσδα ηδῶ βῶρην σῆματ .
 Ἄλεν . φρῶμόσῃ , ῖρῶτῶντορῆ ,
 Ἠδμανῆ κῶ εἶν ποῦ σολόρῃ .
 5 Ἠζῶλε τῆλε στῶλ ἰκῆτε ,
 Κῶ δῶω Μέρε ἄκρῆν πατῆτε .
 6 Δῶρ Μῶρῶρα ἦε ἀζ ποῖδ :
 Μῶν ἰτῶτῶταδ λόν φρῶμόιδ ;
 Οὔνδε βῶζ ἰαρεβ μαρῶντε ,

ШѢнде дѣѡ оѡнде сѣ крѣнитѣ .
 Пѣръ ѡѡ . пѣръ счицѣре .
 Шѣ сѣнитѣ тѡтѣ нѡманѣ ѡнѣмѣре .
 Кѣтѣ ѡнѣ фѣнѣ кѡ вѣѡцѣи мѣнѣ ,
 Нѡнѣ липѣнѣ дѣз ѡжѣгѣтѣ тѣнѣ .
 7 Тѡтѣтѣ ѣци прѣ мѡлѣ фрѡмѡли .
 Шѣнѣ фрѣтѣ прѣцѣ дѡзгѣтѡлѣ .
 Хѡлѣтѣ нѣѡ ѣ ѡтрѣтѣ тѣнѣ .
 Дѣѡ тѡтѣ фрѡмѡсѣ шѣнѣ тѡтѣ ѣнѣ .
 8 Дѣнѣ Лиѣли сѡро сѡкоѡлѣтѣ .
 Мѣрѣсѣтѣ вѣно сѡпрѣ сѡлѣтѣ .
 Вѣно сѣ не мѡнѣ дѣз мѡрдѣмѣ .
 Дѣрѡгѡсѣтѣ мѡлѣтѣтѣ ѣз не рѣз дѣмѣ .
 Кѣтѣ Тѣрѣ сѣжитѣ пѣ мѡнѣтѣ ,
 Дѣз флѡри мѡлѣтѣ нѣ мѡрѣнѣтѣ .
 Стѣѡ дѣз нѡнѣ бѣтѣтѣтѡрѣтѣ ,
 Шѣнѣ Пѣцѣрѣли кѣрѣрѣтѣ .

Д

- 9 Δ' ἄτὰ θνα κτῆτάρε •
 Ἰνιμα μὲ ρτγὰς ἡάρε •
 Ἰἶ σαπρῖνδε σὴν ἄρζνεψι •
 Φιρηνίρτὲ σὰ γτείψι •
- 10 Чжцпаор тале мз дѣѣ рѣе •
 Γβμενδλ λόρ ἄεβζε σόρε •
 Сόρο : χε εἰηт ἄша фрδμόλε :
 Шн δβλчн шн дрзгзгтѣоле • •
 Тѣт χε ε̄ π' ἄт' δ' тρδпшѣр •
 ε̄ ка φλόарτὲ мнρσнтѣр •
- 11 Бззεαι тале мδαιт ἄ πλάκ •
 Μάρε σῖмт' δ' κз εз прε φάιε •
 Λήмεα тὰ δβλчѣцз гѣалз •
 Мжнγξερε λ ἄμ' ε̄ βόалз •
 Γρзδῖнз мδαιт ἄ φλορήтз •
 Ἄша ε̄ψи ἄ ποδοεήтз •
- 12 Γρзδῖнз пзεтράтз ε̄ннε •

ΚϚ

- Κὺ Ἰζβόρ Ζαίητῃ δὲ μίηε .
 13 Τότ στατῶλα τῶδ χέλ ποτρηβήτ .
 Ἐλ σαύτῃ ἡ ἄρε μ πρηβήτ .
 14 Ἐλ λβῆ μτ ρόγ . Ἐλ λβῆ μηκῆν .
 Τότ χι ἄμ Ἐλ λβῆ ἄκῆν .
 15 Ἐλ Ἰζβόρ λβῆ χέλ λβῆ βῆδ .
 Ἐλ λβῆ ρόε πρημέσκῶ ἐξ φῆδ .
 Χέλ λβῆ κῆνδ βὰ λῆδ ἔψε .
 Ἰἷρ χέλ μδλτ . ἄρδε . τοπέψε .
 16 Βάτῃμ βῆητῃ : φῆμ ρεκόαρῃ .
 Κε πόφτα ὦ ἐξ μ ὦ μόαρῃ .

 Κάπ : 5

- 1 Βῆζ φρεζνῶρδλ μέδ κε βῆηε . ἱ
 Ἐτ σε ἀτ μερδε κῶ μίηε .
 Ἄρρεδῆνα σὰ σκοκόαρῃ .
 Πόαμα χῆ δβλε δοκοόαρῃ .
 Πιτρέχε ἄμδλτῃ τρεφῆε .

ГѸСТЖНД КѸПАЗЧѸРЕ ВНЕ .

2 АГРЗДННА МѢ ННМЕРІИ .

ѸА

СОРО.НІВЛСТЪ ШИ ПРІВІИ .

ТОЛТИ ПОДОАЕНАЕ САЛЕ .

ЧЕ СЖИТ ЛА ПРѢ БДНЪ КАЛЕ .

ГѸСТАИ КѸ МВЛТА ПАЗЧѸРЕ .

ѸАР ДЗЧЕ ІУИМА ЧѸРЕ .

МЖИКАЦИ ШИ БЕЦИ ШИ ВОИ .

ШИ БЪИ ВЕСІВІЦИ КА НОИ .

ѸА

3 ДОРМІАМ ДАР ТОТ АГРНІАТЪ .

КЖНД ЛА ОУШЪ СНИЦИ ДО ДАГЪ .

ФРАЦИУРДА МѢД ІУВ ВЕНІСЕ .

ШИ ДЖИ ГВРЪ ГАТЪ ЧЕМЪ ЗІСЕ .

СОРО ДЗШКІДЕ МАИ ПАРЕ .

КЪ МАЪ БЗТЪТ РОА ЧѢ МАРЕ .

4 МАИ ДЗДЕРКАТ ШИ СЖИТ ГОАЛЪ .

БЕЪ СЪ НЪ ФАЧИ НЗБАЛЪ .

МА

- Мам спзлѣт пѣ пнчѣреѣ .
 Шн кѣм вѣн пжнгрѣн пѣ ѣлѣ .
 5 Вл дѣ грѣс мѣре чѣѣѣ .
 Бжрѣ мѣна сѣ пѣ грѣрѣѣ .
 Шн мѣ грѣжнѣ пѣоте тѣот .
 Пѣфта мѣ кѣпрнѣе дѣ тѣот .
 6 Мѣ скѣлѣн шѣн грѣс дѣшкнѣѣн .
 Пнмнѣк дѣ дѣнѣвѣ н ѣскѣнѣѣн .
 Фрѣцнѣѣрѣвѣнѣ кѣ дрѣгѣѣ дѣѣѣн .
 Тѣот чѣ маѣ скѣмнѣѣ ѣвѣѣн .
 7 Вл пофѣтнѣнѣ ѣкѣ ѣ ѣфѣрѣѣ .
 Мѣ скѣѣсе дѣнѣ вѣѣѣ ѣфѣрѣѣ .
 Шн дѣ плѣк мѣре лѣшннѣѣнѣ .
 ѣфнѣре вѣѣнѣдѣм пѣ ѣл кѣтѣнѣ .
 Лѣр ѣзѣдѣр . кѣч лнпѣнѣе .
 Сѣ тѣвѣл фнѣнѣнѣ сѣ дѣспѣрѣцнѣе .
 8 Кѣ тѣѣѣѣлѣм шн пѣнѣ прѣжѣѣр .

Стрѣжарі нѡпціѣ чѣн кѡнѣвр .

Дѣтерз песте мѣне .

Он шн мѣ жѣврѣн бѣне .

Брободелникѡла ѣм лѡарз .

Шѣм фѣкѡрз мѣре ѡкѡрз .

9 Иѣр пѣ воѣн вѣ жѡр фѣтелор .

Сѣн вѣстѣцн кѣ мѡр дѣ дѡр .

Сѣн зѣчѣц чѣлѣн прѣ ѣбѣт .

Кѣ драгостѣ лѡн мѣлѣ рѡбѣт .

10 Ѡѡр чѣнеѣ ѡчѣст фѣрчѣт .

Фѣт :

Чѣ пѣ чѣ фѣрмѡлѣз ѡл прѣчѣт :

Сѡвнѣл нѡѡ кѣрѣнѣ Сѣл вѣдѣм :

Фѣѣнѣл жѣрѣтѣ шн Сѣл вѣнѣм .

11 Ал мѣѣл ѣбѣт фѣрцнѡрѣл .

ѣ

Сл ѣ ѡлѣ шн рѣмѣѡрѣл .

Дѣн зѣчѣ мѣн дѣл прѣвѣцн .

Пѣ ѣл лѣне ѣл дѣ ѡлжѣѣцн .

- 12 Прѣ мѣнде сѣнт плѣтели лѣи .
 Фѣца лѣр . фѣца лѣрѣлѣи .
- 13 Прѣ шѣи сѣи фѣрѣи ѣвѣи .
 Дѣла ѣи лѣрѣгѣи ѣвѣи .
- 14 Фѣлѣи лѣи лѣи лѣи лѣи лѣи .
 Кѣи лѣи лѣи лѣи лѣи лѣи .
 Шѣи лѣи лѣи лѣи лѣи лѣи .
 Кѣи лѣи лѣи лѣи лѣи лѣи .
- 15 Мѣи лѣи лѣи лѣи лѣи лѣи .
 Шѣи лѣи лѣи лѣи лѣи лѣи .
 Тѣи лѣи лѣи лѣи лѣи лѣи .
 Кѣи лѣи лѣи лѣи лѣи лѣи .
- 16 Прѣ лѣи лѣи лѣи лѣи лѣи .
 Шѣи лѣи лѣи лѣи лѣи лѣи .
 Шѣи лѣи лѣи лѣи лѣи лѣи .
 Мѣи лѣи лѣи лѣи лѣи лѣи .
- 17 ѣи лѣи лѣи лѣи лѣи лѣи .

ШИ ІНИМА МВЛТ Ѡ ЧЕРЕ .
 19 ѠЛРНІ ЧЕ СОФНІ ФЕКВТ . ФІТ
 ЮСІЦА ЧЕЛ-ПРЕФЕКВТ .
 ЪЛ КАРЕ ПЗ ЧК ФРЪМОЛСЕ .
 ПРЪ ЛЕІНЕ ДЖИ ФЪРЕ СКОЛН .
 ЧН БЛЕМАЦН СЪА НЕМЕРІМ .
 КЪ ДЖИСА ПР СЪА АТЖАНІМ .

ГЗИФЛАРЕ .

БЕР ЧЕ НЧМЪ ЧЕН АЗМЕ БНО .
 АРЕ АДЕМНЪ ЛА СТИХЪРСІН .
 ШИ СЪАЕАТЕК АКС КЪНУТЪ .
 ФРЪКЪ АСЪ АЗНІ КЪБЖИТЕ .
 ПР НОРЪАДИ ПРИЧИПЪТЕ .
 АВ ФЗАЦАТ КЪ МВЛТЕ КЪВЛЕ .
 КИЕЗЪНРЪ ЛОР ЧЕН КЪАЛТЕ .

1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900

ДѢНД ПОЌЗІЙ ДРВМ ДЗ СЛМГЕ .
 ПІІТЕ МВНЦН ПЖНТРЕ ФЛОРН .
 ПІІТЕ АПИ ПЖНТРЕ НОРН .
 АЗ І ТРЪПАТ НЕН ТРЪПІРІ .
 АЗ І КОНИТ НЕ ВЕДІРІ .
 ФІРЪ ШІ КЪ МЕЩЕШУПІРЕ .
 ЕН АЗ ФЖДТ . Ѡ КАЗТІРЕ .
 ЛІМЕА НОЛІТРЕ ПРЪ ПЪЦІНЪ .
 НВН АНІМЪН ПРОВАТЪ КІНЪ .
 КЪЧ І СОЛУЦ РЪЗ КЪВЖНТЪА .
 АПЖРАЕЖЪА ЧЕ ДЪ ГЖНДЪА .
 МАІН КЪ ВРЕМІ . ШІ ЧІНЕ ЦІНЕ .
 ПРІКОІРІ ПОАТЕ СЪ ВНЕ .
 КЪ СКРІНТОРН І ПОДОВЕСКЪ .
 ЛІМЕА . ПАТРІАШН САЗВЕСКЪ .
 ФІЕ АЧАІТЪ АКЪШ ЧЕРКАРЕ .
 МЪСТРЕЗ АЛТОР СПРЕН ДЕМНАРЕ .

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header, including the number '1' in the upper left corner.

Handwritten text in a cursive script, likely a historical document or letter. The text is dense and difficult to decipher due to the handwriting style.

Handwritten text in a cursive script, continuing from the previous section. It appears to be a detailed account or report.

~~Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.~~

Handwritten text, possibly a date or a specific reference, including the year 1771.

Handwritten text, possibly a list or a series of entries, starting with "Cognome".

Handwritten text, possibly a signature or a specific entry, including the word "Cognome".

Handwritten text, possibly a date, including the year 1779.

Handwritten text, possibly a list or a series of entries, including the word "Cognome".

10,000 -
12,400

Things and Company
at the ...

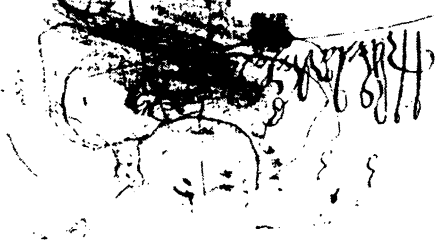
105
7
10
5

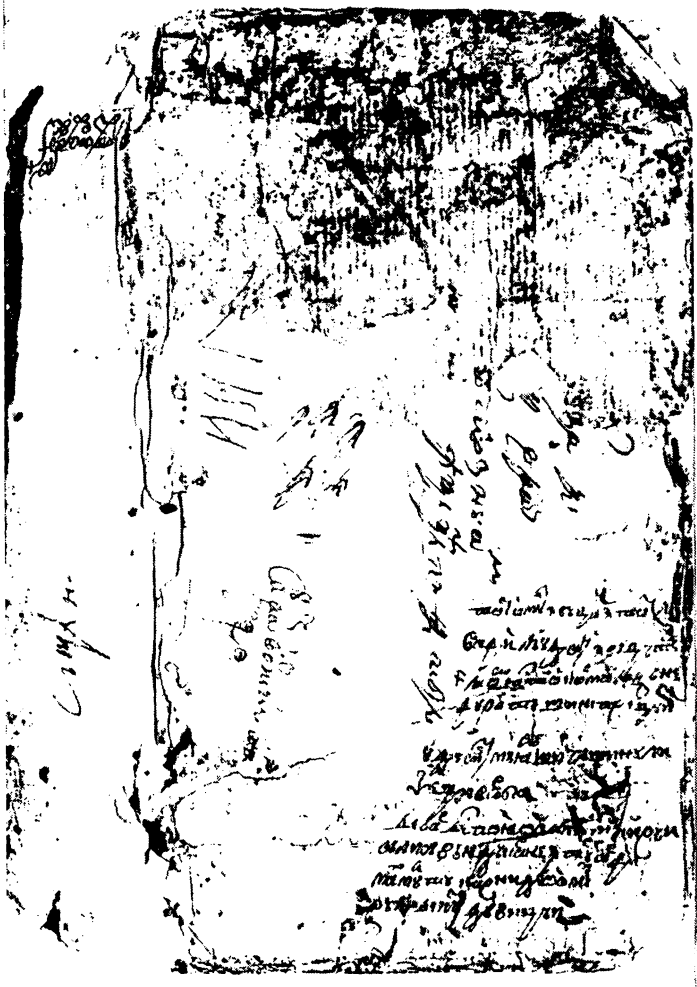
170250

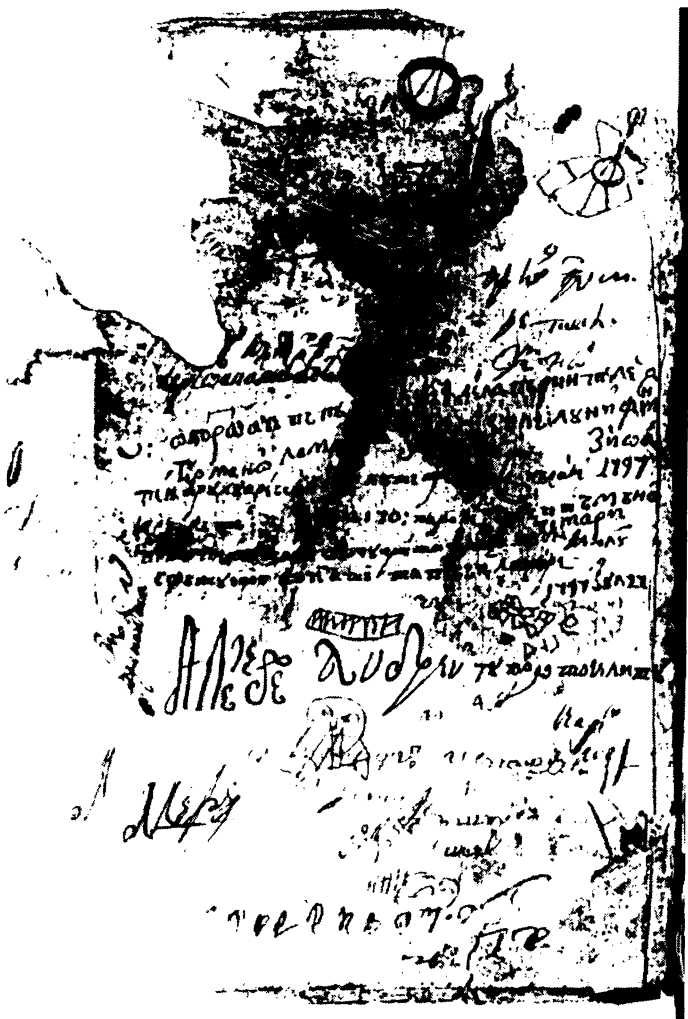
1903
1899
1898

1898

1898

Handwritten text in a cursive script, possibly a letter or document, with significant dark smudges and ink bleed-through. The text is mostly illegible due to the high contrast and noise in the image. Some faint words like "Dear" and "yours" are visible.

INSTITUTUL DE ISTORIE ȘI TEORIE LITERARĂ „G. CĂLINESCU”

IOAN CANTACUZINO

POEZII NOUĂ

Ediție îngrijită

de

ANDREI NESTORESCU

BUCUREȘTI
1993

CUPRINS

UN POET DE LA SFÂRȘITUL SECOLULUI AL XVIII-LEA - IOAN CANTACUZINO.....	7
CÂTEVA OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA LIMBA SCRIERILOR LUI IOAN CANTACUZINO	24
NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI	38
3. Modificări și precizări de altă natură;	44
Poézii noo	47
alcătuite	47
de.....	47
I... C...	47
PREDISLÓVIE.....	49
SATIRĂ: OMUL	50
CÂNTEC PĂSTORESC.....	52
POCITANIE	53
TÂNGUIRE	54
SFAT UNUI ȘĂTRAR AMOREZAT CE AVEA ÎN TOT CEASU PSIHÍMU ÎN GURĂ	55
CÂNTEC BEȚIVESC	55
PĂȘ, DĂPĂRTAT FIIND DĂ TICA.....	56
MĂGULIRE SOȚII(I) CEI POCITE.....	57
POFIDĂ ȘI ÎMPUTARE UNII DÂN TREI SURORI CE LĂSASE PĂ CEL CE ZICE.....	58
CÂNTEC GRĂDINĂRESC	59
POVESTE	60
CÂNTEC PĂSTORESC.....	60
RÂS MULT	61
ACU ÎNCEP TÂLMĂCIRI	64
VEACUL CEL FERICIT SAU CEL SCUMP....	64
LĂCAȘUL MORȚI (I)	67
După franțozește tâlmăcit	67

PRICINA STIHURILOR ACESTORA ESTE DÂN MITHOLOGHIE TĂLMĂCIREA LOR DUPĂ FRANȚOZEȘTE.....	68
POVESTE	68
STIHURI TĂLMĂCITE DUPĂ FRANZO-ZEȘTE FĂCUTE DE CARDINALUL BERNIS. POETUL, VĂZÂND DIMINEAȚA PRIMĂVARA, ÎNCĂ PANĂ NU RĂSARE SOARELE, CÂT E DE FRUMOASĂ, ÎNDATĂ ȘI ÎNCEPE A O CÂNTA ÎN BUCURIA SA CEA MARE ȘI GRĂIEȘTE TOT CU M(E)TAFORURI ȘI PRIN MITHOLOGHIE, FĂCÂND TOT ICOANE PĂ SCURT.	71
DIMINEAȚA POETICEASCĂ.....	71
Însămnări asupra stihurilor dă mai sus	75
STIHURI TĂLMĂCITE DUPĂ.....	75
ITALIENEȘTE DIN MITASTASIE	75
ELEGHIE, TĂLMĂCITĂ DIN METASTASIE .	76
STIHUHI DUPĂ ITALIENEȘTE	78
CÂNTAREA CÂNTĂRILOR.....	79
TOCMA DUPĂ OVREIE.....	79
RĂSUFLARE.....	93
NOTE, VARIANTE, COMENTARIU	95
PREDISLÓVIE.....	95
SATIRĂ: OMUL	95
CÂNTEC PĂSTORESC	99
POCITANIE	99
TÂNGUIRE	99
SFAT UNUI ȘĂTRAR AMOREZAT CE AVEA ÎN TOT CEASU PSHÍMU ÎN GURĂ	97
CÂNTEC BEȚIVESC	100
PĂȘ, DĂPĂRTAT FIIND DĂ TICA	100
MĂGULIRE SOȚII (I) CEI POCITE.....	101

POFIDĂ ȘI IMPUTARE UNII DÎN TREI	
SURORI CE LĂSASE PĂ CEL	102
CE ZICE.....	102
CÂNTEC GRĂDINĂRESC	102
POVESTE	103
CÂNTEC PĂSTORESC	104
RÂS MULT	105
ACU ÎNCEP TÎLMĂCIRI VEACUL CEL	
FERICIT SAU CEL SCUMP	106
LĂCAȘUL MORȚI (I)	107
După franțozește tălmăcit	107
PRICINA STIHURILOR ACESTORA ESTE	
DÂN MITHOLOGHIE. TĂLMĂCIREA LOR	
DUPĂ FRANȚOZEȘTE.....	108
POVESTE	108
STIHURI TĂLMĂCITE DUPĂ FRANȚOZEȘTE,	
FĂCUTE DE CARDINALU BERNIS.....	109
POETUL, VĂZÂND DIMINEAȚA PRIMĂVARA,	
ÎNCĂ PÂNĂ NU RĂSARE SOARELE, CÂT E	
DE FRUMOASĂ, ÎNDATĂ ȘI ÎNCEPE A O	
CÂNTA ÎN BUCURIA SA CEA MARE ȘI	
GRĂIEȘTE TOT CUM (E)TAFORURI ȘI PRIN	
MITHOLOGHIE, FĂCÂND ICOANE PĂ SCURT	
.....	109
DIMINEAȚA POETICEASCĂ.....	109
STIHURI TĂLMĂCITE DUPĂ ITALIENEȘTE	
DIN MITASTASIE.....	111
ELEGHIE, TĂLMĂCITĂ DIN METASTASIE	111
STIHURI DUPĂ ITALIENEȘTE.....	113
CÂNTAREA CÂNTĂRILOR. TOCMA DUPĂ	
OVREIE.....	113
RĂSUFLARE	116
GLOSAR	118

BIBLIOGRAFIE	136
I. SCRIERILE LUI IOAN CANTACUZINO ÎN VOLUME	136
II. SCRIERILE LUI IOAN CANTACUZINO ÎN ANTOLOGII	136
III. SCRIERILE LUI IOAN CANTACUZINO ÎN MANUSCRISE	137
IV. REFERINȚE CRITICE	139
ANEXĂ	145
FACSIMILE DUPĂ LUCRAREA ÎN ORIGINAL	145
POEZII NOU	145
ALCĂTUITĂ DE	145
I... K	145
CUPRINS	227

